

Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Τμήμα Στατιστικής & Ασφαλιστικής
Επιστήμης
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
Αναλογιστική Επιστήμη & Διοικητική Κινδύνου

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ
ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

Μολλά Αικατερίνη

Επιβλέπων Καθηγητής : Πλάτων Τήνιος

Αθήνα - 2011

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες.....	4
Εισαγωγή	5
Κεφάλαιο 1	6
ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ.....	6
1.1. Ορισμός Ασφάλισης Πιστώσεων Και Τύποι Ασφάλισης Πιστώσεων	6
1.2. Ιστορία Ασφάλισης Πιστώσεων.....	9
1.3. ICISA: Διεθνής Ένωση Ασφάλισης Πιστώσεων & Εγγυήσεων	10
1.4. Οι Τρεις Μεγαλύτερες Ασφαλιστικές Στον Κλάδο Πιστώσεων	12
1.5. Ασφάλιση Πιστώσεων Στην Ελλάδα	14
1.5.1. Ασφαλιστικές Εταιρίες Που Παρέχουν Ασφάλιση Πιστώσεων Στην Ελλάδα.....	16
1.6. Εθνική Ασφαλιστική – Κλάδος Πιστώσεων	18
1.6.1. Αντικείμενο Της Ασφάλισης	18
1.6.2. Ασφαλισμένοι Κίνδυνοι	18
1.6.3. Διαδικασίες Για Την Ασφάλιση.....	19
Κεφάλαιο 2	23
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ – ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	23
2.1 Τρόπος Διεξαγωγής Έρευνας.....	23
2.2 Περιγραφικά Στοιχεία.....	24
Κεφάλαιο 3	25
ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	25
3.1 Διαχρονική Ανάλυση Χαρτοφυλακίου Και Ανάλυση Των Αποτελεσμάτων	25
3.1.1. Διαχρονική Εξέλιξη Πλήθους Συμβολαίων Εθνικής Ασφαλιστικής	25
3.1.2. Διαχρονική Εξέλιξη Εγκεκριμένων Ορίων	26
3.1.3. Διαχρονική Εξέλιξη Ζημιών	27
3.1.4. Διαχρονική Εξέλιξη ζημιών Ανά Κλάδο	29
3.1.5. Ποσοστό Ορίων Που Γίνονται Ζημιές	41
3.1.6. Διαχρονική Εξέλιξη Ασφαλιστρων	43
3.1.7. Loss Ratio.....	44
3.1.8. Κέρδος - Ζημία.....	48
3.2. Σύγκριση Του Loss – Ratio Του Κλάδου Ασφάλισης Πιστώσεων Με Τους Υπόλοιπους Κλάδους Ασφάλισης Της Εθνικής Ασφαλιστική	50
3.3. Σύγκριση Των Χαρτοφυλακίων Της Εθνικής Ασφαλιστικής, Της Euler Hermes Και Της Atradius. 51	
3.3.1. Σύγκριση Διαχρονικής Εξέλιξης Πλήθους Συμβολαίων	51

3.3.2.	Σύγκριση Διαχρονικής Εξέλιξης Ζημιών.....	52
3.3.3.	Σύγκριση Διαχρονικής Εξέλιξης Ασφαλίσεων.....	53
3.3.4.	Σύγκριση Loss Ratio	54
	Κεφάλαιο 4	57
	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ	57
4.1.	Η Αρχή Της Κρίσης Στην Αμερική Το 2008	57
4.2.	Οι Επιπτώσεις Της Κρίσης Παγκοσμίως.....	58
4.3.	Η Οικονομία Της Ελλάδας Την Τελευταία βετία	61
4.4.	Μικρές Και Μεσαίες Επιχειρήσεις.....	62
4.5.	Η Χρηματοοικονομική Κατάσταση Των Επιχειρήσεων.....	64
4.6.	Η Κρίση Και Η Αγορά Ασφαλίσεων Διεθνώς.....	68
4.6.1.	Οι Επιπτώσεις Της Κρίσης Στις Ασφαλιστικές Εταιρίες.....	68
4.6.2.	Οι Επιπτώσεις Της Κρίσης Στον Κλάδο Ασφάλισης Πιστώσεων Παγκοσμίως.....	71
4.7.	Σχέση Της Πορείας Του Κλάδου Ασφάλισης Πιστώσεων Της Εθνικής Ασφαλιστικής Με Τα Σημαντικότερα Μεγέθη Της Οικονομίας	72
4.7.1	Πολλαπλή Παλινδρόμηση	72
4.7.2	Ανάλυση Και Αποτελέσματα	74
	Κεφάλαιο 5	83
	Συμπεράσματα.....	83
	Βιβλιογραφία.....	85
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	87

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Καθηγητή κο Τήνιο Πλάτων για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε δίνοντας μου τη δυνατότητα να εκπονήσω την πτυχιακή μου εργασία στον επιστημονικό τομέα που επιθυμούσα. Επίσης, θα ήθελα να τον ευχαριστήσω για τη διάθεση του να με βοηθήσει και να μου λύσει οποιαδήποτε απορία οποιαδήποτε στιγμή το χρειαζόμουν.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στους συναδέλφους μου κα Γεωργίου Ρίτα, κο Διασάκο Νικόλαο, κο Κολέτσο Μιχαήλ και κο Κυργιαννή Γεώργιο, οι οποίοι μου συμπαραστάθηκαν όλο αυτό τον καιρό και με βοήθησαν οποιαδήποτε στιγμή το χρειαζόμουν.

Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω θερμά την οικογένειά μου για την ηθική και οικονομική συμπαράσταση όχι μόνο κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της πτυχιακής μου εργασίας αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

Εισαγωγή

Το παρόν ερευνητικό σύγγραμμα εξετάζει την επίδραση της χρηματοπιστωτικής κρίσης στην Ελλάδα στον κλάδο ασφάλισης Πιστώσεων.

Η ασφάλιση πιστώσεων μπορεί να θεωρηθεί ως ‘η ασφάλεια ζωής των εταιριών’ εφόσον προσφέρει προστασία σε ένα από τα κυριότερα στοιχεία του ισολογισμού το οποίο είναι οι απαιτήσεις από τους πελάτες.

Αντικειμενικός στόχος της παρούσας εργασίας είναι η έκβαση συμπερασμάτων όσον αφορά την σημερινή κατάσταση του κλάδου και πως η υφιστάμενη οικονομική κρίση επηρέασε τον κλάδο λαμβάνοντας υπόψη ιστορικά στοιχεία.

Η ανάλυση στηρίζεται στα πρωτογενή στοιχεία του χαρτοφυλακίου του κλάδου ασφάλισης πιστώσεων της Εθνικής Ασφαλιστικής (με την έγκριση της εταιρίας, εφόσον δεν συντρέχει λόγος άρσης δεοντολογίας), όπου από το τέλος του 2010 έχει ‘παγώσει’ τις εργασίες του μη αναλαμβάνοντας νέες εργασίες και μη ανανεώνοντας τα ήδη υπάρχοντα ασφαλιστήρια συμβόλαια.

Η δομή της εργασίας αναπτύσσεται σε δύο βασικές ενότητες. Στην πρώτη γίνεται αναφορά του αντικειμένου του κλάδου καθώς και περιγραφική ανάλυση του χαρτοφυλακίου της Εθνικής Ασφαλιστικής για την περίοδο 2005-2010. Στη συνέχεια παρατίθενται συγκριτικά στοιχεία για το σύνολο των εταιρειών πιστώσεων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Στην δεύτερη ενότητα γίνεται αναφορά στην τρέχουσα οικονομική κρίση με έμφαση στις επιπτώσεις της στην Ελληνική οικονομία και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Τέλος, γίνεται αναφορά στις επιπτώσεις της κρίσης στον ασφαλιστικό τομέα παγκοσμίως, με έμφαση στον κλάδο πιστώσεων, και μελετάται στατιστικά η συσχέτιση της οικονομικής κρίσης με τα αποτελέσματα του κλάδου πιστώσεων της Εθνικής Ασφαλιστικής.

Κεφάλαιο 1

ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

Στο παρόν κεφάλαιο δίνονται βασικές έννοιες του κλάδου ασφάλισης πιστώσεων καθώς και ιστορική αναδρομή του κλάδου σε παγκόσμιο και σε εγχώριο επίπεδο. Τέλος γίνεται εκτενέστερη αναφορά στον κλάδο ασφάλισης πιστώσεων υπό την λειτουργία της Εθνικής Ασφαλιστικής.

1.1. Ορισμός Ασφάλισης Πιστώσεων Και Τύποι Ασφάλισης Πιστώσεων

Η ασφάλιση Πιστώσεων (credit insurance) καλύπτει την επιχείρηση έναντι του κινδύνου κάποιος πελάτης – αγοραστής να μην εξοφλήσει τις εμπορικές του οφειλές. Αυτό είναι δυνατό να συμβεί γιατί ο πελάτης – αγοραστής πτώχευσε ή γιατί δεν πλήρωσε τις οφειλές του μέσα στις προκαθορισμένες προθεσμίες. Η ασφάλιση πιστώσεων καλύπτει βραχυπρόθεσμες επί πιστώσει πωλήσεις δηλαδή εμπορευμάτων και υπηρεσιών με διάρκεια πίστωσης έως 180 ημέρες συνήθως, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων. Σε περιπτώσεις που η διάρκεια πίστωσης υπερβαίνει την προκαθορισμένη, βάση συμβολαίου, τότε η ασφαλιστική δεν καλύπτει τις επί πιστώσει πωλήσεις που έγιναν μετά το πέρας της.

Παρακάτω αναφέρονται οι τύποι ασφάλισης πιστώσεων που παρέχουν οι ασφαλιστικές εταιρίες¹:

- Ασφάλιση εγχώριων πιστώσεων ή Ασφάλιση εγχώριων πιστώσεων για το σύνολο του κύκλου εργασιών

Αφορά τις πωλήσεις στην τοπική αγορά μιας επιχείρησης. Η ασφάλιση εγχώριων πιστώσεων καλύπτει την απώλεια χρέους που προκαλείται από την αφερεγγυότητα ή την παρατεταμένη αθέτηση

¹ Icisa: International Credit Insurance & Surety Assosiation, Directory 2010

υποχρεώσεων για ένα μόνο αγοραστή ή για ολόκληρο το χαρτοφυλάκιο των απαιτήσεων (σύνολο του κύκλου εργασιών).

➤ Ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων ή Ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων για το σύνολο του κύκλου εργασιών

Αφορά τις πωλήσεις στην διεθνή αγορά. Η ασφάλιση καλύπτει διάφορους κινδύνους, συμπεριλαμβανομένης της πτώχευσης, της παρατεταμένης αθέτησης των υποχρεώσεων καθώς και πολιτικών γεγονότων στην ξένη χώρα. Η κάλυψη είναι διαθέσιμη για έναν μόνο αγοραστή του εξωτερικού ή για ολόκληρο το χαρτοφυλάκιο των ξένων απαιτήσεων (σύνολο του κύκλου εργασιών).

➤ Συνδυαστική ασφάλιση εγχώριων και εξαγωγικών πιστώσεων

Αφορά τις επιχειρήσεις που εμπορεύονται στην εγχώρια και στην διεθνή αγορά. Το εύρος της κάλυψης είναι παρόμοιο με αυτό της ασφάλισης εγχώριων πιστώσεων για το σύνολο του κύκλου εργασιών, σχεδιασμένο όμως για την κάλυψη εγχώριων και εξαγωγικών απαιτήσεων.

➤ Προ – Παραδοτέα κάλυψη

Η κάλυψη αυτή έχει σχεδιαστεί για τις περιπτώσεις όπου τα εμπορεύματα κατασκευάζονται επί παραγγελία. Αυτό το είδος πολιτικής προστατεύει από τυχόν αφερεγγυότητα ή αθέτηση για παραλαβή του εμπορεύματος από τον αγοραστή. Προσφέρεται ανεξάρτητα ή συνδυαστικά με την ασφάλιση εγχώριων ή εξαγωγικών πιστώσεων.

➤ Ειδικός λογαριασμός ασφάλισης πιστώσεων

Αφορά την κάλυψη των απαιτήσεων για έναν μόνο πελάτη, κατά το πλείστον είναι ο μεγαλύτερος πελάτης της επιχείρησης. Η κάλυψη συνήθως προβλέπεται μόνο για αφερεγγυότητα του αγοραστή και η αποζημίωση μπορεί να προσδιοριστεί χορηγώντας πιστωτικό όριο.

➤ Key account ασφάλιση πιστώσεων

Ο συγκεκριμένος τύπος ασφάλισης προσφέρει στις επιχειρήσεις κάλυψη για τυχόν αφερεγγυότητα ή παρατεταμένη αθέτηση των υποχρεώσεων του αγοραστή, αλλά καλύπτει μόνο έναν από τους 2 μέχρι 20 μεγαλύτερους πελάτες της επιχείρησης.

➤ Ασφάλιση πιστώσεων καταστροφής

Η ασφάλιση πιστώσεων καταστροφής έχει ως σκοπό να προστατεύσει τις επιχειρήσεις που έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 10 εκατομμυρίων £ και καθορισμένο σύστημα πιστωτικού ελέγχου. Ουσιαστικά ασφαρίζεται το σύστημα πιστωτικού ελέγχου και ορίζεται ένα ετήσιο συγκεντρωτικό ακάλυπτο ποσό, πέραν του οποίου οι απαιτήσεις είναι πληρωτέες. Το ακάλυπτο ποσό συνήθως καθορίζεται σε επίπεδο τουλάχιστον 25.000 £, στις μέρες μας βέβαια παρατηρείται μία αύξηση του ακάλυπτου ποσού στις 50.000£ - 100.000 £.

➤ Καθολική ασφάλιση πιστώσεων

Η καθολική ασφάλιση πιστώσεων καλύπτει τις ανάγκες πολυεθνικών εταιρών εμπορικών κέντρων σε διάφορες χώρες. Η συγκεκριμένη ασφάλιση πιστώσεων έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να καλύπτει το κόστος αποτελεσματικότητας όλων των τμημάτων ή κλάδων της επιχείρησης, είτε στο σύνολο του κύκλου εργασιών είτε βάση καταστροφής ανάλογα με τις ατομικές ανάγκες κάθε επιχείρησης. Οι πολιτικές αυτές διευκολύνουν τις επιχειρήσεις να ελαφρύνουν το βάρος υψηλού κινδύνου των τομέων της βιομηχανίας και των περιφερικών τους συναλλαγών.

1.2. Ιστορία Ασφάλισης Πιστώσεων

Η ασφάλιση Πιστώσεων δημιουργήθηκε πριν από έναν αιώνα περίπου, για να καλύψει την ανάγκη επέκτασης των επιχειρήσεων της εποχής, στην Αμερική αρχικά και λίγο αργότερα στην Ευρώπη.

Από τότε μέχρι σήμερα, που το παγκόσμιο περιβάλλον έχει αλλάξει και πολλοί επιχειρηματικοί κλάδοι διέρχονται κρίση, έχει αναδειχτεί σε σοβαρό μέτρο προστασίας και ανάπτυξης χιλιάδων επιχειρήσεων.

Από τις εταιρείες που δραστηριοποιήθηκαν πρώτες στο χώρο των πιστώσεων ήταν στην Αμερική η ACI (από το 1893) ενώ στην Ευρώπη, κατά τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα, η Hermes και η Gerling στην Γερμανία, η SFAC και η Coface στην Γαλλία, η SIAC στην Ιταλία και η GOBAC στο Βέλγιο.

Παράλληλα, ιδρύθηκαν μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί ασφάλισης πιστώσεων με συμμετοχή ή και πλήρη έλεγχο του κράτους, όπως οι: Trade Indemnity στην Αγγλία και η NCM στην Ολλανδία.

Στα τέλη της δεκαετίας του 1980, οι ασφαλιστικές εταιρίες – οργανισμοί που προωθούσαν την ασφάλιση πιστώσεων ήταν περίπου 25. Ο χάρτης της ασφαλιστικής βιομηχανίας άλλαξε ριζικά κατά τη δεκαετία του 1990, καθώς η παγκόσμια παραγωγή ασφαλιστρών συγκεντρώθηκε, μέσω συγχωνεύσεων και εξαγορών, σε ένα ολιγοπώλιο λίγων ισχυρών ομίλων με διεθνή παρουσία. Οι τρεις πρώτες, κατά σειρά μεγέθους, είναι: η Euler Hermes, η Atradius και η Coface. Από αυτές εκτιμάται ότι προέρχεται το 80% - 85% περίπου τις παγκόσμιας παραγωγής. Το υπόλοιπο 15% - 20% μοιράζεται σε ασφαλιστικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε μία ή περισσότερες τοπικές αγορές και είτε είναι εξειδικευμένες στην ασφάλιση πιστώσεων είτε ασκούν τον κλάδο των πιστώσεων ως εξειδικευμένο κομμάτι των γενικών κλάδων².

Οι κρατικοί οργανισμοί πιστώσεων, από την άλλη πλευρά, στο διάστημα λειτουργίας τους είχαν συσσωρεύσει μεγάλες ζημίες, διότι δεν ενδιέφερε αρχικά

² Icisa: International Credit Insurance & Surety Assosiation, Directory 2010

τις διοικήσεις τους να έχουν κέρδη, γι' αυτό και δεν είχαν καλό τεχνικό φίλτρο. Στην συνέχεια, αρκετοί από αυτούς αναγκάστηκαν να εξορθολογήσουν τα αποτελέσματα τους και γι' αυτό προχώρησαν σε σύμπραξη ή απορροφήθηκαν από αντίστοιχους ιδιωτικούς φορείς (π.χ. η NCM ενοποιήθηκε με την Gerling).

1.3. ICISA: Διεθνής Ένωση Ασφάλισης Πιστώσεων & Εγγυήσεων

Η Διεθνής Ένωση Ασφάλισης Πιστώσεων και Εγγυήσεων (International Credit Insurance & Surety Association) έχει προέλευση το πρώτο διεθνές συνέδριο ασφάλισης πιστώσεων, το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο το 1926. Η Ένωση ιδρύθηκε στο Παρίσι το 1928 και η πρώτη ονομασία της ένωσης ήταν Διεθνής Ένωση Ασφάλισης Πιστώσεων ή ICIA.

Τα ιδρυτικά μέλη της ένωσης ήταν η Cobac του Βελγίου (σημερινή Euler Hermes), η Crédito y Caución της Ισπανίας (σημερινή Atradius), Eidgenössische της Ελβετίας (σημερινή AXA Winterthur), η Hermes της Γερμανίας (σημερινή Euler Hermes), η NCM της Ολλανδίας (σημερινή Atradius), η SFAC της Γαλλίας (σημερινή Euler Hermes), η SIAC της Ιταλίας (σημερινή Euler Hermes) και η Trade Indemnity του Ηνωμένου Βασιλείου (σημερινή Euler Hermes).

Το 2001 το όνομα άλλαξε σε ICISA – Διεθνής Ένωση Ασφάλισης Πιστώσεων & Εγγυήσεων, ώστε να αντικατοπτρίζει το γεγονός ότι περισσότερα από τα μισά μέλη συμμετέχουν και στην αναδοχή εγγυήσεων της επιχείρησης. Στο παρόν έγγραφο θα ασχοληθούμε μόνο με την ασφάλιση πιστώσεων.

Η ICISA παρέχει συνεχή ανταλλαγή ιδεών και πληροφοριών, με σκοπό την βελτίωση και ειδίκευση των μελών της. Αυτό περιλαμβάνει ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών σχετικά με τους όρους των συναλλαγών και των εξελίξεων στον βιομηχανικό και εμπορικό τομέα, καθώς και στην ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τους πιστωτικούς κινδύνους. Επίσης εκπροσωπεί τα

συμφέροντα της ασφάλισης πιστώσεων σε διεθνείς κυβερνητικούς, εποπτικούς και ρυθμιστικούς φορείς.

Σήμερα, η Ένωση έχει μέλη που βρίσκονται και στις πέντε ηπείρους, σχεδόν σε κάθε χώρα του πλανήτη υπάρχει ασφαλιστική που παρέχει το προϊόν της ασφάλισης πιστώσεων. Η εξάπλωση και η διεθνοποίηση των πιστωτικών ιδρυμάτων έχει συμβάλει σημαντικά στο αποτελεσματικότερο και αποδοτικότερο εμπόριο τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και στο εξαγωγικό εμπόριο.

Με τα χρόνια η ICISA άλλαξε από κοινού με την βιομηχανία που αντιπροσωπεύει. Μετά από μια μεγάλη περίοδο όπου οι επιχειρήσεις επικεντρώθηκαν στην ανάπτυξη των εθνικών οικονομιών τους αγορών, το άνοιγμα των εθνικών οικονομιών οδήγησε σε σταθεροποίηση, καθώς και σε επέκταση προς νέες αγορές. Αυτές οι αλλαγές και η εμφάνιση παγκόσμιων παικτών είχαν σημαντική επιρροή στην λειτουργία της ένωσης. Σήμερα η ICISA παραμένει μια ανοικτή και ευέλικτη ένωση στην συνεχώς μεταβαλλόμενη αγορά.

Στο Παράρτημα 1.1. παρατίθεται πίνακας που περιέχει τις ασφαλιστικές που εξειδικεύονται στον κλάδο πιστώσεων καθώς και οι χώρες στις οποίες δραστηριοποιούνται.

1.4. Οι Τρεις Μεγαλύτερες Ασφαλιστικές Στον Κλάδο Πιστώσεων

Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω οι τρεις μεγαλύτερες ασφαλιστικές εταιρίες που προωθούν την ασφάλιση πιστώσεων, κατά σειρά μεγέθους, είναι η Euler Hermes, η Atradius και η Coface. Γι' αυτό τον λόγο κρίνεται σκόπιμο να παρουσιαστούν ορισμένα στοιχεία τους.

✚ Euler Hermes³

Η Euler Hermes προστατεύει τις επιχειρήσεις από τον κίνδυνο αθέτησης των υποχρεώσεων των πελατών του και βοηθά στην ανάπτυξη τους τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και στις εξαγωγές τους. Ως ο μεγαλύτερος όμιλος ασφάλισης πιστώσεων με παγκόσμιο μερίδιο αγοράς 35,65% και παρουσία σε περισσότερες από 50 χώρες, η Euler Hermes προσφέρει μια σειρά ολοκληρωμένων υπηρεσιών ασφάλισης πιστώσεων που καλύπτουν κάθε φάση της συναλλαγής μεταξύ του ασφαλισμένου και του πελάτη του.

Η Euler Hermes αποτελείται από 6.275 μέλη – προσωπικό εξυπηρετώντας εταιρίες όλων των μεγεθών και τομέων βιομηχανίας και προστατεύουν περισσότερες από 700 δις συναλλαγές σε παγκόσμιο επίπεδο. Η Euler Hermes παρακολουθεί την χρηματοδοτική φερεγγυότητα 40 εκατομμυρίων επιχειρήσεων σε όλο τον κόσμο και έχει αναπτύξει ένα από τα καλύτερα συστήματα πληροφοριών και διαχείρισης κινδύνου.

Ως μέλος του ομίλου Allianz, η Euler Hermes διαθέτει την απαραίτητη χρηματοδοτική δύναμη για να παρέχει μακροπρόθεσμη υποστήριξη στους πελάτες της. Η Euler Hermes για το 2010 έχει βαθμολογηθεί με 'AA-' από την Standards & Poor's και είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο του Παρισιού.

³ <http://www.eulerhermes.com/en/>

▣ Atradius⁴

Η Atradius, που παλιότερα ονομαζόταν Nederlandsche Credietverzekering Maatschappij N.V. (NCM) και στην συνέχεια Gerling NCM, ιδρύθηκε στο Άμστερνταμ το 1925 από ολλανδικές, γερμανικές, ελβετικές και βρετανικές εταιρίες. Το 1932 έγινε συμφωνία με την ολλανδική κυβέρνηση να επιτραπεί η αντασφάλιση τόσο στους εμπορικούς όσο και στους πολιτικούς κινδύνους για εξαγωγές.

Στις αρχές της δεκαετίας του '90 άρχισε η στρατηγική διεθνούς επέκτασης, με πρώτο βήμα την εξαγορά της Insurance Service Group (ISG), τμήματος του UK Export Credits Guarantee Department. Καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του 90 εξακολούθησε η στρατηγική συνεχούς επέκτασης. Το Δεκέμβριο του 2001, η NCM Group και η Gerling Credit Insurance Group ένωσαν τις δυνάμεις τους. Το 2004, η εταιρία μετονομάστηκε σε Atradius.

Η Atradius έχει συνολικά έσοδα άνω των 1,8 δις και έχει το 31% του μεριδίου της αγοράς ασφάλισης πιστώσεων σε όλο τον κόσμο. Με προσωπικό άνω των 4.000 ατόμων σε πάνω από 160 γραφεία σε 42 χώρες έχει πρόσβαση σε 52 εκατομμύρια επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο και παρέχει 22.000 ώρια πίστωσης ημερησίως.

Η Atradius για το 2010 έχει βαθμολογηθεί με 'A-' από την Standards & Poor's και με 'A3' από την Moody's.

▣ Coface⁵

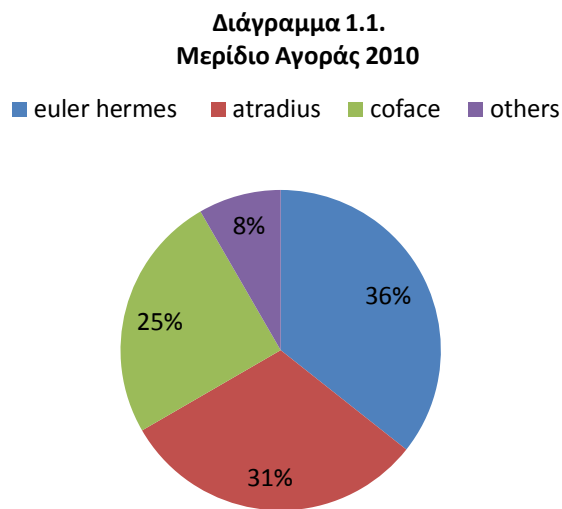
Η Coface, θυγατρική της Natixis, ιδρύθηκε το 1946, εδρεύει στο Παρίσι και έχει το 25% του μεριδίου της αγοράς ασφάλισης πιστώσεων σε όλο τον κόσμο. Έχει ως αποστολή την διευκόλυνση των συναλλαγών μεταξύ όλων των εταιριών σε ολόκληρο τον κόσμο. Αξιοποιεί την εμπειρογνωμοσύνη της σε όλο το φάσμα των εμπορικών δραστηριοτήτων

⁴ <http://global.atradius.com>

⁵ <http://www.coface.com/>

για την παροχή ενός ευρέος φάσματος αποδοτικότητας και υπηρεσιών, με στόχο την προστασία, τη διαχείριση και τις χρηματοδοτικές εμπορικές απαιτήσεις σε όλο τον κόσμο. Στη Γαλλία, η Coface διαχειρίζεται επίσης και τις δημόσιες εξαγωγές που παρέχει το γαλλικό κράτος.

Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζεται το μερίδιο της αγοράς που αντιστοιχεί σε κάθε μια από τις παραπάνω ασφαλιστικές εταιρίες.

Πηγή: Icisa: International Credit Insurance & Surety Assosiation, Directory 2010

1.5. Ασφάλιση Πιστώσεων Στην Ελλάδα

Στην ελληνική αγορά, η ασφάλιση πιστώσεων ξεκίνησε να προωθείται το 1964 από την Εθνική Ασφαλιστική, η οποία ήταν και η μοναδική ασφαλιστική που ασκούσε αυτόν τον κλάδο μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1990. Η ανάπτυξη του κλάδου άρχισε ουσιαστικά από τις αρχές του 1990. Μέχρι τότε η Εθνική Ασφαλιστική ασφάλιζε μόνο εξαγωγές συγκεκριμένων εταιρειών. Παράλληλα, η κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου επεκτάθηκε και στην εγχώρια εμπορική δραστηριότητα των επιχειρήσεων, ενώ βελτιώθηκε το προσφερόμενο προϊόν, ώστε να μην προϋποτίθεται πλέον η πτώχευση της επιχείρησης για να

αποζημιωθεί ένας προμηθευτής της από την ασφαλιστική εταιρεία, κάτι που ίσχυε μέχρι το 1993.

Μετά τα μέσα της δεκαετίας του 1990 έκαναν την εμφάνιση τους στη Ελλάδα δύο διεθνείς όμιλοι, με εξειδίκευση στην ασφάλιση πιστώσεων, η Φοίνιξ Ασφάλειες Πιστώσεων (νυν Euler Hermes Εμπορική Πιστώσεων) και η Atradius, γεγονός που τόνωσε τον ανταγωνισμό και έκανε πιο γνωστό το προϊόν στον επιχειρηματικό κόσμο. Επίσης, έμμεση παρουσία στην εγχώρια αγορά έχει η Coface μέσω της συνεργασίας της με την Εθνική.

Οι συνθήκες ολιγοπωλίου που έχουν διαμορφωθεί στην ελληνική αγορά οφείλονται στο γεγονός ότι η άσκηση του κλάδου ασφάλισης πιστώσεων απαιτεί σημαντική επένδυση σε υποδομή (μηχανολογικό εξοπλισμό) και την εξεύρεση εξειδικευμένου προσωπικού – το οποίο είναι αρκετά δύσκολο, καθώς είναι περιορισμένος ο αριθμός τέτοιων στελεχών στην ελληνική αγορά. Παράλληλα, είναι δύσκολη η εξεύρεση κυρίως αναλογικής αντασφάλισης, διότι οι ασφαλιστικές πρέπει να αποδείξουν στους αντασφαλιστές ότι έχουν εξειδικευμένα και έμπειρα στελέχη καθώς και κατάλληλη υποδομή.

Το 1988, συστάθηκε και λειτουργεί μέχρι σήμερα στην ελληνική αγορά ο μη κερδοσκοπικός οργανισμός ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων ΟΑΕΠ, ο οποίος ασφαρίζει τις εξαγωγικές πιστώσεις που παρέχουν οι Έλληνες εξαγωγείς σε πελάτες του εξωτερικού για την πώληση των προϊόντων, υπηρεσιών ή ακόμα κατασκευής τεχνικών έργων, έναντι εμπορικών και πολιτικών κινδύνων μη πληρωμής. Η διαδικασίες που ακολουθεί είναι σχετικά ίδιες με αυτές των υπόλοιπων τριών ασφαλιστικών εταιριών που παρέχουν ασφάλιση πιστώσεων στην Ελλάδα με την διαφορά ότι ασφαρίζει μόνο εξαγωγές.

1.5.1. Ασφαλιστικές Εταιρίες Που Παρέχουν Ασφάλιση Πιστώσεων Στην Ελλάδα

Στην παρούσα υποενότητα αναφέρονται βασικά χαρακτηριστικά των εταιριών που παρέχουν την ασφάλιση πιστώσεων στην Ελλάδα.

❖ Εθνική Ασφαλιστική

Η Εθνική Ασφαλιστική, θυγατρική εταιρία της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, από το 1964 διαθέτει κλάδο ασφάλισης πιστώσεων. Απασχολεί εξειδικευμένο προσωπικό 16 ατόμων και διατηρεί συνεργασία με την Coface, μέσω της οποίας συλλέγει πληροφορίες για τους αγοραστές στο εξωτερικό και διεκδικεί τις ανείσπρακτες απαιτήσεις.

Παρακάτω θα δοθούν περισσότερα στοιχεία για τον κλάδο της Ασφάλισης Πιστώσεων της Εθνικής Ασφαλιστικής εφόσον η εργασία θα στηριχθεί στο χαρτοφυλάκιο της, μιας και κατέχει το 55,8% του μεριδίου της Ελληνικής Αγοράς Πιστώσεων.

❖ Atradius

Το Ελληνικό υποκατάστημα της Atradius ιδρύθηκε τον Ιανουάριο του 1998 και έχει συμπληρώσει ήδη 12 κερδοφόρες χρήσεις στην Ελληνική ασφαλιστική αγορά.

Η αναπτυξιακή της πολιτική χαρακτηρίζεται από την επιλεκτική πρόσκτηση νέων πελατών και όχι από την αλόγιστη αύξηση του πελατολογίου της. Αυτό εξασφαλίζει – εκτός από την αύξηση του κύκλου εργασιών – την καλή διατηρησιμότητα του πελατολογίου, την ελαχιστοποίηση του ηθικού κινδύνου, το καλό τεχνικό αποτέλεσμα και κατά συνέπεια τη συγκράτηση του δείκτη ζημιών.

Ιδιαίτερα ικανοποιητικός επίσης μπορεί να χαρακτηριστεί και ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης του κύκλου εργασιών της εταιρείας κατά τα τελευταία 5 έτη, παράγοντας που έχει οδηγήσει την Atradius στο να κατέχει περίπου το 20% της Ελληνικής Αγοράς Πιστώσεων.

❖ Euler Hermes Emporiki

Η Euler Hermes Emporiki είναι η εταιρία που εκπροσωπεί στην Ελλάδα τον Όμιλο Euler Hermes, πρώτο Ασφαλιστή Πιστώσεων παγκοσμίως.

Η εταιρία ιδρύθηκε το 1996 υπό την επωνυμία Φοίνιξ Ασφάλειες Πιστώσεων, με τη συνεργασία και την εταιρική συμμετοχή του Ομίλου της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος, του Ομίλου Euler και του Ομίλου Hermes.

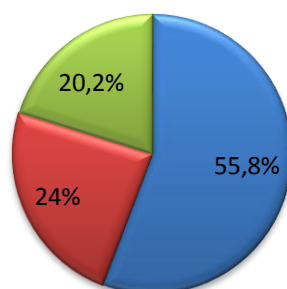
Το 2002, ο Όμιλος Euler και ο Όμιλος Hermes συγχωνεύτηκαν, δημιουργώντας την Euler Hermes, το μεγαλύτερο Όμιλο Ασφαλιστικών εταιριών Πιστώσεων στον κόσμο, με μερίδιο σήμερα 36% της παγκόσμιας αγοράς Πιστώσεων και περισσότερο από 2 δις € ασφάλιστρα.

Το 2004, η Euler Hermes, στρατηγικός πλέον μέτοχος της Φοίνιξ Ασφάλειες Πιστώσεων, αύξησε τη συμμετοχή της στο μετοχικό κεφάλαιο κατέχοντας σήμερα το 60%, ενώ παράλληλα απέκτησε και τη διοικητική ευθύνη της εταιρίας. Ταυτόχρονα, αποφασίστηκε η μετονομασία της εταιρίας από Φοίνιξ Ασφάλειες Πιστώσεων σε Euler Hermes Emporiki.

Στο παρακάτω διάγραμμα δίνεται το μερίδιο της αγοράς που αντιστοιχεί σε κάθε μια από τις παραπάνω ασφαλιστικές εταιρίες στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 1.2.
Μερίδιο ελληνικής αγοράς 2010

■ εθνική ασφαλιστική ■ euler hermes ■ atradius

Πηγή: Σύνολο ακαθαρίστων εγγεγραμμένων ασφαλιστρών και δικαιωμάτων, όπως δημοσιεύεται στο site της Τράπεζας της Ελλάδος (<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/deia/history/news.aspx>).

1.6. Εθνική Ασφαλιστική – Κλάδος Πιστώσεων

Στα επόμενα κεφάλαια θα χρησιμοποιηθεί το χαρτοφυλάκιο της Εθνικής Ασφαλιστικής για την μελέτη της πορείας του κλάδου Πιστώσεων στην Ελλάδα, μιας και κατείχε μεγαλύτερο ποσοστό του 50% στο μερίδιο αγοράς. Άρα κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί το αντικείμενο ασφάλισης και ο τρόπος λειτουργίας του Κλάδου Πιστώσεων της Εθνικής Ασφαλιστικής.

1.6.1. Αντικείμενο Της Ασφάλισης

Η ασφάλιση πιστώσεων που προσφέρει η Εθνική Ασφαλιστική έχει σαν αντικείμενο την κάλυψη του κινδύνου απώλειας της πίστωσης που έχει χορηγήσει μια επιχείρηση στους πελάτες της. Δεν καλύπτονται οι επί πιστώσει πωλήσεις σε φυσικά πρόσωπα, σε επιχειρήσεις του Δημοσίου Τομέα καθώς και σε συγγενείς επιχειρήσεις του ασφαλισμένου. Από την ασφαλιστική κάλυψη εξαιρούνται δικαστικά έξοδα, τόκοι υπερημερίας καθώς και συμβατικές ρήτρες, οι οποίες έχουν συμφωνηθεί. Στις ασφαλίσεις των εξαγωγών δεν καλύπτονται συναλλαγματικές διαφορές και η υποτίμηση.

1.6.2. Ασφαλισμένοι Κίνδυνοι

Η Εθνική ασφαλίζει τη μη πληρωμή των επί πιστώσει πωλήσεων λόγω αφερεγγυότητας του πελάτη (οφειλέτης του ασφαλισμένου). Επίσης, ασφαλίζει τη ζημιά, η οποία θα προκληθεί στον ασφαλισμένο όταν, από την αποστολή του εμπορεύματος και μέχρι την ημέρα παράδοσής του στον πελάτη του, ο πελάτης (αγοραστής) βρεθεί σε δυσχερή οικονομική κατάσταση. Στην περίπτωση αυτή καλύπτονται τα έξοδα μεταφοράς, συσκευασίας καθώς και η διαφορά τιμής μεταξύ της συμφωνημένης (τιμολογημένης) και τιμής που τυχόν πωληθούν σε τρίτο μετά από σύμφωνη γνώμη της Εθνικής.

1.6.3. Διαδικασίες Για Την Ασφάλιση

Ο υποψήφιος πελάτης (επιχείρηση) συμπληρώνει την αίτηση του Κλάδου και την υπογράφει προκειμένου να του υποβληθεί η προσφορά ασφάλισης όπου θα αναφέρονται οι όροι, το κόστος και υπόδειγμα συμβολαίου.

Τα στοιχεία που ζητούνται είναι:

- Πλήρη επωνυμία, Α.Φ.Μ., ΔΟΥ της επιχείρησης.
- Είδος εργασιών.
- Ποίες πωλήσεις ζητά να ασφαλίσει (Ελλάδα - Εξωτερικό).
- Η διάρκεια πίστωσης που χορηγεί και σε τι ποσοστά επί των συνολικών ετήσιων πωλήσεων στους πελάτες της.
- Το ύψος πιστώσεων σε δεδομένες κλίμακες.
- Ο ετήσιος κύκλος εργασιών της τελευταίας τριετίας.
- Ζημιές τελευταίας τριετίας (επισφάλειες).
- Σημαντικότεροι πελάτες.

Τα παραπάνω στοιχεία καθορίζουν το ασφάλιστρο διότι:

- ✓ Ο κλάδος παραγωγικής δραστηριότητας στον οποίο δραστηριοποιείται η επιχείρηση δίνει μια πρώτη αίσθηση για την ποιότητα των κινδύνων. Κλάδοι της βιομηχανίας και του εμπορίου οι οποίοι βρίσκονται σε κρίση ή σε έντονες συνθήκες ανταγωνισμού είναι υψηλής επικινδυνότητας. Αν πρόκειται για ασφάλιση επί πιστώσει πωλήσεων στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, εξειδικεύεται ακόμα περισσότερο το περιβάλλον μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται η επιχείρηση.
- ✓ Η διάρκεια πίστωσης δίνει την συσσώρευση κινδύνου που υπάρχει κάθε χρονική στιγμή.
- ✓ Το ύψος των πιστώσεων κατά ομάδες αγοραστών δίνει τη κατανομή του κινδύνου.
- ✓ Η ύπαρξη λίγων αγοραστών με υψηλά όρια πίστωσης είναι κίνδυνοι υψηλού ρίσκου.

- ✓ Οι επισφάλειες σε σύγκριση με τον ετήσιο κύκλο εργασιών δείχνουν το βαθμό επικινδυνότητας του κλάδου, αλλά και την πιστωτική πολιτική που ακολουθεί ο υποψήφιος πελάτης.
- ✓ Η αναφορά των κυριότερων πελατών στην Ελλάδα είναι ακόμη ένα στοιχείο για τον κίνδυνο τον οποίο θα αναλάβει η Εθνική. Για τις εξαγωγές σημαντικό ρόλο διαδραματίζει εκτός από την οικονομική κατάσταση των αγοραστών και η χώρα.

Ο υπολογισμός του ασφαλιστρου είναι εμπειρικός. Σταθμίζοντας όλα τα παραπάνω στοιχεία υπολογίζεται εμπειρικά ένα ποσοστό επί των πωλήσεων ως ασφαλιστρο το οποίο εκδίδεται κάθε μήνα και αφορά την κάλυψη των πωλήσεων του προηγούμενου μήνα. Η προσφορά συντάσσεται και αποστέλλεται στον υποψήφιο πελάτη.

Εφόσον γίνει αποδεκτή προσφορά, εκδίδεται συμβόλαιο, το οποίο θα πρέπει πλέον να υπογράψει ο Ασφαλισμένος, αποστέλλοντας στην Εθνική το πλήρες πελατολόγιο του με τα ζητούμενα όρια πίστωσης. Η Εθνική εγκρίνει εγγράφως όρια πίστωσης για κάθε ένα αγοραστή ξεχωριστά και είναι υπεύθυνη μέχρι του ποσού αυτού.

Όριο πίστωσης θεωρείται το ποσό της ανώτατης πραγματικής οφειλής του αγοραστή και όχι το υπόλοιπο του λογαριασμού του, αφού σε αυτό θα πρέπει να προστεθούν και τα ανείσπρακτα αξιόγραφα. Δεν παρεμβαίνει όμως στην εμπορική πολιτική των επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν το δικαίωμα να πραγματοποιούν πωλήσεις πάνω από το όριο πίστωσης.

Για την έγκριση των ορίων πίστωσης λαμβάνονται υπόψη οι εξής παράμετροι:

- Ο τομέας στον οποίο δραστηριοποιείται η επιχείρηση.
- Τα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης. Για εταιρίες οι οποίες δημοσιεύουν ισολογισμούς γίνεται σύγκριση των χρηματοοικονομικών δεικτών της επιχείρησης με τους μέσους δείκτες του κλάδου. Εξετάζεται

επίσης η πορεία των οικονομικών μεγεθών της την τελευταία τριετία τουλάχιστον.

- Δυσμενή οικονομικά στοιχεία.
- Παλαιότητα της επιχείρησης.
- Περιουσιακά στοιχεία (ειδικά για Προσωπικές εταιρίες)
- Αριθμός προσωπικού.
- Γεωγραφική περιοχή.

Για τους αγοραστές εξωτερικού η Εθνική έχει προχωρήσει σε συνεργασία με τη Γαλλική εταιρία ασφάλισης πιστώσεων Coface, έχοντας online πρόσβαση σε μια βάση δεδομένων 35 εκατομμυρίων επιχειρήσεων σε όλο τον κόσμο αλλά και δικτύου διεκδίκησης απαιτήσεων σε όλο τον κόσμο.

Σε όλη τη διάρκεια της ασφάλισης η Εθνική παρακολουθεί την πορεία των αγοραστών (μεταβολή οικονομικής κατάστασης, δυσμενή) και ενημερώνει τους ασφαλισμένους. Εάν επιδεινωθεί η οικονομική κατάσταση ενός αγοραστή μειώνει ή μηδενίζει το όριο πίστωσης προφυλάσσοντας τον ασφαλισμένο της.

Στο τέλος κάθε μήνα ο ασφαλισμένος αποστέλλει κατάσταση με τις πωλήσεις κατά αγοραστή.

Ο ασφαλισμένος σε περίπτωση που μία πίστωση δεν εξοφληθεί, πρέπει να ενημερώσει δηλώνοντας ζημιά και να προχωρήσει σε ενέργειες ανάλογα με το πρόγραμμα ασφάλισης που έχει επιλέξει. Μετά την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου η Εθνική καταβάλει την αποζημίωση, αφού αφαιρεθεί το ποσοστό συμμετοχής του ασφαλισμένου στον κίνδυνο.

Μετά την καταβολή της αποζημίωσης η Εθνική υποκαθίσταται στα δικαιώματα του ασφαλισμένου και μέσω συνεργαζομένων δικηγόρων συνεχίζει με εξώδικες και δικαστικές ενέργειες προκειμένου να επανεισπράξει την απαίτηση. Σε περίπτωση επανείσπραξης, αφού αφαιρεθούν τα έξοδα, το εισπραχθέν ποσό κατανέμεται αναλογικά μεταξύ της Εθνικής και του ασφαλισμένου.

Τέλος, κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι αντίστοιχη πρακτική ακολουθούν και η Euler Hermes και η Atradius.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΡΑΙΑ

Κεφάλαιο 2

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ – ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται τα στοιχεία του πλήθους των συμβολαίων, των εγγεγραμμένων ορίων, εγγεγραμμένων ασφαλιστρών και ζημιών κατά την τελευταία εξαετία 2005-2010 του χαρτοφυλακίου του Κλάδου Πιστώσεων της Εθνικής Ασφαλιστικής, βάση των στοιχείων που δημοσιεύονται από την Εποπτεία Ιδιωτικής Ασφάλισης που είναι υπό την αιγίδα της Τράπεζας της Ελλάδος καθώς και λεπτομερών καταστάσεων που αντλήθηκαν από την εταιρία. Τέλος γίνεται περιγραφική ανάλυση του χαρτοφυλακίου της Εθνικής Ασφαλιστικής για την περίοδο 2005-2010.

2.1 Τρόπος Διεξαγωγής Έρευνας

Τα πρωτογενή δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν ήταν για κάθε ασφαλισμένο ξεχωριστά. Υπήρχαν στοιχεία για τα εγγεγραμμένα όρια που τους δόθηκαν, τα ασφάλιστρα που ‘έγραψαν’ κάθε έτος καθώς και οι ζημιές τους. Για λόγους ανωνυμίας αλλά και για στατιστικούς λόγους οι ασφαλισμένοι κατά την περίοδο αυτή χωρίστηκαν σε δώδεκα κλάδους με βάση το αντικείμενο που εμπορεύονται.

Το διάστημα που εξετάζεται είναι για τις χρονιές 2005-2010, για το 2011 δεν υπάρχουν ακόμη διαθέσιμα στοιχεία, άλλωστε ο κλάδος από τις αρχές του 2011 δεν συνάπτει νέα ασφαλιστήρια συμβόλαια ούτε ανανεώνει τα ήδη υπάρχοντα. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι δεν συνεχίζει και το 2011 να γράφει ασφάλιστρα και ζημιές εφόσον δεν έχουν λήξει όλα τα συμβόλαια καθώς και ο χρόνος πίστωσης. Επίσης πρέπει να τονιστεί ότι τα στοιχεία κατά την διεξαγωγή της έρευνας για το 2010 αφορούσαν το 9μηνο. Για τον λόγο αυτό γίνεται η υπόθεση του αναλογικού κανόνα (τα στοιχεία υπολογίστηκαν σύμφωνα με την ποσοστιαία μεταβολή των προηγούμενων ετών) και με αυτό τον τρόπο προβάλλονται τα δεδομένα τον 12^ο του 2010.

Τέλος κρίνεται αναγκαίο να αναφερθεί ότι ως εγγεγραμμένες ζημιές εκτός από τις πληρωθείσες που έχουν ήδη εκταμιευθεί, υπολογίζονται και οι εκκρεμείς. Ο χρόνος ωρίμανσης των εκκρεμών ζημιών και μετατροπής τους σε πληρωθείσες είναι περίπου τρία χρόνια. Για ευκολία στην επεξεργασία των δεδομένων λογίζονται αθροιστικά εκκρεμείς και πληρωθείσες ζημιές.

2.2 Περιγραφικά Στοιχεία

Όπως αναφέρθηκε και στην υποενότητα 2.1, τα πρωτογενή δεδομένα ομαδοποιήθηκαν σε δώδεκα κλάδους. Στο παράρτημα 2.1, δίνονται οι πίνακες για κάθε έτος. Ο κάθε πίνακας αποτελείται από το πλήθος των συμβολαίων, τα εγγεγραμμένα όρια, τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα καθώς και τις ζημιές ανά κλάδο ανά έτος.

Στην παρούσα υποενότητα δίνονται ορισμένα περιγραφικά στοιχεία για κάθε έτος τα οποία παρατίθενται στα παραρτήματα 2.2. – 2.7. Συγκεκριμένα παρατίθενται διαγραμματικά η διάρθρωση του χαρτοφυλακίου ανά πλήθος συμβολαίων και ανά εγγεγραμμένα όρια. Η συνολική έκθεση ανά κλάδο παρουσιάζεται στο παράρτημα που δίνεται η διάρθρωση του χαρτοφυλακίου ανά εγγεγραμμένα όρια. Παρατηρούμε ότι η διάρθρωση του χαρτοφυλακίου όσον αφορά το πλήθος των συμβολαίων διαφέρει σημαντικά έναντι της διάρθρωσης των εγγεγραμμένων ορίων. Αυτό οφείλεται κυρίως στο μέγεθος των εταιριών και αντίστοιχα των συμβολαίων που απαρτίζουν συγκεκριμένους κλάδους.

Στο παράρτημα 2.8, παρατίθενται πίνακες με τα συνολικά εγγεγραμμένα όρια, εγγεγραμμένα ασφάλιστρα, ζημιές καθώς και ποιοί κλάδοι είχαν μέγιστες και ελάχιστες τιμές.

Κεφάλαιο 3

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο παρόν κεφάλαιο αρχικά αναλύεται η διαχρονική εξέλιξη του χαρτοφυλακίου του κλάδου πιστώσεων της Εθνικής Ασφαλιστικής την τελευταία εξαετία 2005-2010 και τέλος γίνεται σύγκριση της διαχρονικής εξέλιξης των χαρτοφυλακίων της Εθνικής Ασφαλιστικής, της Euler Hermes και της Atradius.

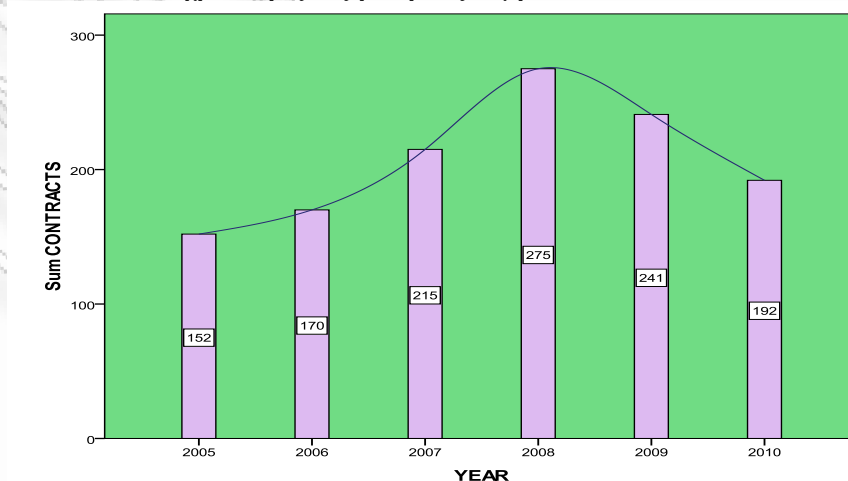
3.1 Διαχρονική Ανάλυση Χαρτοφυλακίου Και Ανάλυση Των Αποτελεσμάτων

Στην παρούσα υποενότητα γίνεται ανάλυση του χαρτοφυλακίου την τελευταία εξαετία. Παρουσιάζονται βασικοί δείκτες για την αξιολόγηση του χαρτοφυλακίου και των αποτελεσμάτων καθώς και βασικές τροποποιήσεις που έγιναν τα τελευταία χρόνια με σκοπό την εξομάλυνση του.

3.1.1. Διαχρονική Εξέλιξη Πλήθους Συμβολαίων Εθνικής Ασφαλιστικής

Από το διάγραμμα 3.1. παρατηρείται ότι το διάστημα 2005-2008 υπήρξε αύξηση των συμβολαίων, ενώ το 2009-2010 τα συμβόλαια μειώθηκαν.

Διάγραμμα 3.1.
Διαχρονική εξέλιξη πλήθους συμβολαίων 2005-2010

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Στο παράρτημα 3.1. δίνεται επίσης διαγραμματική απεικόνιση της διαχρονικής εξέλιξης του πλήθους των συμβολαίων ανά κλάδο.

3.1.2. Διαχρονική Εξέλιξη Εγκεκριμένων Ορίων

Ο πίνακας 3.1. αποτελείται από τις ποσοστιαίες μεταβολές των εγκεκριμένων ορίων. Πρέπει να τονιστεί ότι για τον υπολογισμό τους έγινε στάθμιση με το πλήθος των συμβολαίων (βλέπε παράρτημα 2.1.) για την σωστή έκβαση των αποτελεσμάτων. Επίσης στο διάγραμμα 3.2. δίνεται απεικόνιση των συνολικών ορίων που δόθηκαν την εξαετία.

Πίνακας 3.1.

Ποσοστιαίες μεταβολές εγκεκριμένων ορίων για κάθε κλάδο.

	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010
TEXTILE	-4,46%	-9,66%	-16,39%	5,18%	-17,44%
FOOD & DRINK INDUSTRY	20,33%	-14,28%	-13,32%	16,31%	-5,87%
METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT	35,22%	4,65%	-34,63%	28,77%	-20,56%
PHARMA CEUTICALS & PERFUMES	29,86%	-28,33%	-38,06%	137,27%	-57,64%
CHEMICAL PRODUCTS	42,19%	162,24%	-7,24%	10,12%	12,38%
ELECTRICAL MACHINERY & APPARATUS	-28,26%	9,64%	22,60%	10,59%	-13,88%
FACTORING	28,16%	61,25%	24,33%	-29,82%	-64,42%
PRESS - PRINITING - ADVERTISING	-24,30%	15,01%	-30,21%	-31,65%	30,60%
CARS - TRANSPORTATION - WAREHOUSING	-12,61%	9,59%	-20,08%	110,86%	-11,99%
OTHER WHOLESALE & SEGVICES	22,04%	-7,04%	-33,43%	43,45%	47,81%
WOOD - PAPER - GLASS -PLASTIC	13,08%	21,10%	35,05%	-12,64%	-44,67%
FUEL TRADE		390,46%	127,76%	8,58%	-12,81%
	11,74%	6,91%	-19,23%	5,41%	-8,17%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Διάγραμμα 3.2.

Διαχρονική εξέλιξη των μεταβολών των εγκεκριμένων ορίων.

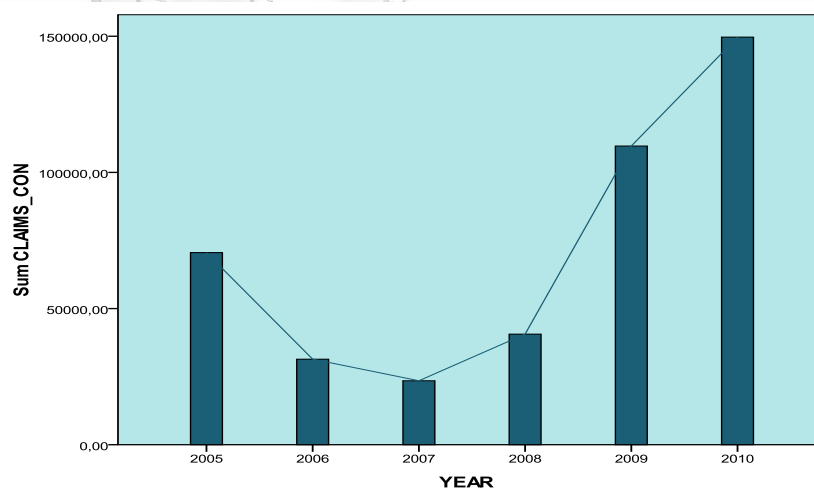
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Παρατηρείται ότι το διάστημα 2005-2007 υπάρχει αύξηση των εγκεκριμένων ορίων, ενώ την τελευταία τριετία 2008-2010 υπάρχει μείωση. Στον πίνακα παρατηρείται ότι η μείωση των εγκεκριμένων ορίων στο διάστημα 2007-2008 είναι -19,23%, αυτό οφείλεται στις μεγάλες μειώσεις των ορίων σε πολλούς κλάδους. Το 2009 έκλεισε με μια αύξηση της τάξεως των 5,41%, που οφείλεται στην μεγάλη αύξηση των εγκεκριμένων ορίων στους κλάδους PHARMACEUTICALS & PERFUMES και CARS - TRANSPORTATION – WAREHOUSING. Αντιθέτως το 2010 έχουμε μείωση των ορίων στους συγκεκριμένους κλάδους. Το 2010 η συνολική μείωση των ορίων είναι ίση με -8,17%.

3.1.3. Διαχρονική Εξέλιξη Ζημιών

Με βάση τα στοιχεία του παραρτήματος 2.1. δίνεται διαγραμματική απεικόνιση (Διάγραμμα 3.3.) της πορείας των συνολικών ζημιών για το διάστημα 2005-2010.

Διάγραμμα 3.3.
Διαχρονική εξέλιξη ζημιών

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Σημειώνεται ότι για καλύτερη απεικόνιση των αποτελεσμάτων οι ζημίες διαιρέθηκαν με τα συμβόλαια για κάθε έτος, με σκοπό την εξομάλυνση των

τιμών. Αυτό γίνεται και στην παρακάτω ανάλυση όσο αφορά τα εγγεγραμμένα όρια και τα ασφάλιστρα.

Παρατηρείται ότι οι ζημιές το 2005 είναι υψηλές, ο λόγος που συνέβη αυτό είναι ότι την συγκεκριμένη χρόνια υπήρχαν πολλές ζημιές σε έναν συγκεκριμένο κλάδο (στοιχεία θα δοθούν σε παρακάτω ανάλυση). Το 2007 οι ζημιές είναι ελαφρώς μικρότερες σε σχέση με το 2006 ενώ από το 2008 μέχρι το 2010 παρατηρείται αύξουσα πορεία των ζημιών. Η αύξηση αυτή οφείλεται αρχικά στη αύξηση των εργασιών (ασφάλιστρα, εγγεγραμμένα όρια) και κυρίως στη συνεχώς επιδείνωση της κατάστασης της οικονομίας που θα αναφερθεί στα επόμενα κεφάλαια.

Οι ζημιές κατά την περίοδο 2007-2008 είχαν αύξηση 72,85% και την περίοδο 2008-2009 είχαν 170,06%. Με βάση την αναλογική υπόθεση που έγινε, το 2010 θα κλείσει με 36,46% αύξηση των ζημιών σε σχέση με το 2009.

3.1.4. Διαχρονική Εξέλιξη Ζημιών Ανά Κλάδο

Στην παρούσα υποενότητα γίνεται ανάλυση της διαχρονικής εξέλιξης των ζημιών ανά κλάδο.

➤ TEXTILE

Στον κλάδο TEXTILE στο διάστημα 2005-2010 σημειώθηκαν συνολικές ζημιές ίσες με 7.327.351,84 €. Το υψηλότερο ποσό ζημιών στον συγκεκριμένο κλάδο συνέβη το 2010, ενώ το 2006 ο κλάδος είχε την χαμηλότερη συνολική ζημιά σε σχέση με τα υπόλοιπα έτη.

Πίνακας 3.2.

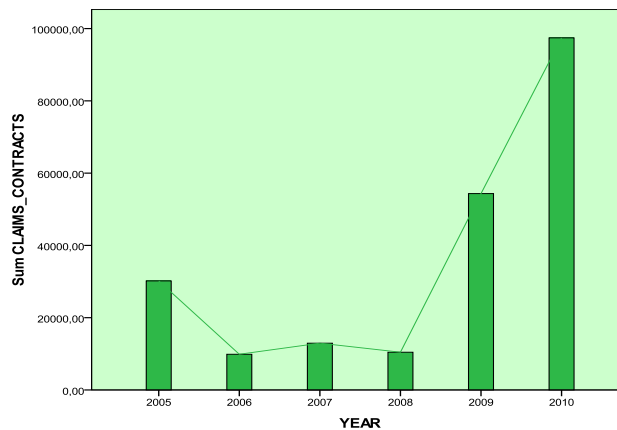
Περιγραφικά στοιχεία του κλάδου TEXTILE το διάστημα 2005-2010

N	Valid	6
	Missing	0
Mean		1221225,3067
Median		916856,0750
Variance		683398603950,642
Minimum 2006		414999,80
Maximum 2010		2338296,72
Sum		7327351,84

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Διάγραμμα 3.4.

Διαχρονική εξέλιξη ζημιών του κλάδου TEXTILE το διάστημα 2005-2010

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

➤ FOOD & DRINK INDUSTRY

Οι ζημιές στον κλάδο FOOD & DRINK INDUSTRY παρουσιάζουν μια αύξουσα πορεία στην εξαετία (εκτός το 2007 που ο κλάδος έχει τις λιγότερες ζημιές σε σχέση με τα άλλα έτη) με μέγιστη συνολική ζημιά το 2010 5.154.200,07 €. Συνολικά στο διάστημα 2005-2010 έχουν σημειωθεί ζημιές ποσού 14.368.346,48 €.

Πίνακας 3.3.

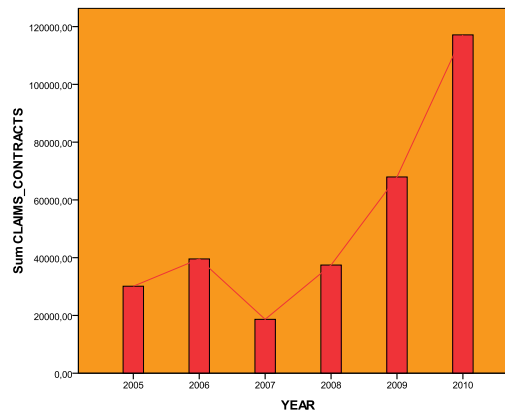
Περιγραφικά στοιχεία του κλάδου FOOD & DRINK INDUSTRY το διάστημα 2005-2010

N	Valid	6
	Missing	0
Mean		2394724,4128
Median		1619175,9100
Variance		3764259515196,410
Minimum		746169,50
Maximum		5154200,07
Sum		14368346,48

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Διάγραμμα 3.5.

Διαχρονική εξέλιξη ζημιών του κλάδου FOOD & DRINK INDUSTRY το διάστημα 2005-2010

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

➤ METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT

Οι ζημιές στον κλάδο METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT το διάστημα 2005-2007 κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα αντιθέτως στο διάστημα 2008-2010 σημειώνονται μεγάλες ζημιές με μέγιστη συνολική ζημιά το 2009. Ο κλάδος σημείωσε 31.926.398,68 € ζημιές την τελευταία εξαετία.

Πίνακας 3.4.

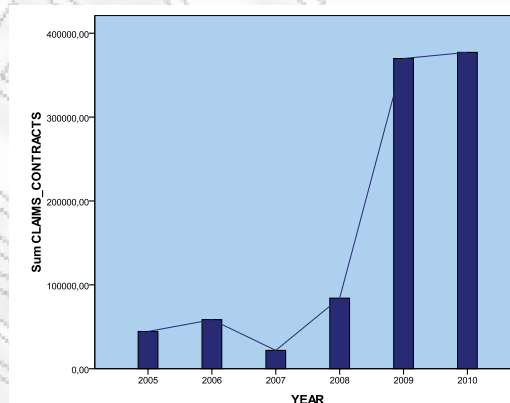
Περιγραφικά στοιχεία του κλάδου METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT το διάστημα 2005-2010

N	Valid	6
	Missing	0
Mean		5321066,4467
Median		3140090,0000
Variance		24785235238858,000
Minimum		940302,69
Maximum		11835785,88
Sum		31926398,68

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Διάγραμμα 3.5.

Διαχρονική εξέλιξη ζημιών του κλάδου METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT το διάστημα 2005-2010

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

➤ PHARMACEUTICALS & PERFUMES

Ο κλάδος PHARMACEUTICALS & PERFUMES συνολικά στο διάστημα 2005-2010 έχει σημειώσει ζημιές ποσού € 1.989.796,35. Αξιοσημείωτο είναι ότι το 2006 δεν παρουσιάστηκε καμία ζημιά στον κλάδο.

Πίνακας 3.5.

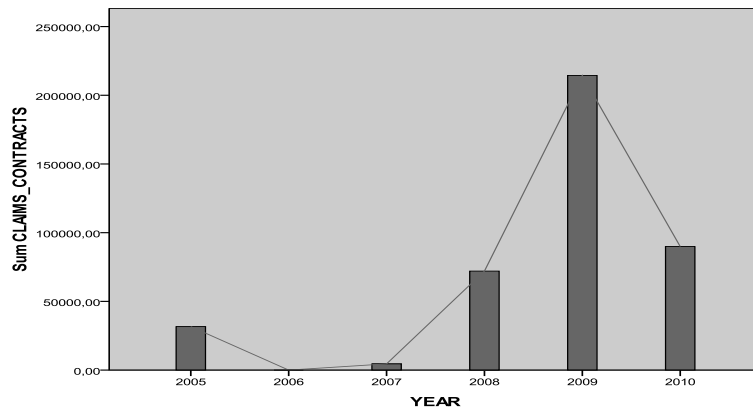
Περιγραφικά στοιχεία του κλάδου PHARMACEUTICALS & PERFUMES το διάστημα 2005-2010

N	Valid	6
	Missing	0
Mean		331632,7256
Median		342753,9050
Variance		80408491740,623
Minimum		,00
Maximum		643266,03
Sum		1989796,35

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Διάγραμμα 3.6.

Διαχρονική εξέλιξη ζημιών του κλάδου PHARMACEUTICALS & PERFUMES το διάστημα 2005-2010

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

➤ CHEMICAL PRODUCTS

Στον κλάδο CHEMICAL PRODUCTS οι ζημίες βρίσκονται σε χαμηλά επίπεδα εκτός από το 2009 όπου σημειώθηκαν συνολικές ζημίες 1.603.039,68€. Οι συνολικές ζημίες το διάστημα 2005-2010 ήταν 2.965.291,73 €.

Πίνακας 3.6.

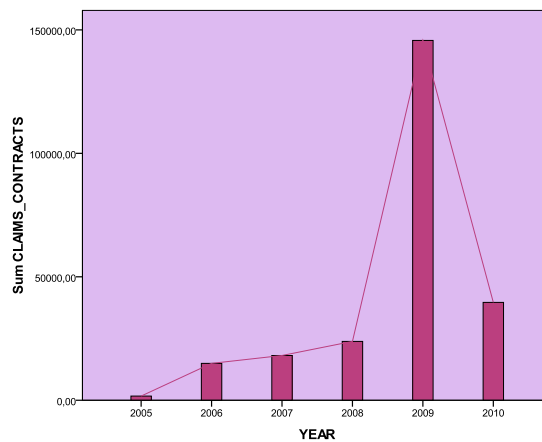
Περιγραφικά στοιχεία του κλάδου CHEMICAL PRODUCTS το διάστημα 2005-2010

N	Valid	6
	Missing	0
Mean		494215,2883
Median		314736,0350
Variance		328220485995,767
Minimum		13569,50
Maximum		1603039,68
Sum		2965291,73

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Διάγραμμα 3.7.

Διαχρονική εξέλιξη ζημιών του κλάδου CHEMICAL PRODUCTS το διάστημα 2005-2010

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

➤ ELECTRICAL MACHINERY & APPARATUS

Ο κλάδος ELECTRICAL MACHINERY & APPARATUS παρουσίασε το υψηλότερο ποσό ζημιών το 2005. Η ζημία των 5.504.115,45 € σημειώθηκε διότι την χρονιά αυτή πτώχευσε μια από τις μεγαλύτερες αλυσίδες ηλεκτρικών ειδών στην Ελλάδα η οποία ήταν πελάτης πολλών ασφαλισμένων με μεγάλα εγκεκριμένα όρια. Αντιθέτως το διάστημα 2006-2009 οι ζημίες είναι σε χαμηλότερα επίπεδα με μία αύξηση των ζημιών το 2010. Ο κλάδος στην εξαετία 'έγραψε' 11.169.181,27€ ζημιές.

Πίνακας 3.7.

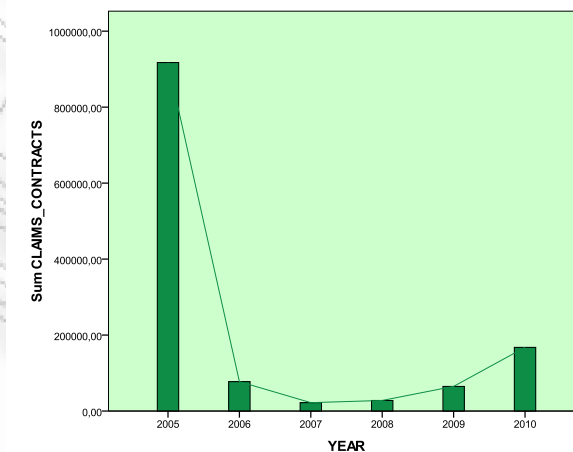
Περιγραφικά στοιχεία του κλάδου ELECTRICAL MACHINERY & APPARATUS το διάστημα 2005-2010

N	Valid	6
	Missing	0
Mean		1861530,2122
Median		1015893,8650
Variance		4005361647270,470
Minimum		308950,45
Maximum		5504115,45
Sum		11169181,27

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Διάγραμμα 3.8.

Διαχρονική εξέλιξη ζημιών του κλάδου ELECTRICAL MACHINERY & APPARATUS το διάστημα 2005-2010

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

➤ FACTORING

Στον κλάδο FACTORING το 2005-2006 οι ζημιές κυμαίνονταν σε χαμηλά επίπεδα. Συγκεκριμένα το 2006 ήταν η χρονιά όπου ο κλάδος είχε το χαμηλότερο ποσό ζημιών. Στα επόμενα χρόνια υπήρξε αύξηση των ζημιών με μέγιστη συνολική ζημιά το 2009.

Πίνακας 3.8.

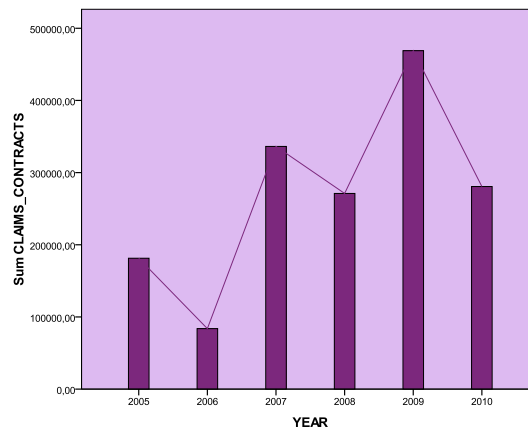
Περιγραφικά στοιχεία του κλάδου FACTORING το διάστημα 2005-2010

N	Valid	6
	Missing	0
Mean		1130841,5933
Median		1214800,0050
Variance		405353140739,570
Minimum		251427,50
Maximum		1875745,12
Sum		6785049,56

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Διάγραμμα 3.9.

Διαχρονική εξέλιξη ζημιών του κλάδου FACTORING το διάστημα 2005-2010

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

➤ PRESS - PRINTING-ADVERTISING

Στον κλάδο PRESS - PRINTING-ADVERTISING οι συνολικές ζημιές ανά έτος διακυμαίνονται στην εξαετία, το διάστημα 2005-2007 έχουν φθίνουσα πορεία, ενώ το 2008-2009 παρατηρείται αύξηση των ζημιών.

Πίνακας 3.9.

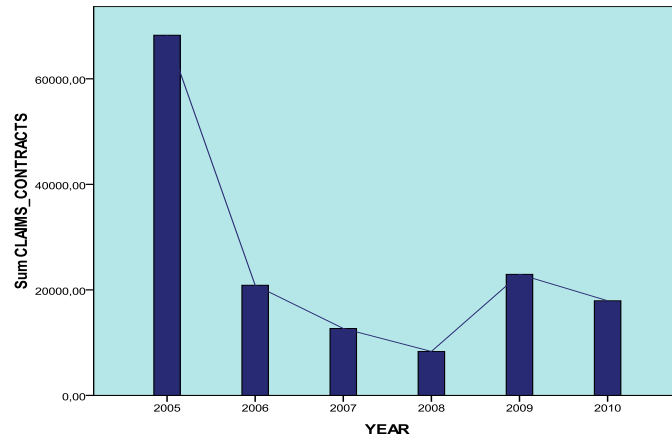
Περιγραφικά στοιχεία του κλάδου PRESS - PRINTING-ADVERTISING το διάστημα 2005-2010

N	Valid	6
	Missing	0
Mean		303684,8639
Median		264393,2167
Variance		37064626988,651
Minimum		114192,89
Maximum		619582,10
Sum		1822109,18

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Διάγραμμα 3.10.

Διαχρονική εξέλιξη ζημιών του κλάδου PRESS - PRINTING-ADVERTISING το διάστημα 2005-2010

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

➤ CARS-TRANSPORTATION–WAREHOUSING

Ο κλάδος CARS-TRANSPORTATION–WAREHOUSING στο διάστημα 2005-2010 συνολικά είχε ζημίες ίσες με 697.778,25€. Το 2007 ο κλάδος δεν παρουσίασε ζημίες, αντιθέτως το 2010 ο κλάδος είχε το μέγιστο των ζημιών σε σχέση με τα προηγούμενα έτη.

Πίνακας 3.10.

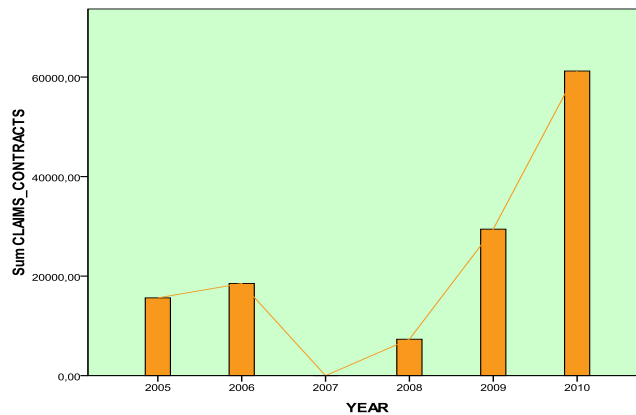
Περιγραφικά στοιχεία του κλάδου CARS-TRANSPORTATION–WAREHOUSING το διάστημα 2005-2010

N	Valid	6
	Missing	0
Mean		116296,3756
Median		121399,2700
Variance		6318882820,435
Minimum		,00
Maximum		244874,33
Sum		697778,25

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Διάγραμμα 3.11.

Διαχρονική εξέλιξη ζημιών του κλάδου PRESS - PRINTING–ADVERTISING το διάστημα 2005-2010

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

➤ OTHER WHOLESALE & SEGVICES

Ο κλάδος OTHER WHOLESALE & SEGVICES έγραψε τις περισσότερες ζημίες το 2010 με σύνολο 462.961,69€, περίπου το 1/3 των συνολικών ζημιών της εξαετίας.

Πίνακας 3.11.

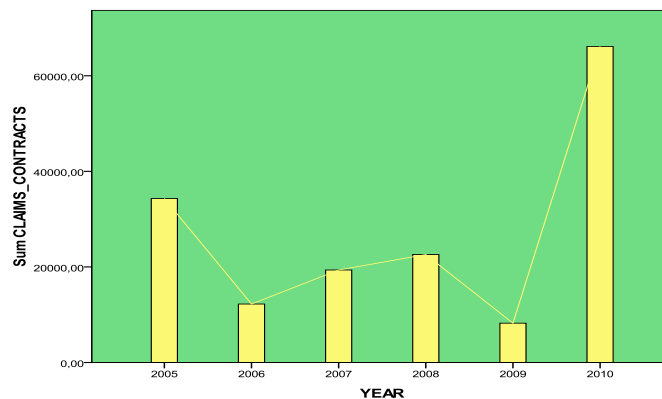
Περιγραφικά στοιχεία του κλάδου OTHER WHOLESALE & SEGVICES το διάστημα 2005-2010

N	Valid	6
	Missing	0
Mean		253131,1689
Median		219113,2250
Variance		16099413885,467
Minimum		122378,11
Maximum		462961,69
Sum		1518787,01

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Διάγραμμα 3.12.

Διαχρονική εξέλιξη ζημιών του κλάδου OTHER WHOLESALE & SEGVICES το διάστημα 2005-2010

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

➤ WOOD - PAPER - GLASS –PLASTIC

Οι ζημίες του κλάδου WOOD - PAPER - GLASS –PLASTIC παρουσιάζουν αύξουσα πορεία στο διάστημα 2005-2010. Ο κλάδος παρουσιάζει μέγιστο ποσό ζημίας στο διάστημα 2008-2010.

Πίνακας 3.12.

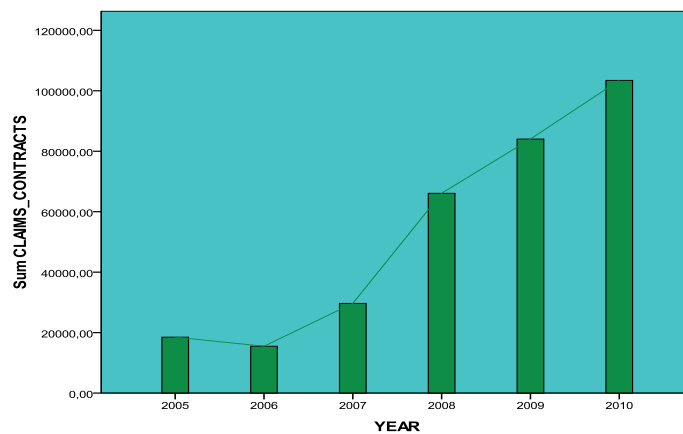
Περιγραφικά στοιχεία του κλάδου WOOD - PAPER - GLASS –PLASTIC το διάστημα 2005-2010

N	Valid	6
	Missing	0
Mean		727256,0205
Median		677093,3200
Variance		392428039623,932
Minimum		92518,66
Maximum		1448201,49
Sum		4363536,12

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Διάγραμμα 3.13.

Διαχρονική εξέλιξη ζημιών του κλάδου WOOD - PAPER - GLASS –PLASTIC το διάστημα 2005-2010

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

➤ FUEL TRADE

Τέλος ο κλάδος FUEL TRADE το 2006 δεν είχε καμία ζημία και τα επόμενα δύο χρόνια οι ζημίες του ήταν σε χαμηλά επίπεδα. Αντιθέτως το 2010 παρατηρείται μία αύξηση των ζημιών της τάξεως των 186% σε σχέση με το σύνολο των ζημιών το 2009. Το 2005 δεν υπήρχε ασφαλισμένος με αντικείμενο εργασιών FUEL TRADE.

Πίνακας 3.13.

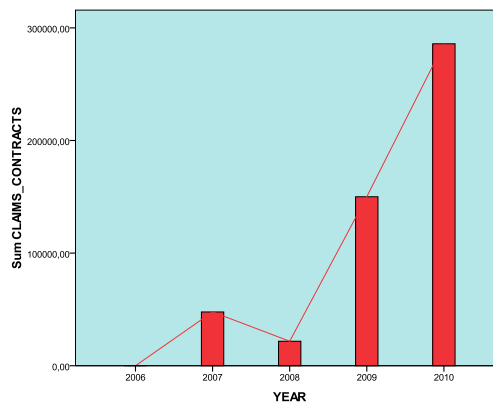
Περιγραφικά στοιχεία του κλάδου FUEL TRADE το διάστημα 2005-2010

N	Valid	5
	Missing	1
Mean		504814,7074
Median		143268,7500
Variance		513297142228,255
Minimum		,00
Maximum		1715320,39
Sum		2524073,54

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Διάγραμμα 3.14.

Διαχρονική εξέλιξη ζημιών του κλάδου FUEL TRADE το διάστημα 2005-2010

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

3.1.5. Ποσοστό Ορίων Που Γίνονται Ζημιές

Το ποσοστό των ορίων που γίνεται ζημιές είναι βασικό μετρό για την αξιολόγηση του κλάδου. Το ποσοστό των ορίων που γίνεται ζημιές δεν θα πρέπει να ξεπερνάει το 1%. Στον πίνακα 3.14. δίνεται το ποσοστό των ορίων που γίνεται ζημιές για την εξαετία 2005-2010.

Πίνακας 3.14.

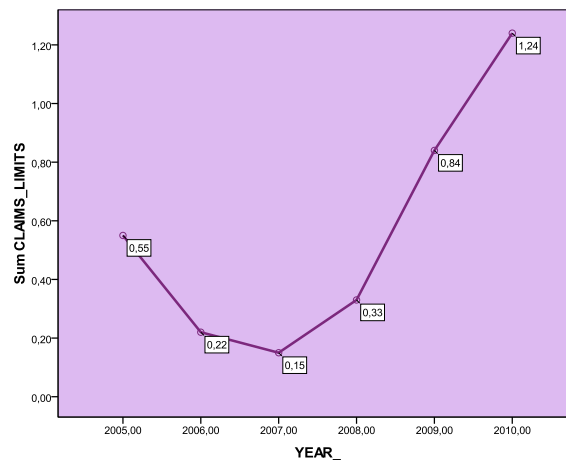
Ποσοστό των ορίων που γίνονται ζημιές για το διάστημα 2005-2010

<i>year</i>	<i>claims/limits</i>
2005	0,55%
2006	0,22%
2007	0,15%
2008	0,33%
2009	0,84%
2010	1,24%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Διάγραμμα 3.15.

Διαχρονική εξέλιξη του ποσοστού των ορίων που γίνονται ζημιές για το διάστημα 2005-2010

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Παρατηρείται ότι τα τρία πρώτα χρόνια υπάρχει μείωση του ποσοστού. Από το 2008 και ύστερα το ποσοστό αυξάνεται με μέγιστη τιμή το 2010 όπου οι ζημιές ξεπερνούν το 1% των ορίων που δόθηκαν.

Τέλος στον πίνακα 3.15. και στο διάγραμμα 3.16. δίνεται απεικόνιση του μέτρου για κάθε κλάδο την τελευταία εξαετία.

Πίνακας 3.15.

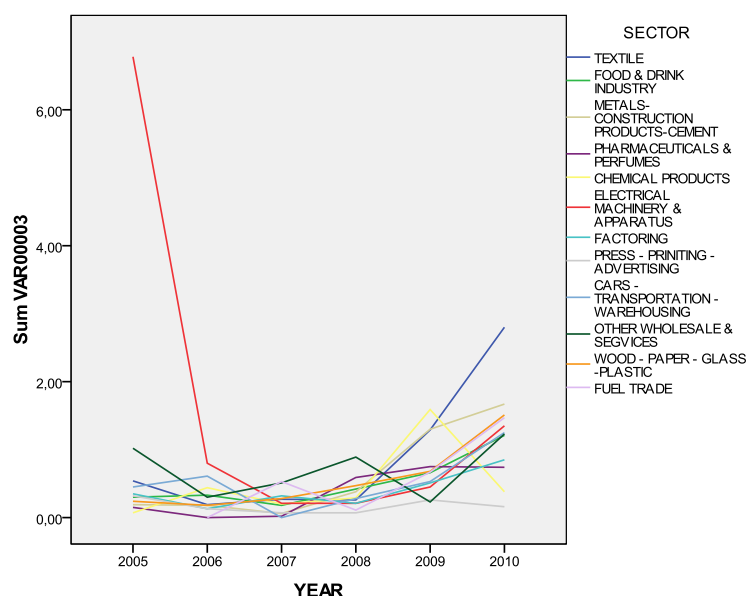
Ποσοστό των ορίων που γίνονται ζημιές ανά κλάδο για το διάστημα 2005-2010

SECTOR	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TEXTILE	0,54%	0,19%	0,27%	0,26%	1,29%	2,80%
FOOD & DRINK INDUSTRY	0,30%	0,33%	0,18%	0,42%	0,66%	1,21%
METALS- CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT	0,19%	0,18%	0,06%	0,38%	1,30%	1,67%
PHARMACEUTICALS & PERFUMES	0,15%	0,00%	0,02%	0,59%	0,75%	0,74%
CHEMICAL PRODUCTS	0,07%	0,44%	0,20%	0,29%	1,59%	0,38%
ELECTRICAL MACHINERY & APPARATUS	6,78%	0,80%	0,21%	0,21%	0,45%	1,35%
FACTORING	0,35%	0,13%	0,32%	0,21%	0,51%	0,85%
PRESS - PRINTING - ADVERTISING	0,32%	0,13%	0,07%	0,07%	0,26%	0,16%
CARS - TRANSPORTATION - WAREHOUSING	0,45%	0,61%	0,00%	0,28%	0,53%	1,25%
OTHER WHOLESALE & SEGVICES	1,02%	0,30%	0,51%	0,89%	0,23%	1,23%
WOOD - PAPER - GLASS - PLASTIC	0,24%	0,18%	0,28%	0,47%	0,68%	1,51%
FUEL TRADE		0,00%	0,53%	0,11%	0,67%	1,47%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Διάγραμμα 3.16.

Διαχρονική εξέλιξη του ποσοστού των ορίων που γίνονται ζημιές ανά κλάδο για το διάστημα 2005-2010

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Στον πίνακα 3.15. παρατηρείται ότι το ποσοστό των ορίων που γίνεται ζημιές ξεπερνά το 1% στους περισσότερους κλάδους. Τα προηγούμενα χρόνια το ποσοστό ήταν σε πολύ χαμηλά επίπεδα εκτός από την ακραία τιμή του κλάδου ELECTRICAL MACHINERY & APPARATUS το 2005 με ποσοστό 6,78% λόγω της πτώχευσης μεγάλης αλυσίδας ηλεκτρικών όπως αναφέρθηκε και παραπάνω. Την ίδια εικόνα την βλέπουμε και στο

διάγραμμα 3.16. που φαίνεται η σταδιακή αύξηση του ποσοστού για κάθε κλάδο.

3.1.6. Διαχρονική Εξέλιξη Ασφαλιστρων

Στον πίνακα 3.16. δίνεται η διαχρονική μεταβολή των συνολικών ασφαλιστρων του κλάδου για το διάστημα 2005-2006 καθώς και διαγραμματική απεικόνιση.

Πίνακας 3.16.

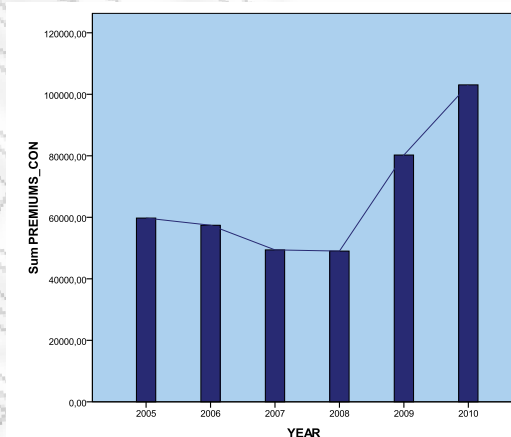
Μεταβολή ασφαλιστρων για το διάστημα 2005-2010

<u>year</u>	<u>Αύξηση - Μείωση Ασφαλιστρων</u>
2010	28,44%
2009	63,71%
2008	-0,79%
2007	-13,95%
2006	-3,90%
2005	

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Διάγραμμα 3.17.

Διαχρονική εξέλιξη ασφαλιστρων για το διάστημα 2005-2010

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Παρατηρείται ότι ενώ το 2009 έχει μειωθεί το χαρτοφυλάκιο από 275 ασφαλισμένους σε 241 σε σχέση με το 2008 υπάρχει αύξηση στην παραγωγή ασφαλιστρων κατά 63,71% . Η αύξηση αυτή οφείλεται κατά

κύριο λόγο στις ρήτρες bonus malus οι οποίες εφαρμοστήκαν στο σύνολο των συμβολαίων το 2008 αλλά και στην αναπροσαρμογή της τιμολόγησης. Το πρόσθετο μέτρο bonus malus πάρθηκε μετά τα πρώτα σημάδια κάμψης της οικονομίας ώστε να μειωθούν διαφαινόμενες απώλειες. Ουσιαστικά εφαρμόστηκε αύξηση του ασφάλιστρου σε ενδεχόμενη αύξηση του loss ratio. Αυτό έγινε με τον εξής τρόπο, στην λήξη κάθε συμβολαίου υπολογίζεται το loss ratio και αν αυτό ξεπεράσει την ανώτατη κλίμακα του loss ratio που έχει καθοριστεί για το συγκεκριμένο συμβόλαιο τότε χρεώνεται επασφάλιστρο. Η αύξηση των ασφαλιστρών παρατηρείται και το 2010 σε 28,44% σε σχέση με το 2009. Το μειωμένο ποσοστό αύξησης οφείλεται στην περαιτέρω μείωση των ασφαλισμένων από 241 σε 192 αλλά κυρίως στο ότι οι κλίμακες malus είχαν ήδη εξαντληθεί από την προηγούμενη χρόνια.

3.1.7. Loss Ratio

Ως Loss Ratio υπολογίζεται ο λόγος των συνολικών ζημιών με τα συνολικά δεδουλευμένα ασφάλιστρα. Στους πίνακες 3.17. και 3.18. δίνονται δύο τρόποι υπολογισμού του loss ratio για κάθε έτος.

Πίνακας 3.17.

Loss ratio ανά accounting year

<u>ΕΤΟΣ</u>	<u>ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ</u>	<u>ΖΗΜΙΕΣ</u>	<u>LOSS RATIO</u>
2010	19.789.907,61 €	28.739.152,95 €	145,22%
2009	19.340.659,48 €	26.434.659,28 €	136,68%
2008	13.480.910,29 €	11.169.354,64 €	82,85%
2007	10.623.209,08 €	5.052.082,68 €	47,56%
2006	9.761.696,07 €	5.339.939,10 €	54,70%
2005	9.082.709,28 €	10.722.511,38 €	118,05%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Πίνακας 3.18.

Loss ratio ανά underwriting Year

ΕΤΟΣ	ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΟΡΙΑ	ΚΑΘΑΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΠΛΗΡΩΘΕΙΣ ΖΗΜΙΕΣ	ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ ΖΗΜΙΕΣ	ΕΠΙΣΥΜΒΑΣΕΙΣ
30/9/2010	2.193.000.000	17.177.000,00			30.000.000
2009	3.187.098.000	19.979.009,00	11.040.526	27.022.537	24.881.101
2008	3.555.086.000	13.480.910,00	4.265.258	13.181.962	11.787.151
2007	3.339.316.000	10.980.318,00	4.402.449	5.660.069	5.117.247
2006	2.477.890.000	9.761.696,00	12.898.791	4.945.271	5.659.295
2005	1.967.489.000	9.082.709,00	5.253.215	12.184.767	11.466.239
2004	1.701.044.000	7.794.980,00	2.322.998	5.971.743	

ΕΤΟΣ	ΖΗΜΙΕΣ/ΟΡΙΑ	ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ/ΟΡΙΑ	ΔΙΑΦΟΡΑ	LR
2010	1,37%	0,78%	-0,58%	143,92%
2009	0,78%	0,63%	-0,15%	165,12%
2008	0,33%	0,38%	0,05%	87,44%
2007	0,15%	0,33%	0,18%	48,17%
2006	0,23%	0,39%	0,17%	57,97%
2005	0,58%	0,46%	-0,12%	126,24%
2004				

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Στον πρώτο πίνακα υπολογίζεται το loss ratio ανά accounting year και εμπεριέχει μόνο τις πληρωθείσες ζημίες κάθε έτους, δηλαδή δεν λαμβάνονται υπόψη οι εκκρεμείς ζημίες. Παρατηρείται ότι την τριετία 2006-2008 ο κλάδος πιστώσεων έγραφε κέρδη. Το 2005 το loss ratio ήταν 118,05%, αυτό συνέβη λόγω της πτώχευσης αλυσίδας ηλεκτρικών καταστημάτων, όπως προαναφέρθηκε. Τέλος την τελευταία διετία 2009-2010 το loss ratio του κλάδου πιστώσεων ήταν 136,68% και 145,22% αντίστοιχα.

Αντίστοιχα αποτελέσματα παρατηρούνται και στο υπολογισμό του loss ratio ανά underwriting year, με εμφανώς μεγαλύτερα ποσοστά. Αυτό συμβαίνει διότι υπολογίζονται και οι εκκρεμείς ζημίες οι οποίες δεν έχουν εκταμιευθεί ακόμη προς αποζημίωση, αλλά δεν παύει να σημαίνει ότι είναι ζημίες και οφειλόμενες προς τους ασφαλισμένους. Ως επισυμβάσεις ορίζονται οι εκκρεμείς ζημίες τέλους χρήσης μείον εκκρεμείς ζημίες ενάρξεως χρήσης συν πληρωθείσες χρήσης, με αυτόν τον τρόπο δεν υπολογίζονται διπλά οι «παλιές» εκκρεμείς ζημίες.

Τέλος στον πίνακα 3.19. δίνεται το loss ratio ανά κλάδο για το διάστημα 2005-2010 καθώς και διάγραμμα που δείχνει το συνολικό loss ratio για κάθε κλάδο την τελευταία εξαετία.

Πίνακας 3.19.

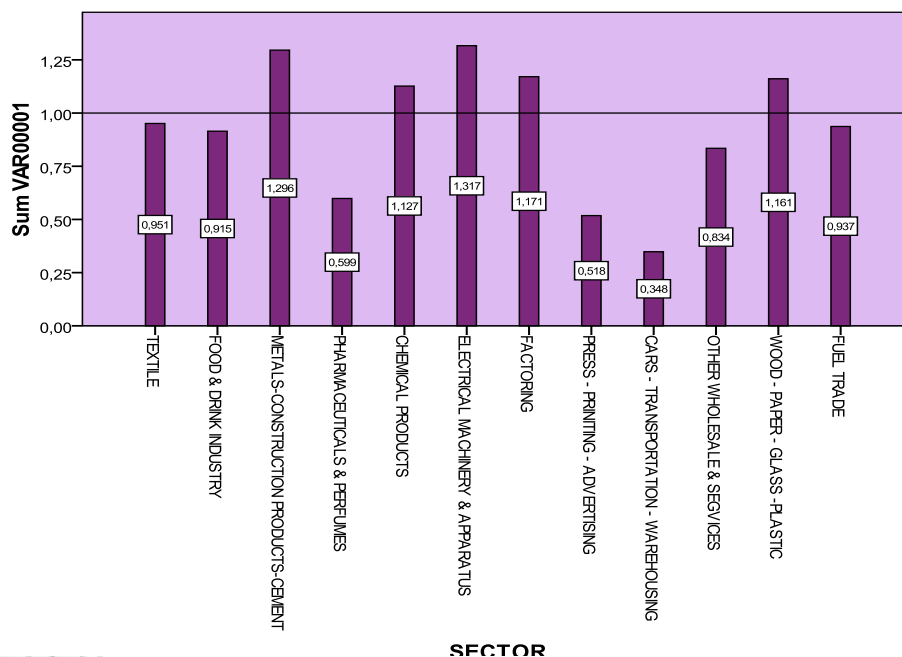
Loss ratio (ανά accounting year) ανά κλάδο

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TEXTILE	90,12%	28,20%	52,31%	55,29%	149,94%	201,80%
FOOD & DRINK INDUSTRY	58,11%	62,90%	41,90%	82,47%	101,35%	133,71%
METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT	56,10%	65,77%	27,84%	99,37%	226,10%	191,33%
PHARMA CEUTICALS & PERFUMES	65,99%	0,00%	6,48%	89,21%	79,24%	87,02%
CHEMICAL PRODUCTS	5,25%	49,05%	66,30%	104,98%	287,82%	75,97%
ELECTRICAL MACHINERY & APPARATUS	387,91%	86,08%	34,29%	38,38%	60,34%	141,01%
FACTORING	144,28%	50,86%	170,08%	90,64%	142,00%	104,31%
PRESS - PRINTING - ADVERTISING	77,39%	59,12%	24,63%	26,74%	70,23%	44,67%
CARS - TRANSPORTATION - WAREHOUSING	48,30%	32,36%	0,00%	22,86%	39,75%	88,62%
OTHER WHOLESALE & SEGVICES	189,54%	53,06%	84,90%	103,71%	33,73%	111,04%
WOOD - PAPER - GLASS - PLASTIC	38,81%	37,13%	84,05%	177,96%	112,52%	138,73%
FUEL TRADE		0,00%	81,38%	25,39%	61,21%	134,82%
	118,05%	54,70%	47,56%	82,85%	136,68%	145,22%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Διάγραμμα 3.18.

Συνολικό loss ratio για κάθε κλάδο την τελευταία εξαετία.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Από τον πίνακα παρατηρείται ότι:

- Ο κλάδος TEXTILE το διάστημα 2005-2008 ήταν κερδοφόρος, αντιθέτως το 2009 και 2010 το loss ratio είναι 149,94% και 201,80% αντίστοιχα. Αυτό αντιστοιχεί σε ζημιά -705.693,35€ το 2009 και -1.179.562,37€ το 2010.
- Ο κλάδος FOOD & DRINK INDUSTRY ήταν κερδοφόρος μέχρι το 2008. Το 2009 έκλεισε με ζημιά -58.988,97€ και το 2010 με -1.299.483,92.
- Ο κλάδος METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT παρουσιάζει την ίδια εικόνα με τους δύο παραπάνω κλάδους, το διάστημα 2005-2008 είχε κέρδος και το 2009-2010 ζημιά -6.601.043,95€ και -5.401.451,91€ αντίστοιχα.
- Ο κλάδος PHARMACEUTICALS & PERFUMES παρουσιάζει κέρδος όλο το διάστημα της εξαετίας. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το 2006 όπου το loss ratio είναι 0%, αυτό συμβαίνει διότι δεν υπήρχε καμία ζημιά το συγκεκριμένο έτος.
- Ο κλάδος CHEMICAL PRODUCTS το διάστημα 2005-2007 και 2010 παρουσιάζει κέρδος ενώ το διάστημα 2008-2009 ζημιά.
- Ο κλάδος ELECTRICAL MACHINERY & APPARATUS παρουσιάζει loss ratio 387,91% το 2005 με ζημιά -4.085.183,85€. Το διάστημα 2006-2009 ο κλάδος ήταν κερδοφόρος ενώ το 2010 έκλεισε με ζημιά -828.925,64€.
- Ο κλάδος FACTORING παρουσιάζει διακυμάνσεις στο διάστημα 2005-2010. Ενώ το 2006 και 2008 παρουσίαζε κέρδη τα υπόλοιπα έτη υπήρχε ζημιά με μέγιστη το 2007 που παρουσίασε -554.266,16€.
- Ο κλάδος PRESS - PRINTING – ADVERTISING ήταν κερδοφόρος όλη την εξαετία.

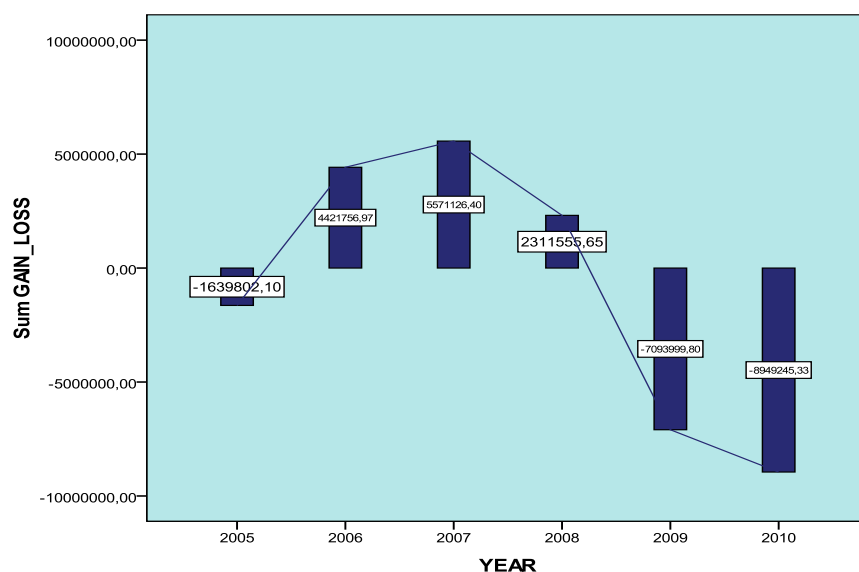
- Ο κλάδος CARS - TRANSPORTATION – WAREHOUSING ήταν επίσης κερδοφόρος στο διάστημα 2005-2010.
- Ο κλάδος OTHER WHOLESALE & SERVICES το διάστημα 2006-2007 και 2009 παρουσιάζει κέρδος ενώ τα υπόλοιπα έτη είναι ζημιογόνος.
- Ο κλάδος WOOD - PAPER - GLASS –PLASTIC το διάστημα 2005-2007 ήταν κερδοφόρος, την τελευταία τριετία είχε ζημία με μέγιστη το 2008.
- Ο κλάδος FUEL TRADE παρουσίασε ζημία -443.040,48€ το 2010 με loss ratio 134,82%.

Τέλος από το διάγραμμα γίνεται αντιληπτό ότι ο πιο ζημιογόνος κλάδος είναι ο ELECTRICAL MACHINERY & APPARATUS και ο πιο κερδοφόρος κλάδος ο CARS - TRANSPORTATION – WAREHOUSING.

3.1.8. Κέρδος - Ζημία

Το διάγραμμα 3.19. παρουσιάζει συνολικά το κέρδος-ζημία που έκλεισε κάθε έτος.

Διάγραμμα 3.19.
Κέρδος – Ζημία

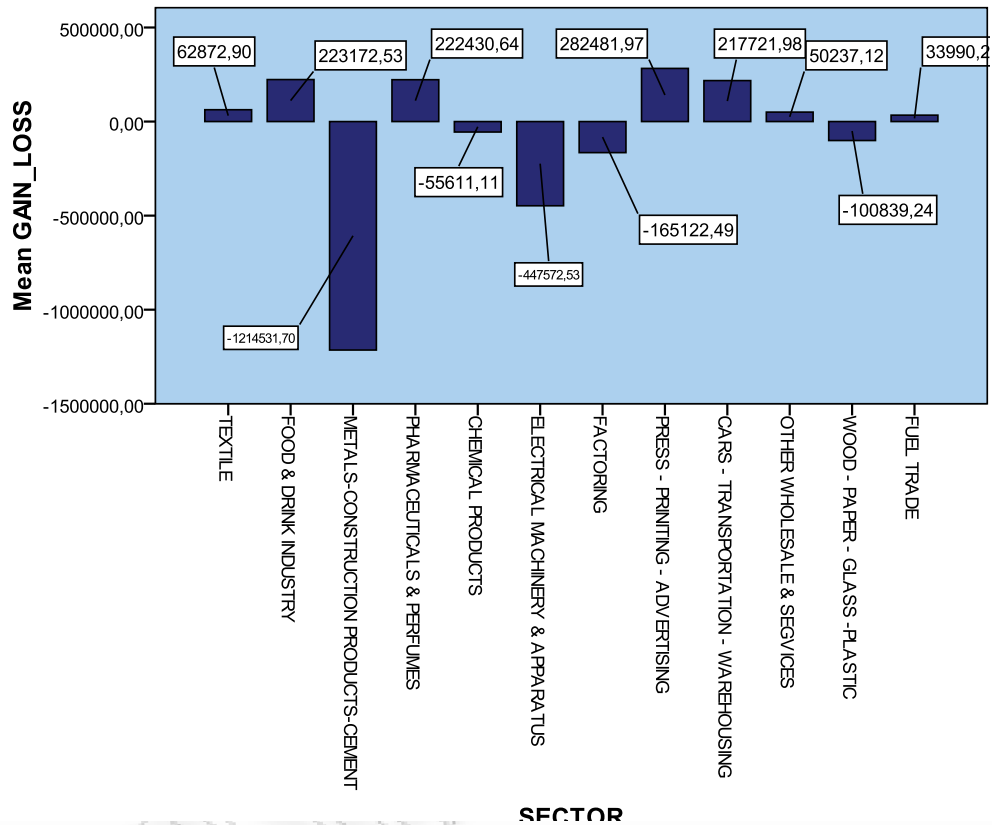

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Παρατηρείται ότι το 2010 κλείνει με την μεγαλύτερη ζημία ίση με 8.949.245,33€ ενώ το 2007 με το υψηλότερο κέρδος ίσο με 5.571.126,41€.

Τέλος στο διάγραμμα 3.20. απεικονίζεται το συνολικό κέρδος-ζημία των κλάδων για την εξαετία.

Διάγραμμα 3.20.
Συνολικό κέρδος – ζημία για κάθε κλάδο

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

3.2. Σύγκριση Του Loss – Ratio Του Κλάδου Ασφάλισης Πιστώσεων Με Τους Υπόλοιπους Κλάδους Ασφάλισης Της Εθνικής Ασφαλιστικής

Σε αυτή την υποενότητα παρουσιάζεται το Loss – Ratio των κλάδων ασφάλισης της Εθνικής Ασφαλιστικής όπως δημοσιεύεται από την ΕΠ.Ε.Ι.Α. για το 9μηνο του 2010.

Στον πίνακα 3.20. δίνονται τα εγγεγραμμένα ασφαλιστρα και ζημίες κάθε κλάδου ασφάλισης. Οι ζημίες επιμερίζονται σε ίδια κράτηση και σε ποσοστό αντασφαλιστικής κάλυψης. Στην τελευταία στήλη υπολογίζεται το Loss – Ratio βάση των συνολικών ζημιών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Κλάδος Πιστώσεων λειτουργεί μαζί με τον Κλάδο Εγγυήσεων.

Πίνακας 3.20.

Loss Ratio των κλάδων της Εθνικής Ασφαλιστικής για το 9μηνο του 2010

	ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΖΗΜΙΕΣ			loss ratio
		ΣΥΝΟΛΟ	ΙΔΙΑ ΚΡΑΤΗΣΗ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΕΣ	
ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ	225.907,52 €	106.691,02 €	106.691,02 €	0,00 €	47,23%
ΧΕΡΣΑΙΑ ΟΧΗΜΑΤΑ	70.893.751,24 €	32.830.250,85 €	32.795.332,58 €	34.918,27 €	46,31%
ΠΛΟΙΑ	1.863.595,72 €	1.054.013,16 €	407.730,00 €	646.283,16 €	56,56%
ΜΕΤΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	2.716.041,35 €	350.011,62 €	214.993,89 €	135.017,73 €	12,89%
ΠΥΡΚΑΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ	81.104.823,75 €	16.079.725,42 €	13.367.157,25 €	2.712.568,17 €	19,83%
ΛΟΙΠΕΣ ΖΗΜΙΕΣ ΑΓΑΘΩΝ	19.615.813,04 €	2.744.661,26 €	1.262.933,13 €	1.481.728,13 €	13,99%
ΑΣΤ. ΕΥΘΥΝΗ ΑΠΟ ΧΕΡΣΑΙΑ ΟΧΗΜΑΤΑ	215.865.154,18 €	100.114.521,00 €	98.855.378,81 €	1.259.142,19 €	46,38%
ΑΣΤ. ΕΥΘΥΝΗ ΑΠΟ ΛΕΡΟΣΚΑΦΗ	0,00 €	79.154,19 €	76.772,79 €	2.381,40 €	
ΑΣΤ. ΕΥΘΥΝΗ ΠΛΟΙΩΝ, ΣΚΑΦΩΝ	727.947,58 €	74.535,87 €	22.458,86 €	52.077,01 €	10,24%
ΓΕΝΙΚΗ ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ	13.873.368,10 €	1.315.528,62 €	380.838,51 €	934.690,11 €	9,48%
ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	20.571.838,49 €	17.990.463,89 €	7.196.494,34 €	10.793.969,55 €	87,45%
ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ	152.205,93 €	1.718.054,09 €	432.981,31 €	1.285.072,78 €	1128,77%
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΠΩΛΕΙΕΣ	1.411.256,24 €	20.816,45 €	20.816,45 €	0,00 €	1,48%
ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	8.315.388,80 €	200.416,57 €	200.416,57 €	0,00 €	2,41%
ΚΛΑΔΟΣ ΖΩΗΣ	397.485.544,06 €	255.636.513,62 €	255.521.178,54 €	115.335,08 €	64,31%
ΣΥΝΟΛΟ	834.822.636,00 €	427.570.696,37 €	410.862.174,05 €	19.453.183,58 €	

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων της Παραγωγής ασφαλιστρων και πληρωθεισών αποζημιώσεων, όπως δημοσιεύεται στο site Τράπεζας της Ελλάδος.

(<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/deia/history/news.aspx>)

Από τον πίνακα παρατηρείται ότι οι πιο ζημιογόνοι κλάδοι της Εθνικής Ασφαλιστικής είναι αυτοί του Κλάδου Πιστώσεων και Εγγυήσεων. Το Loss – Ratio του Κλάδου Πιστώσεων είναι 87,45% και των Εγγυήσεων το συντριπτικό ποσοστό των 1.128,77 %. Αντιθέτως οι υπόλοιποι κλάδοι παρουσιάζουν loss ratio σε χαμηλά επίπεδα εκτός από λίγο υψηλότερο ποσοστό στον κλάδο Ζωής με loss ratio 64.31%.

3.3. Σύγκριση Των Χαρτοφυλακίων Της Εθνικής Ασφαλιστικής, Της Euler Hermes Και Της Atradius.

Σε αυτή την υποενότητα γίνεται σύγκριση της τελευταίας τριετίας 2008-2009 των χαρτοφυλακίων των τριών ασφαλιστικών εταιριών που παρέχουν ασφάλιση πιστώσεων στην Ελλάδα.

Όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω οι τρεις ασφαλιστικές ακολουθούν κατά κύριο λόγο τις ίδιες τακτικές στον κλάδο πιστώσεων και η διαχείριση του κλάδου δεν διαφέρει μεταξύ τους.

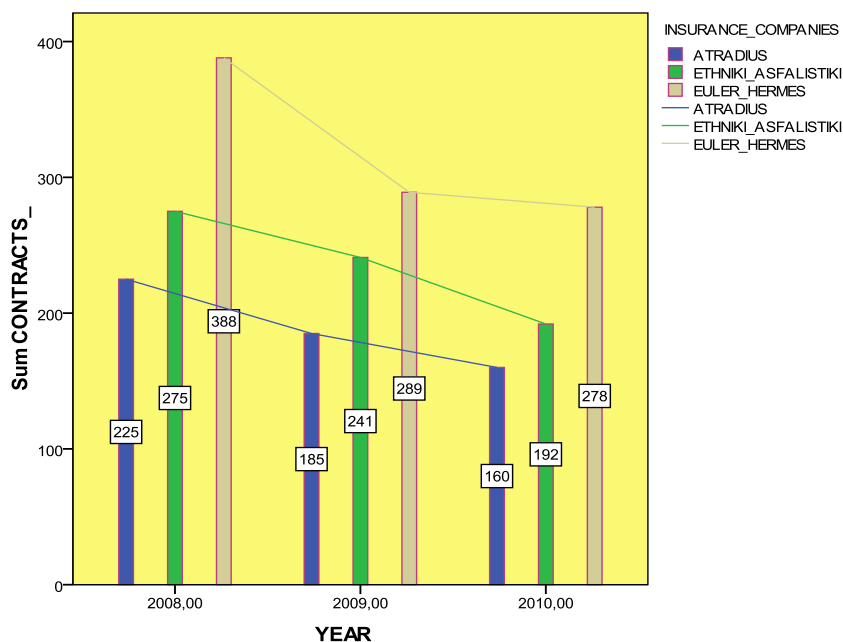
Τα πρωτογενή στοιχεία αντλήθηκαν από την Εποπτεία Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΕΠ.Ε.Ι.Α.). Επίσης πρέπει να τονιστεί ότι δίνονται οι πληρωθείσες ζημιές ανά έτος, για τις εκκρεμείς ζημιές δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

3.3.1. Σύγκριση Διαχρονικής Εξέλιξης Πλήθους Συμβολαίων

Στο διάγραμμα 3.21. απεικονίζεται η διαχρονική εξέλιξη του πλήθους των συμβολαίων για κάθε ασφαλιστική εταιρία.

Διάγραμμα 3.21.

Διαχρονική εξέλιξη πλήθους συμβολαίων

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων της Παραγωγής ασφαλίσεων και πληρωθεισών αποζημιώσεων, όπως δημοσιεύεται στο site Τράπεζας της Ελλάδος.

(<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/deia/history/news.aspx>)

Παρατηρείται ότι και οι τρεις ασφαλιστικές εταιρίες μείωσαν το χαρτοφυλάκιο τους το διάστημα των τριών ετών. Η Euler Hermes και τα τρία χρόνια έχει μεγαλύτερο πλήθος συμβολαίων ενώ συνεχίζει η Εθνική Ασφαλιστική και τέλος η Atradius.

3.3.2. Σύγκριση Διαχρονικής Εξέλιξης Ζημιών

Ο πίνακας 3.21. που ακολουθεί εμπεριέχει τις πληρωθείσες ζημιές στο διάστημα 2008-2010 για κάθε ασφαλιστική.

Πίνακας 3.21.
Πληρωθείσες ζημιές

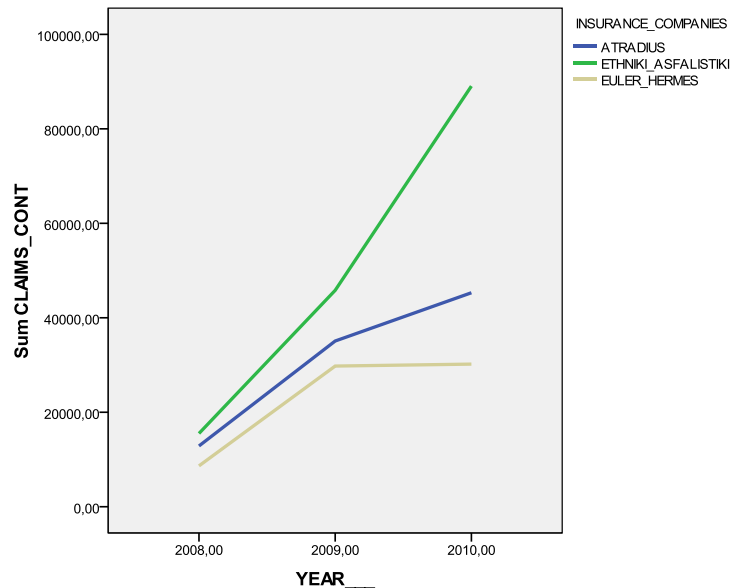
	2008	2009	2010
ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ	4.265.258,36 €	11.040.256,56 €	17.097.427,51 €
EULER HERMES	3.353.836,69 €	8.606.119,31 €	8.393.205,64 €
ATRADIUS	2.893.688,57 €	6.489.699,19 €	7.247.454,51 €

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων της Παραγωγής ασφαλίσεων και πληρωθεισών αποζημιώσεων, όπως δημοσιεύεται στο site Τράπεζας της Ελλάδος.
(<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/deia/history/news.aspx>)

Παρατηρείται ότι η Εθνική Ασφαλιστική έχει τις περισσότερες σε σύνολο ζημιές ενώ ακολουθεί η Euler Hermes και η Atradius. Όμως χρησιμοποιώντας τον σταθμισμένο μέσο για κάθε εταιρία βάσει των συμβολαίων κάθε εταιρίας παρατηρείται στο διάγραμμα ότι η Atradius έχει περισσότερες ζημιές σε σχέση με την Euler Hermes.

Διάγραμμα 3.22.

Διαχρονική εξέλιξη πληρωθεισών ζημιών (σταθμίζοντας με το πλήθος των συμβολαίων)

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων της Παραγωγής ασφαλίσεων και πληρωθεισών αποζημιώσεων, όπως δημοσιεύεται στο site Τράπεζας της Ελλάδος.

(<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/deia/history/news.aspx>)

3.3.3. Σύγκριση Διαχρονικής Εξέλιξης Ασφαλίσεων

Στον παρακάτω πίνακα δίνονται τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα των τριών ασφαλιστικών εταιριών.

Πίνακας 3.22.

Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα

	2008	2009	2010
ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ	13.480.910,29 €	19.340.659,48 €	19.789.907,61 €
EULER HERMES	12.846.549,63 €	10.147.530,49 €	10.333.701,19 €
ATRADIUS	6.774.583,92 €	7.124.623,98 €	8.256.495,84 €

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων της Παραγωγής ασφαλίσεων και πληρωθεισών αποζημιώσεων, όπως δημοσιεύεται στο site Τράπεζας της Ελλάδος.

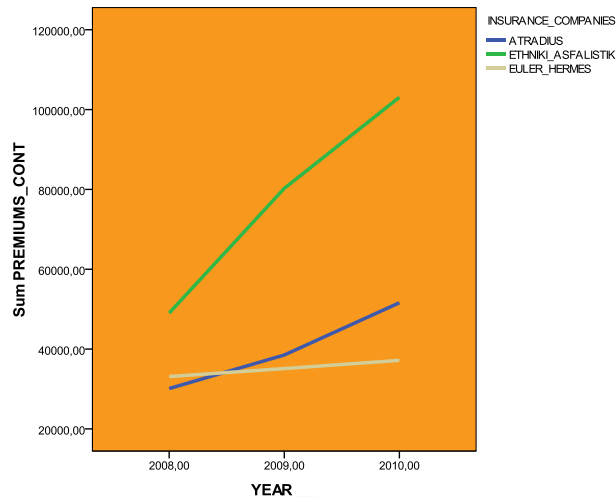
(<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/deia/history/news.aspx>)

Παρατηρείται ότι η Εθνική Ασφαλιστική και η Atradius έχουν αύξηση των ασφαλίσεων στην τριετία. Αντιθέτως η Euler Hermes μείωσε τα ασφάλιστρα της το 2009 σε σχέση με το 2008, ενώ το 2010 παρατηρείται μια μικρή αύξηση των ασφαλίσεων. Όμως χρησιμοποιώντας τον σταθμισμένο

μέσο (Διάγραμμα 3.23.) για κάθε εταιρία βάσει των συμβολαίων κάθε εταιρίας παρατηρείται στο παρακάτω διάγραμμα ότι η Euler Hermes με την μείωση του χαρτοφυλακίου της πέτυχε αύξηση των ασφαλιστρών.

Διάγραμμα 3.23.

Διαχρονική εξέλιξη εγγεγραμμένων ασφαλιστρών

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων της Παραγωγής ασφαλιστρών και πληρωθεισών αποζημιώσεων, όπως δημοσιεύεται στο site Τράπεζας της Ελλάδος.

(<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/deia/history/news.aspx>)

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η αύξηση των ασφαλιστρών που παρατηρείται στο χαρτοφυλάκιο της Εθνικής Ασφαλιστικής οφείλεται στην εφαρμογή των ρητρών bonus-malus, που καμία εταιρεία από τις υπόλοιπες δεν εφάρμοσε, βέβαια ακόμη και αυτό το μέτρο δεν μπόρεσε να την βγάλει από την δυσχερή κατάσταση εφόσον οι ζημίες αυξάνονταν με ταχύτερο ρυθμό σε σχέση με τα ασφάλιστρα.

3.3.4. Σύγκριση Loss Ratio

Στον πίνακα 3.23. υπολογίζεται το loss ratio για τις τρεις ασφαλιστικές εταιρίες. Τονίζεται ότι το loss-ratio έχει υπολογιστεί βάση των πληρωθεισών ζημιών, εφόσον δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία για τις εκκρεμείς ζημίες κάθε χαρτοφυλακίου.

Πίνακας 3.23.

Loss Ratio

	2008	2009	2010
ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ	31,64%	57,08%	86,39%
EULER HERMES	26,11%	84,81%	81,22%
ATRADIUS	42,71%	91,09%	87,78%

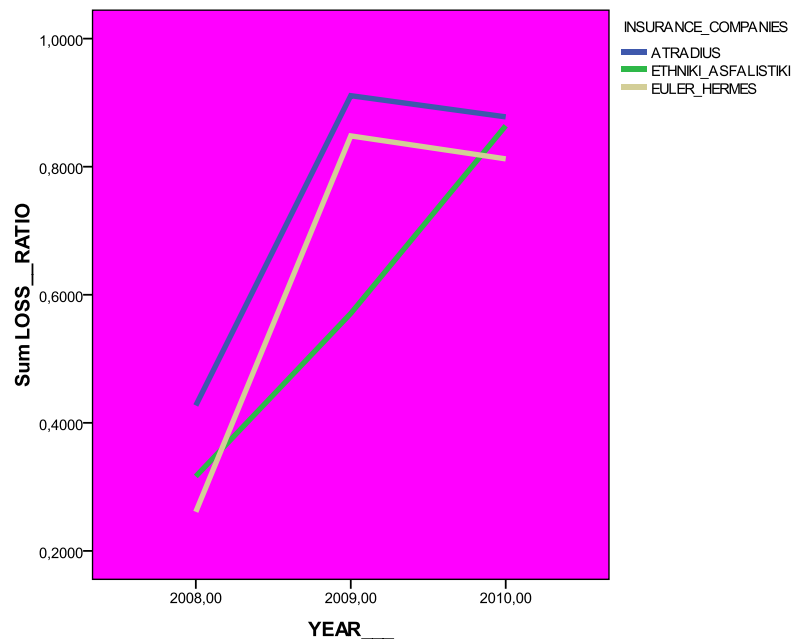
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων της Παραγωγής ασφαλίσεων και πληρωθειών αποζημιώσεων, όπως δημοσιεύεται στο site Τράπεζας της Ελλάδος.

(<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/deia/history/news.aspx>)

Από τον πίνακα παρατηρείται ότι η Εθνική Ασφαλιστική έχει ένα συνεχώς αυξανόμενο loss-ratio ενώ οι άλλες δύο ασφαλιστικές μείωσαν το loss-ratio το 2010. Η ίδια εικόνα δίνεται και στο διάγραμμα 3.24..

Διάγραμμα 3.24.

Διαχρονική εξέλιξη του Loss Ratio

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων της Παραγωγής ασφαλίσεων και πληρωθειών αποζημιώσεων, όπως δημοσιεύεται στο site Τράπεζας της Ελλάδος.

(<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/deia/history/news.aspx>)

Είναι πολύ σημαντικό το ότι η Euler Hermes και η Atradius μπόρεσαν να μειώσουν το loss-ratio ενώ αντίθετα η Εθνική Ασφαλιστική πάρα τις ρήτρες που

επέβαλε το loss ratio της αυξήθηκε με αποτέλεσμα την συρρίκνωση του χαρτοφυλακίου της και την σταδιακή αποχώρηση της από την αγορά ασφάλισης πιστώσεων.

ΓΑΛΕΡΙΣΤΕΛΗΜΟ ΓΕΡΑΝΑ

Κεφάλαιο 4

ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

Όπως έγινε σαφές από την παραπάνω ανάλυση τα πρώτα σημάδια της κάμψης του κλάδου ασφάλισης πιστώσεων φάνηκαν κατά την διάρκεια του 2008. Σε αυτή την ενότητα θα διερευνηθεί η επίδραση της Χρηματοπιστωτική Κρίση του 2008 στον κλάδο πιστώσεων.

Αρχικά δίνονται τα βασικά χαρακτηριστικά της κρίσης παγκοσμίως αλλά και σε εγχώριο επίπεδο. Επίσης θα γίνει μια αναφορά στις μικρό μεσαίες επιχειρήσεις ως προς την σύστασή τους αλλά και την χρηματοοικονομική κατάσταση τους σήμερα. Τέλος, γίνεται αναφορά στις επιπτώσεις της κρίσης στον ασφαλιστικό τομέα παγκοσμίως, με έμφαση στον κλάδο πιστώσεων, και μελετάται στατιστικά η συσχέτιση της οικονομικής κρίσης με τα αποτελέσματα του κλάδου πιστώσεων της Εθνικής Ασφαλιστικής.

4.1. Η Αρχή Της Κρίσης Στην Αμερική Το 2008⁶

Για πάνω από μια δεκαετία, υπήρχε συνεχής εισροή κεφαλαίων στις Η.Π.Α. από επενδυτές από την παγκόσμια αγορά. Αυτή η ευημερία προσέφερε σε αρκετά νοικοκυριά, εκ των οποίων ένα σημαντικό ποσοστό δεν μπορούσε να λάβει δάνειο προηγουμένως, τη δυνατότητα τώρα να δανειοδοτηθούν. Το εύκολο χρήμα, η εύκολη πίστωση και η πίστη ότι οι αξίες των ακινήτων θα συνεχίσουν να ακολουθούν ανοδική πορεία ευθύνονται για την αρχή. Πολλοί δανειοδότες ενέκριναν δάνεια χωρίς την εξέταση της ικανότητας του πιστωτή να τα αποπληρώσει. Επιπλέον, και στην αγορά των κατοικιών η προσφορά υπερέβη τη ζήτηση με αποτέλεσμα να επέλθει κορεσμός, το οποίο είχε ως αποτέλεσμα την κατακόρυφη πτώση των τιμών τους. Οι δανειοδότες, μεταπούλησαν τα δικαιώματα των υποθηκών σε εταιρίες σε ολόκληρο το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

⁶ Γκίκας Χ.. 2008. Διεθνείς Οικονομική Κρίση του 2007 και Οικονομικές Επιπτώσεις, Ομιλία στο Κέντρο Ερευνών Προοδευτικής Πολιτικής (Κ.Ε.Π.Π.)

Μέσα στο έτος 2008 οι απώλειες στα διεθνή χρηματιστήρια ξεπέρασαν τα 16 τρισεκατομμύρια δολάρια, όσο περίπου το ΑΕΠ των ΗΠΑ (14,4 τρισεκατομμύρια), ενώ οι διαγραφές και οι ζημιές στους ισολογισμούς των επιχειρηματικών ομίλων ξεπερνούν τα 520 δισεκατομμύρια δολάρια. Αιτία της σφοδρότητας αποτελεί το γεγονός ότι η κρίση ξεκίνησε στις ΗΠΑ, μια χώρα που παράγει το 27% του παγκόσμιου Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος.

Η υπερβολική ευφορία, ο μεγάλος δανεισμός είτε των επενδυτών είτε των επιχειρήσεων, η απληστία, οι μη ορθολογικές προσδοκίες και η έλλειψη γνώσης δύναται να οδηγήσουν καταστροφικές χρηματοοικονομικές ή χρηματοπιστωτικές κρίσεις. Το νέο στοιχείο που διαφοροποιεί την πρόσφατη κρίση από τις παρελθούσες είναι η χαλάρωση των εγχώριων θεσμικών και άλλων χρηματοπιστωτικών περιορισμών, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε ένα ντόμινο εξελίξεων, συμπαρασύροντας στην κρίση και άλλες χρηματιστηριακές αγορές τόσο των ανεπτυγμένων όσο και των αναδυόμενων αγορών.

4.2. Οι Επιπτώσεις Της Κρίσης Παγκοσμίως

Η ιδιαίτερη φύση της τρέχουσας κρίσης –ο συνδυασμός της έκρηξης των τιμών των ακινήτων, το πάγωμα των πιστώσεων και η κατάρρευση των χρηματιστηριακών τιμών καθιστά δύσκολη την αξιολόγηση των επιπτώσεών της στην πραγματική οικονομία.

▣ Ρευστότητα

Οι επιπτώσεις της κρίσης στις οικονομίες των βιομηχανικών χωρών έγκειται στο γεγονός ότι η παγκόσμια αγορά διέρχεται κρίση ρευστότητας, με αποτέλεσμα οι δυσκολίες για τις επιχειρήσεις και για τις τράπεζες να πολλαπλασιάζονται. Η έλλειψη ρευστότητας στην αγορά οδήγησε σε αυτό που ονομάζεται πιστωτική ασφυξία. Ολοένα και περισσότερο οι επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά βρίσκουν όλο και μεγαλύτερες δυσκολίες στην άντληση δανείων. Οι εμπορικές και βιομηχανικές εταιρίες έχουν δυσκολία «αναχρηματοδότησης»

των δανείων τους με τους ίδιους όρους που δανείζονταν ως τώρα. Αυτό συμβαίνει διότι οι τράπεζες δε δανείζουν χρήματα η μια στην άλλη φοβούμενες τυχόν δυσάρεστες εκπλήξεις. Υπάρχει έλλειψη εμπιστοσύνης ανάμεσα τους, για το αν είχαν υγιείς ισολογισμούς ή αν έκρυβαν σκελετούς δανείων subprime. Ακόμα και αν δανείσουν ζητούν υψηλότερες εγγυήσεις και μεγαλύτερους τόκους για τα ίδια δάνεια. Η σχέση δανείων - καταθέσεων σε αρκετές τράπεζες είναι σημαντικά μεγαλύτερη του 1, πράγμα που σημαίνει ότι είναι αναγκαίος ο δανεισμός τους ώστε να μπορούν να συντηρήσουν τις υφιστάμενες χορηγήσεις τους. Για παράδειγμα, έστω ότι οι τράπεζες σταματούν να δανείζονται, τότε αυτομάτως θα πρέπει με τη σειρά τους να ζητήσουν πίσω (ή να μην ανανεώσουν) κατά περίπτωση το 10% - 20% των χορηγήσεών τους, πράγμα που σημαίνει αυξημένες χρεοκοπίες σε υπερδανεισμένες εταιρίες. Αρκετές τράπεζες έχουν στηρίξει την ανάπτυξή τους σε τιτλοποιήσεις και σε ομολογιακά δάνεια, σημαντικό μέρος των οποίων μάλιστα πρόκειται να λήξει από τώρα και μέχρι το τέλος του 2010. Οι συγκεκριμένες αγορές όμως είτε έχουν "παγώσει" είτε δανείζουν χρήμα με πολύ ακριβότερους όρους απ' ότι στο παρελθόν. Η κατάσταση αυτή θα έχει σαν δυσάρεστη συνέπεια το γεγονός ότι οι τράπεζες, όχι απλώς δεν θα αυξήσουν τα δάνειά τους, αντιθετα θα πρέπει να τα περικόψουν δραστικά και ταυτόχρονα να αυξήσουν τις τιμές στις οποίες δανείζουν. Ως αποτέλεσμα αυτού παρατηρείται μια σημαντική αύξηση στα περιθώρια επιτοκίων (Spreads) μεταξύ τριμήνου και ημερησίου (overnight) δανεισμού.

■ Επιπτώσεις στις αγορές⁷

Από την αρχή του έτους 2008 είχαμε μια πρωτοφανή οικονομική κατάσταση, καθώς χαρακτηρίστηκε μια από τις χειρότερες της τελευταίας δεκαετίας, η οποία χαρακτηρίστηκε από μαζικές πωλήσεις, που οδήγησαν τους μετοχικούς δείκτες ανά τον κόσμο σε απότομη πτώση. Λαμβάνοντας υπόψη την

⁷ Γκίκας Χ.. 2008. Διεθνείς Οικονομική Κρίση του 2007 και Οικονομικές Επιπτώσεις, Ομιλία στο Κέντρο Ερευνών Προοδευτικής Πολιτικής (Κ.Ε.Π.Π.)

πτώση αυτή των μετοχικών δεικτών, είναι φανερό ότι οι αγορές βρίσκονται σε καθοδική πορεία (bear market), στην τρέχουσα συγκυρία.

Η αυξημένη αβεβαιότητα που χαρακτηρίζει το τρέχον οικονομικό περιβάλλον καθιστά οποιαδήποτε πρόβλεψη για την πορεία των χρηματιστηρίων εξαιρετικά επισφαλής, καθώς δεν είναι ακόμα ξεκάθαρο σε ποιο βαθμό θα επηρεαστεί η οικονομία, αν και φαίνεται ότι στην καλύτερη περίπτωση θα παρατηρηθεί στασιμότητα στο εγγύς μέλλον. Το κύριο χαρακτηριστικό των αγορών είναι η υψηλή μεταβλητότητα. Είναι αξιοσημείωτη η διαφοροποίηση που υπάρχει ανάμεσα στην πορεία των χρηματιστηρίων των αναδυόμενων οικονομιών από αυτή των αναπτυγμένων -το αποκαλούμενο decoupling, ιδιαίτερα μετά το 2008.

■ Οικονομική ανάπτυξη

Σύμφωνα με την έκθεση για την Παγκόσμια Οικονομική Συγκυρία για το 2008, η Παγκόσμια Τράπεζα επισημαίνει ότι ο ρυθμός ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας επιβραδύνθηκε το 2007 στο 3,6% σε σύγκριση με το 3,9% το 2006. Η αποδυνάμωση του δολαρίου, η προοπτική της ύφεσης στη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου και η αύξηση της μεταβλητότητας στις χρηματαγορές μπορεί ακόμα και να επισκιάσουν το σενάριο περί ανάπτυξης 3,3%, της Παγκόσμιας Τράπεζας. Οι κίνδυνοι αυτοί μπορεί να μειώσουν τα έσοδα προερχόμενα από τις εξαγωγές, αλλά και την αξία των επενδυτικών ροών. Στην έκθεση ακόμα επισημαίνεται ότι οι αναταραχές στις διεθνείς αγορές που προέρχονται από την πιστωτική κρίση θα εμείνουν μέχρι το τέλος του 2011, τονίζοντας ωστόσο ότι το κόστος για τους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς θα παραμείνει υπό έλεγχο. Οι προοπτικές είναι δυσοίωνες για τη μελλοντική οικονομική δραστηριότητα και οφείλονται σε επιβράδυνση τόσο της εσωτερικής όσο και εξωτερικής ζήτησης. Η ραγδαία αύξηση του πληθωρισμού και η εξασθένιση της αγοράς εργασίας άρχισε το 2008 να πλήττει τις καταναλωτικές δαπάνες, ενώ οι προοπτικές για τις επενδύσεις σε ένα περιβάλλον υψηλών επιτοκίων και αυστηρότερων όρων δανεισμού δεν ήταν θετικές.

4.3. Η Οικονομία Της Ελλάδας Την Τελευταία 6ετία

Σε μια παγκοσμιοποιημένη οικονομία δεν θα μπορούσε να αποφευχθεί και η παγκόσμια κρίση. Έτσι λοιπόν, η κρίση αυτή έχει συνέπειες στο σύνολο της παγκόσμιας οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας. Στην παρούσα υποενότητα γίνεται μια συνοπτική αναδρομή στην οικονομία της Ελλάδας τα τελευταία έξι χρόνια.

Με βάση τα δημοσιονομικά στοιχεία της Ελλάδας, είναι σίγουρο ότι η Ελλάδα δεν ήταν κατάλληλα «οχυρωμένη», ώστε να μην επηρεαστεί από μια τόσο μεγάλη κρίση. Η ελληνική οικονομία βρίσκεται στη δίνη μιας διεθνούς κρίσης, το βάθος και η διάρκεια της οποίας είναι δύσκολο να εκτιμηθεί. Σε ένα τόσο αβέβαιο περιβάλλον, σε τέτοιες πρωτόγνωρες καταστάσεις, οι επιπτώσεις που προκύπτουν από αυτή την κρίση στην οικονομία συνολικά είναι πολλές.

Η Ελλάδα το διάστημα 2001-2005 βρέθηκε να παραβιάζει το κριτήριο για έλλειμμα κάτω από 3% του Συμφώνου Σταθερότητας, το οποίο έχει σκοπό να διασφαλίζει ότι τα κράτη μετά την ένταξη στην ευρωζώνη και την ικανοποίηση των κριτηρίων του Μάαστριχτ, συνεχίζουν να τα τηρούν.

Την περίοδο 2005-2007 υπήρχαν κάποια ενθαρρυντικά στοιχεία για την οικονομία της Ελλάδας. Όπως φαίνεται και στον πίνακα 4.1. ο πληθωρισμός, διατηρήθηκε σε αρκετά ικανοποιητικά επίπεδα της τάξης του 3,7%. Αντίθετα το ανησυχητικό δεδομένο της περιόδου αυτής, είναι ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος της χώρας αυξήθηκαν ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Από τα τέλη του 2009 και αρχές 2010, εξαιτίας συνδυασμού διεθνών (οικονομική κρίση) και τοπικών παραγόντων η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα, καθώς έχει το δεύτερο μεγαλύτερο ετήσιο έλλειμμα κρατικού προϋπολογισμού και το δεύτερο μεγαλύτερο δημόσιο χρέος στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στον πίνακα 4.1. παρουσιάζονται τα δημοσιονομικά στοιχεία της Ελλάδας της τελευταίας εξαετίας.

Πίνακας 4.1.

Δημοσιονομικά στοιχεία της Ελλάδας

Έτος	Έλλειμμα - Πλεόνασμα (ως % ΑΕΠ)	Συνολικό Δημόσιο Χρέος (ως % ΑΕΠ)	ΑΕΠ (Ρυθμός Μεταβολής %)	Ανεργία (%)
2005	5,20%	100%	3,70%	9,90%
2006	5,70%	106,10%	3,70%	8,90%
2007	6,40%	105,40%	4,20%	8,30%
2008	9,80%	110,70%	4,00%	7,70%
2009	15,40%	127,10%	2,90%	9,50%
2010	10,50%	142,80%	-2,90%	12,60%

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών. Οικονομικά στοιχεία και εκθέσεις.

4.4. Μικρές Και Μεσαίες Επιχειρήσεις⁸

Οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν βασικό διαθρωτικό χαρακτηριστικό του ελληνικού παραγωγικού συστήματος καθώς και το μεγαλύτερο μέρος του πελατολογίου του κλάδου ασφάλισης πιστώσεων στην Ελλάδα.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα διαθέτουν διαχρονικά υψηλό μερίδιο στο παραγωγικό σύστημα και συνεχίζουν να επιδεικνύουν ποικίλο μείγμα στρατηγικών. Στη δεκαετία του 1970, η ύπαρξη πολλών μικρομεσαίων επιχειρήσεων παρουσιαζόταν ως ρητή απόδειξη γενικευμένης οικονομικής και πολιτικής δυσλειτουργίας. Στο ίδιο διάστημα και μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1980, κυριαρχούσαν αναλύσεις που προέβλεπαν εκτεταμένη καταστροφή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ενόψει της έντασης στην ευρωπαϊκή κοινότητα, με τις μετριοπαθέστερες προβλέψεις να κινούνται στο ποσοστό του ενός τρίτου του συνόλου των επιχειρήσεων.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις και επιβίωσαν και επαυξήθηκαν. Επίσης παρέμειναν πολύ ετερογενείς, επιδεικνύοντας διαφορετικές ταχύτητες και

⁸ Τ. Γιαννίτσης, Alpha Bank, 2008. Ελληνική οικονομία: Κρίσιμα ζητήματα οικονομικής πολιτικής.

ποικιλία ικανότητας ανταπόκρισης στις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Αυτό που έχει ενδιαφέρον είναι πως τα σχετικά μερίδια δυναμικών και αμυντικών επιχειρήσεων παραμένουν λίγο πολύ τα ίδια μέσα σε ένα διάστημα εικοσαετίας μεγάλων αλλαγών. Οι ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις διακρίνονται από μοναχική επιχειρηματική ταυτότητα και επιφυλακτικότητα προς συνεργασίες τοπικές, εθνικές και ακόμα περισσότερο διεθνείς. Οι ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι αρκετές ισχυρές για να επιβιώσουν αλλά είναι ανίσχυρες να πραγματοποιήσουν το ποιοτικό άλμα σε πείσμα της συγκυρίας με πολλές προκλήσεις και ευκαιρίες. Ενώ λοιπόν το μικρό μέγεθος δεν αποτελεί πρόβλημα, εντούτοις οι ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις αναμετρώνται με δυνάμεις ανάσχεσης που τις εμποδίζουν να μετασχηματίσουν τα πλεονεκτήματα της μακράς βιομηχανικής παράδοσης και εμπειρίας στην πραγματοποίηση του αναγκαίου ποιοτικού άλματος.

Η ίδια περίπου εικόνα επιβεβαιώνεται και σήμερα με την τάση εξόδου προς οικονομίες χαμηλότερου εργατικού κόστους στην ευρύτερη περιοχή μας. Η τάση μετεγκατάστασης δεν αφορά μόνο τις μεγάλες επιχειρήσεις, αλλά και τις μικρές. Όχι μόνο τις δυναμικές και σύγχρονες, αλλά και τις αμυντικές βραχύβιων οριζόντων. Κατά κάποιο τρόπο επαναλαμβάνεται ή ίδια ιστορία των αρχών της δεκαετίας του 1980: οι αφορισμοί, η επικείμενη καταστροφή.

Στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας οι ασκούμενες πολιτικές είχαν πολλά από τα συστατικά όλων των επιτυχημένων εγχειριδίων πολιτικής: έμφαση στο επιχειρηματικό περιβάλλον, μικρες παρεμβάσεις από την πλευρά της προσφοράς, προσπάθεια ενθάρρυνσης των συνεργασιών και της δικτύωσης, έμφαση στην κοινωνική διαβούλευση και ανάδειξη του ρόλου των κοινωνικών εταιριών, υπογράμμιση σημασίας ποιότητας και στόχευση σε εξειδικευμένες νησίδες της αγοράς. Τα αποτελέσματα όμως ήταν μικρά και είναι αμφίβολο αν η ευεργετική τους επίπτωση παραμένει αισθητή σε μακροχρόνιο ορίζοντα.

4.5. Η Χρηματοοικονομική Κατάσταση Των Επιχειρήσεων⁹

Η χρηματοοικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων του μη χρηματοπιστωτικού τομέα επιδεινώθηκε την περίοδο 2009 - 2010 λόγω της δυσμενούς εξέλιξης των βασικών μεγεθών αλλά και των προοπτικών της ελληνικής οικονομίας. Ειδικότερα, η συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας, η άνοδος της ανεργίας, η ραγδαία πτώση των ιδιωτικών επενδύσεων και η υποχώρηση της ιδιωτικής κατανάλωσης και των εξαγωγών συνετέλεσαν, μεταξύ άλλων, ώστε να επιδεινωθούν ορισμένα βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη των επιχειρήσεων, όπως η κερδοφορία και η ρευστότητα. Παράλληλα, η δυνατότητα χρηματοδότησης των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων από εξωτερικά κεφάλαια (κυρίως τραπεζικό δανεισμό) περιορίστηκε. Στο άμεσο μέλλον, πιέσεις εκτιμάται ότι θα ασκήσουν τα μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής που λαμβάνονται στο πλαίσιο του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας.

Τα μέτρα αυτά θα περιορίσουν το εγχώριο διαθέσιμο εισόδημα και συνεπώς την εγχώρια ζήτηση, ενώ οι δυσμενείς επιπτώσεις μόνο μερικώς ενδέχεται να αντισταθμιστούν από την άνοδο της εξωτερικής ζήτησης, καθώς το παγκόσμιο οικονομικό περιβάλλον, παρά τις διαφαινόμενες ενδείξεις ανάκαμψης, χαρακτηρίζεται από αυξημένη αβεβαιότητα.

▣ Κερδοφορία

Κατά το 2009, σε σύγκριση με το 2008, τα κέρδη προ φόρων του συνόλου των επιχειρήσεων υποχώρησαν κατά 16,7% (2008:-34,0%), ενώ το 1/3 των επιχειρήσεων αυτών κατέγραψε ζημίες. Από την εξέταση των επιμέρους συνιστωσών της κερδοφορίας προκύπτει ότι η υποχώρηση των κερδών των επιχειρήσεων του δείγματος οφείλεται κυρίως στον περιορισμό (κατά 12,7%) του κύκλου των εργασιών τους, καθώς και στη σημαντική μείωση των λοιπών λειτουργικών και των μη λειτουργικών εσόδων τους (κατά 16,8% και 35,6%

⁹ Τράπεζα της Ελλάδος, Ιούλιος 2010. Έκθεση για τη Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα.

αντίστοιχα). Αντίθετα, η μεγάλη μείωση (31,0%) των χρηματοοικονομικών εξόδων τους συνέβαλε στη συγκράτηση της υποχώρησης των κερδών. Η εξέλιξη της κερδοφορίας των επιχειρήσεων του δείγματος αποτυπώνεται στην επιδείνωση των δεικτών αποδοτικότητας των ιδίων και των συνολικών κεφαλαίων, ενώ το καθαρό περιθώριο κέρδους παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητο.

Η εξωτερική χρηματοδότηση των ελληνικών επιχειρήσεων προέρχεται κατά κύριο λόγο από το εγχώριο τραπεζικό σύστημα. Ο ρυθμός ανόδου της χρηματοδότησης των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων από τα εγχώρια Νομισματικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα (NXI) παρουσίασε έντονη επιβράδυνση το 2009, η οποία συνεχίστηκε και το πρώτο πεντάμηνο του 2010 (Μάιος 2010: 2,9%, δ' τρίμηνο 2009: 5,4%, δ' τρίμηνο 2008: 23,6%). Η τριμηνιαία καθαρή ροή χρηματοδότησης προς τις επιχειρήσεις του μη χρηματοπιστωτικού τομέα, μετά τη μικρή αύξηση που είχε παρουσιάσει το β' και γ' τρίμηνο του 2009, περιορίστηκε το δ' τρίμηνο του έτους και διαμορφώθηκε σε οριακά θετικό επίπεδο το α' τρίμηνο του 2010, ενώ το δίμηνο Απριλίου-Μαΐου ήταν αρνητική.

Η υποχώρηση του ρυθμού πιστωτικής επέκτασης των NXI προς τις επιχειρήσεις συνδέεται με παράγοντες τόσο της ζήτησης όσο και της προσφοράς επιχειρηματικών δανείων. Από την πλευρά της ζήτησης, οι χαμηλότερες πάγιες επενδύσεις, η μείωση των πωλήσεων και της παραγωγής και οι δυσμενείς οικονομικές προοπτικές περιόρισαν τη διάθεση των επιχειρήσεων για ανάληψη περαιτέρω δανειακών υποχρεώσεων.

Η επιβράδυνση ήταν εντονότερη για τα δάνεια βραχύτερης διάρκειας, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι επιχειρήσεις υποκατέστησαν ως ένα βαθμό βραχυπρόθεσμα δάνεια με μακροπρόθεσμα δάνεια προκειμένου να μεταθέσουν το χρόνο εξόφλησης των δανειακών τους υποχρεώσεων στο μέλλον. Η ανωτέρω εκτίμηση ενισχύεται και από τα αποτελέσματα της Έρευνας Τραπεζικών Χορηγήσεων, από όπου προκύπτει ότι οι δραστηριότητες αναδιάρθρωσης των υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων και αναχρηματοδότησης αποτέλεσαν

βασικούς παράγοντες της ζήτησης επιχειρηματικών δανείων, ιδιαίτερα το δεύτερο εξάμηνο του 2009.

Η επιβράδυνση της πιστωτικής επέκτασης προς τις επιχειρήσεις που σημειώθηκε το διάστημα αυτό συνδέεται, από την πλευρά της προσφοράς, με την εφαρμογή αυστηρότερων κριτηρίων χρηματοδότησης από τα NXI. Σε αυτό συνέβαλαν, σύμφωνα με την παραπάνω έρευνα, οι προσδοκίες των τραπεζών για επιδείνωση της οικονομικής δραστηριότητας και το ενδεχόμενο μείωσης της αξίας των εμπράγματων εξασφαλίσεων που απαιτούνται για την παροχή ορισμένων κατηγοριών δανείων. Επίσης, σε μικρότερο βαθμό, συνέβαλε ο περιορισμός των πηγών χρηματοδότησης των τραπεζών. Μεγαλύτερη φαίνεται να είναι η συγκράτηση του δανεισμού προς τις μικρού και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις. Διευκρινίζεται ωστόσο ότι η παρατηρούμενη συγκράτηση της προσφοράς χρηματοδότησης από την πλευρά των τραπεζών είναι συνεπής με την ανάγκη διαφύλαξης της ποιότητας του χαρτοφυλακίου δανείων τους, δεδομένου του αυξημένου πιστωτικού κινδύνου που αντιμετωπίζουν.

Ο ρυθμός πιστωτικής επέκτασης διαφαίνεται ότι τους επόμενους μήνες θα παραμείνει σε χαμηλά επίπεδα, κυρίως λόγω της χαμηλότερης οικονομικής δραστηριότητας και του περιορισμού των πηγών χρηματοδότησης των NXI.

▣ Δανειακή επιβάρυνση

Το χρέος των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων, όπως προκύπτει από τα στοιχεία των χρηματοπιστωτικών λογαριασμών, σημείωσε αύξηση κατά 4,1% το 2009 σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Σε συνδυασμό με τη μείωση του ΑΕΠ, ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ διαμορφώθηκε το Δεκέμβριο του 2009 σε επίπεδο υψηλότερο από εκείνο του 2008 (Δεκέμβριος 2009: 69,6%, Δεκέμβριος 2008: 66,4%). Από τα επιμέρους στοιχεία του χρέους επιβεβαιώνεται ότι, κατά τη διάρκεια του 2009, υπήρξε μικρής έκτασης υποκατάσταση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων με μακροπρόθεσμες.

Τέλος, το χρέος των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ παρέμεινε σε επίπεδο σημαντικά χαμηλότερο σε σύγκριση με το σύνολο της ζώνης του ευρώ (Δεκέμβριος 2009: 105,5%). Στο σύνολο του εξεταζόμενου δείγματος επιχειρήσεων, τα ξένα κεφάλαια ως ποσοστό των συνολικών αλλά και των ιδίων κεφαλαίων αυξήθηκαν ελαφρά το Δεκέμβριο του 2009 σε σύγκριση με ένα έτος νωρίτερα, με αποτέλεσμα οι δείκτες αυτοί να διαμορφωθούν σε 0,57 και 1,30 αντίστοιχα. Ωστόσο, η δυνατότητα των εν λόγω επιχειρήσεων να εξυπηρετούν από τα κέρδη τους τις χρηματοοικονομικές τους υποχρεώσεις, όπως αυτή αποτυπώνεται στην εξέλιξη του δείκτη κάλυψης χρηματοοικονομικών δαπανών, εμφάνισε μικρή βελτίωση. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι οι χρηματοοικονομικές δαπάνες των επιχειρήσεων του δείγματος μειώθηκαν ταχύτερα από τα κέρδη τους. Η υποχώρηση των χρηματοοικονομικών δαπανών των επιχειρήσεων αποδίδεται στη συγκράτηση του δανεισμού των επιχειρήσεων και στη μείωση των επιτοκίων χορηγήσεων που καταγράφηκε τους πρώτους εννέα μήνες του προηγούμενου έτους. Σημειώνεται ότι, ενώ τα ονομαστικά επιτόκια χορηγήσεων παρουσιάζουν ανοδική τάση από το δ' τρίμηνο του 2009, τα πραγματικά (δηλαδή αποπληθωρισμένα) επιτόκια ακολουθούν πτωτική πορεία.

▣ Ρευστότητα

Μικρή υποχώρηση εμφάνισε, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, και η ρευστότητα των επιχειρήσεων, καθώς οι δείκτες γενικής και άμεσης ρευστότητας διαμορφώθηκαν στο τέλος του 2009 σε 1,21 και 0,93 αντίστοιχα, επίπεδο ελαφρά χαμηλότερο σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

4.6. Η Κρίση Και Η Αγορά Ασφαλίσεων Διεθνώς

Ο ασφαλιστικός τομέας έπαιξε σημαντικό συνοδευτικό ρολό στην χρηματοοικονομική κρίση, κυρίως με την παροχή εγγυήσεων ανεβάζοντας την αξιολόγηση εταιριών και μοχλεύοντας πολύπλοκα χρηματοοικονομικά προϊόντα.

Η παραλίγο κατάρρευση της AIG Incorporated, ενός από τους μεγαλύτερους ασφαλιστικούς ομίλους διεθνώς, συνέβαλε στην σημαντικότητα της κρίσης τον Σεπτέμβρη του 2008. Επίσης, η οικονομική αδυναμία πολλών εταιριών και οι αρνητικές οικονομικές προοπτικές προκάλεσαν σημαντικά προβλήματα στις αγορές ασφαλειών πιστώσεων, οι οποίες με τη σειρά τους πρόσθεσαν προβλήματα στις εταιρικές συναλλαγές καθώς και προβλήματα ρευστότητας σε ήδη επιβαρυνμένες λόγω της κρίσης εταιρίες.

4.6.1. Οι Επιπτώσεις Της Κρίσης Στις Ασφαλιστικές Εταιρίες

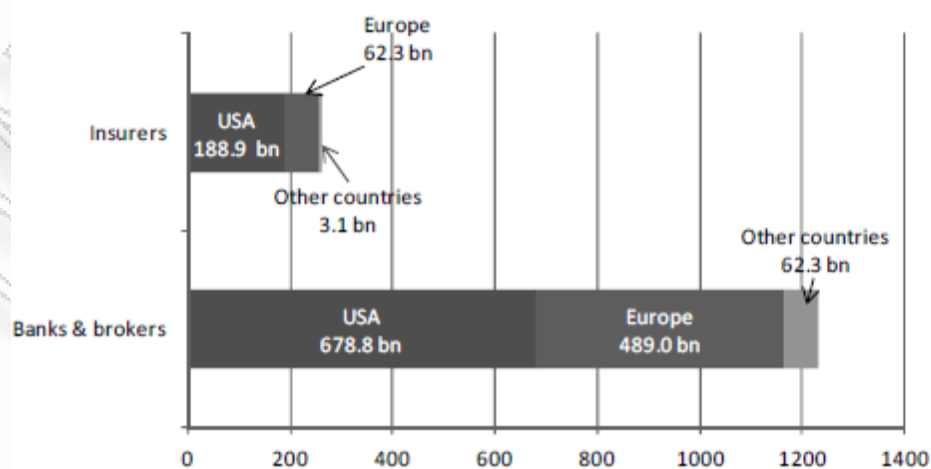
Οι επιπτώσεις της κρίσης επηρέασαν σαφώς τον ασφαλιστικό τομέα μειώνοντας άμεσα την πιστοληπτική ικανότητα πολλών εταιριών κυρίως λόγω της επιδείνωσης των οικονομικών τους στοιχείων:

1. Το πρώτο κομμάτι των ασφαλιστικών εταιριών που επηρεάστηκε από την κρίση ήταν το ίδιο το ενεργητικό τους, κυρίως λόγω της έκθεσης σε τοξικά προϊόντα, τα οποία και προκάλεσαν την κρίση. Η έκθεση των ασφαλιστικών εταιριών στα προϊόντα αυτά αποδείχτηκε εκ των υστέρων ότι ήταν μικρή λόγω των συντηρητικών πολιτικών και των διαφοροποιημένων χαρτοφυλακίων τους. Παρόλα αυτά σε ορισμένες χώρες κάποιες εταιρίες είχαν σημαντική έκθεση σε τοξικά προϊόντα και αναγκάστηκαν να γράψουν μεγάλες ζημίες. Στο παρακάτω

διάγραμμα του Bloomberg παρατηρείται η διαφορά του μεγέθους των ζημιών λόγω της έκθεσης τους σε τοξικά προϊόντα στον ασφαλιστικό και στον τραπεζικό τομέα. Με βάση τα συγκεντρωτικά στοιχεία από το Bloomberg, τον Ιανουάριο του 2010, οι ασφαλιστικές εταιρίες σε όλο τον κόσμο έχουν αναφέρει αποσβέσεις και πιστωτικές απώλειες ύψους 261 δισεκατομμυρίων δολαρίων, ενώ στον τραπεζικό τομέα 1.230 δις. Ευρώ. Στην Ευρώπη, ο ασφαλιστικός τομέας έγραψε 69 δισεκατομμύρια δολάρια αποσβέσεις και πιστωτικές απώλειες, ενώ το ποσό για τις ΗΠΑ είναι 189 δισεκατομμύρια δολάρια. Από τον Ιανουάριο του 2010, τέσσερις μεγάλες ομάδες ασφαλιστικών εταιριών που αντιπροσώπευαν το 54% των εταιριών σε όλο τον κόσμο, δηλαδή, AIG, ING Groep N.V., Ambac Financial Group Inc και Aegon NV, έγραψαν αποσβέσεις αξίας 98,2 δις. δολαρίων, 18,6 δις. δολαρίων, 12,0 δις. ευρώ και 10,7 δις. δολαρίων, αντίστοιχα (βλέπε πίνακα 4.3.).

Διάγραμμα 4.2.

Αποσβέσεις και πιστωτικές ζημιές στον τραπεζικό και ασφαλιστικό τομέα σε όλο τον κόσμο.

Πηγή: Bloomberg

Πίνακας 4.3.

Αποσβέσεις, πιστωτικές απώλειες και κεφάλαια που αντλήθηκαν από μεγάλες ασφαλιστικές εταιρείες

Total since 2007, in USD billion (as of January 2010)

	Writedown & Loss	Capital Raised	Shortfall
Insurance companies			
American International Group (AIG)	98.2	98.1	-0.1
ING Groep N.V.	18.6	24.1	5.5
Ambac Financial Group Inc	12.0	1.4	-10.6
Aegon NV	10.7	4.0	-6.7
Hartford Financial SVCS GRP	9.7	6.4	-3.3
Fortis	9.3	22.7	13.4
Swiss Re	8.5	2.9	-5.6
MetLife Inc	7.2	4.0	-3.2
Allianz SE	7.0	2.0	-5.0
Allstate Corp	6.6	0.0	-6.6
Prudential Financial Inc	6.6	5.9	-0.7
MBIA Inc	5.7	1.0	-4.7
Aflac Inc	5.2	0.0	-5.2
Genworth Financial Inc-CL A	4.8	0.6	-4.2
XL Capital	4.0	2.6	-1.4
CNA Financial Corp	3.1	1.2	-1.9
Zurich Financial	3.1	0.0	-3.1
Other	40.7	14.8 ^a	-25.9
Total	261.0	191.7	-69.3
<i>memo item: total US</i>	188.9	127.4	-61.5
<i>memo item: total European</i>	69.0	59.9	-9.1

Πηγή: Bloomberg

- Ένα δεύτερο κομμάτι του ενεργητικού των ασφαλιστικών εταιριών επιδεινώθηκε δραματικά λόγω της κρίσης είναι οι επενδύσεις σε μετοχές άλλων εταιριών είτε εισηγμένων στο χρηματιστήριο είτε όχι.
- Τέλος η κρίση είχε επιπτώσεις στις επενδύσεις των ασφαλιστικών εταιριών σε ομόλογα είτε εταιρικά είτε χωρών, σε πολλά από αυτά υπήρξε σημαντική άνοδος των spread κυρίως λόγω της πιθανότητας χρεοκοπίας. Ο κίνδυνος αυτός έχει άμεση σχέση με την τραπεζική αγορά αλλά και το γενικότερο οικονομικό κλίμα σε επίπεδο χωρών. Όταν αργότερα το 2009 στηρίχθηκε το τραπεζικό σύστημα ο κίνδυνος λόγω της έκθεσης σε ομόλογα περιορίστηκε.

Ανάλογα με την έκθεση των ασφαλιστικών εταιριών στα επενδυτικά προϊόντα που αναπτύχθηκαν στα 1-3, οι επιπτώσεις στο ενεργητικό και στην απόδοση των επενδύσεων ήταν αντίστοιχη. Εταιρίες που ακολούθησαν συντηρητικές επιλογές στις επενδύσεις τους και είχαν σημαντικά διαφοροποιημένα χαρτοφυλάκια επηρεάστηκαν σε μικρότερο βαθμό.

Η διαχείριση του επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποδεικνύεται ιδιαίτερα σημαντική για τις ασφαλιστικές εταιρίες σε περιόδους οικονομικής κρίσης.

4.6.2. Οι Επιπτώσεις Της Κρίσης Στον Κλάδο Ασφάλισης Πιστώσεων Παγκοσμίως

Η οικονομική κρίση είχε σοβαρές επιπτώσεις σε αρκετούς γενικούς κλάδους, παρόλα αυτά τις μεγαλύτερες επιπτώσεις της είχε ο κλάδος πιστώσεων.

Η πίστωση από τους πωλητές στους αγοραστές είναι μια κοινή πρακτική για τις περισσότερες χώρες παγκοσμίως, για παράδειγμα στην Ισπανία αποτελεί το 60% του ΑΕΠ, με την ασφάλιση πιστώσεων να αποτελεί το 30% αυτού.

Σύμφωνα με τον Marsh, έναν από τους μεγαλύτερους ασφαλιστικούς συμβούλους, τα συνολικά ασφάλιστρα για το 2008 ήταν 8 δις. δολάρια με το 90% του τζίρου μοιρασμένο σε τρεις εταιρίες, Heuler Hermes (36%), Atradius (31%) και Coface (20%). Τα τελευταία χρόνια όμως η έκθεση των συγκεκριμένων εταιριών ασφάλισης πιστώσεων μεγάλωσε καθώς συναγωνίστηκαν έντονα για να μεγαλώσουν το μερίδιο αγοράς τους μέσω πολέμου τιμών και οριακού κόστους.

Η οικονομική κρίση χειροτέρευσε σημαντικά τις συνθήκες στην ασφάλιση πιστώσεων το 2008-2009 καταλήγοντας σε ένα αυξανόμενο αριθμό εταιρικών οικονομικών αδυναμιών και χρεοκοπιών. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα το loss ratio της Coface να αυξηθεί σε 73%, της Heuler Hermes σε 78% και της Atradius σε 99% το 2008. Η ανοδική τάση συνεχίστηκε και το 2009 με loss ratio για την Coface 116% και για την Heuler Hermes 88%.

Οι ασφαλιστικές εταιρίες προκειμένου με μειώσουν τον αυξανόμενο ρυθμό των ζημιών άρχισαν να μειώνουν την έκθεση τους σε συγκεκριμένες χώρες, τομείς και αγοραστές με αποτέλεσμα οι προμηθευτές να έχουν μειωμένη κάλυψη και σε ορισμένες περιπτώσεις χωρίς καμία κάλυψη. Μερικοί από τους κλάδους που θεωρήθηκαν ασύμφοροι για κάλυψη είναι οι κατασκευές, τα

εμπορικά αγαθά, τα αυτοκίνητα, οι μεταφορές καθώς και τα πολύχρονα ασφαλιστήρια συμβόλαια καταργήθηκαν.

Η κατάσταση αυτή είχε ως αποτέλεσμα οι χρεοκοπημένες εταιρίες να προκαλούν μείωση ή αφαίρεση πιστωτικής ασφαλιστικής κάλυψης, πράγμα που απειλεί και άλλες εταιρίες. Οι αγοραστές αναγκάζονται σε χρεοκοπία χωρίς ασφάλιση πιστώσεων και οι προμηθευτές μειώνουν τις πωλήσεις τους χωρίς την ύπαρξη αυτής.

4.7. Σχέση Της Πορείας Του Κλάδου Ασφάλισης Πιστώσεων Της Εθνικής Ασφαλιστικής Με Τα Σημαντικότερα Μεγέθη Της Οικονομίας

Στην παρούσα υποενότητα εξετάζεται η σχέση της πορείας του κλάδου ασφάλισης πιστώσεων με τα σημαντικότερα μεγέθη της οικονομίας.

Το πρόβλημα που θέλουμε να εξετάσουμε είναι αν υπάρχει σχέση σύνδεσης μεταξύ του loss ratio του κλάδου ασφάλισης πιστώσεων της Εθνικής Ασφαλιστικής για το διάστημα 2007-2010 με βασικά μεγέθη της οικονομίας και στη συνέχεια να προσδιορίσουμε τη σχέση αυτή με βάση ορισμένες παρατηρήσεις.

4.7.1 Πολλαπλή Παλινδρόμηση

Σκοπός της Πολλαπλής Παλινδρόμησης είναι η κατασκευή ενός μοντέλου που να περιγράφει ικανοποιητικά τη σχέση μεταξύ μιας εξαρτημένης συνεχούς μεταβλητής ψ και μίας ή περισσότερων συνεχών ανεξάρτητων μεταβλητών $\chi_1, \chi_2, \dots, \chi_n$. Αν η σχέση της εξαρτημένης μεταβλητής είναι γραμμική συνάρτηση των παραμέτρων (ανεξάρτητων μεταβλητών) τότε η περιγραφή της σχέσης αυτής γίνεται βάση ενός γραμμικού μοντέλου.

Η σχέση σύνδεση της εξαρτημένης μεταβλητής με τα ανεξάρτητα μεγέθη θα είναι της μορφής:

$$\psi = b_0 + b_1 x_1 + b_2 x_2 + \dots + b_n x_n$$

Συνήθως η ανεξάρτητη ή οι ανεξάρτητες μεταβλητές δεν είναι γνωστές εκ των προτέρων, αλλά πρέπει να επιλεγούν οι καταλληλότερες από ένα σύνολο μεταβλητών.

Με την διαδικασία προσδιορισμού του μοντέλου της Γραμμικής Παλινδρόμησης περιγράφεται με τον βέλτιστο τρόπο η πληροφορία που δίνουν τα δεδομένα.

Στην πραγματικότητα όμως, κανένα μοντέλο, και κατά συνέπεια κανένα γραμμικό μοντέλο, δεν μπορεί να περιγράψει το σύνολο των πληροφοριών του εξεταζόμενου σετ δεδομένων. Όσο καλά προσαρμοσμένη και να είναι η γραμμή της πολλαπλής παλινδρόμησης στα δεδομένα, πάντα θα υπάρχει ένα μέρος της πληροφορίας που θα εξακολουθεί να μην ερμηνεύεται μέσω του μοντέλου.

Ο παράγοντας που δεν ερμηνεύεται από το γραμμικό μοντέλο ονομάζεται λάθος της παλινδρόμησης και βέλτιστα δεν κρύβει μέσα του καμία συστηματική σχέση.

Λαμβάνοντας υπόψη και τον παράγοντα λάθος το μοντέλο της πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης παίρνει την μορφή:

$$\psi = b_0 + b_1 x_1 + b_2 x_2 + \dots + b_n x_n + e$$

όπου: e ο παράγοντας λάθους.

Τέλος βασική προϋπόθεση για να εφαρμόσουμε το μοντέλο και οι εκτιμήσεις μας να είναι συνεπείς θα πρέπει να τηρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- ☒ Κανονικότητα
- ☒ Ομοσκεδαστικότητα
- ☒ Ανεξαρτησία καταλοίπων
- ☒ Γραμμικότητα
- ☒ Έλλειψη συγγραμμικότητας

4.7.2 Ανάλυση Και Αποτελέσματα

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω θα εξετάσουμε την σχέση σύνδεσης μεταξύ του loss ratio του κλάδου ασφάλισης πιστώσεων με βασικά μεγέθη της οικονομίας.

Οι ανεξάρτητες μεταβλητές που θα χρησιμοποιηθούν στο μοντέλο είναι το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (σε σταθερές τιμές), ο γενικός δείκτης, οι διαμαρτυρημένες επιταγές-συναλλαγματικές, η ανεργία και τα επιτόκια διάθεσης εντόκων γραμματίων του Ελληνικού δημοσίου. Στο παράρτημα 4.1. δίνονται τα πρωτογενή δεδομένα.

Λόγω της φύσης του κλάδου ασφάλισης πιστώσεων η πιθανή επίδραση των παραπάνω οικονομικών μεγεθών δεν σημαίνει ότι θα είναι την ίδια χρονική στιγμή. Αυτό σημαίνει ότι για παράδειγμα η ανεργία το πρώτο τρίμηνο του 2008 μπορεί να επηρεάσει το loss ratio κλάδου ασφάλισης πιστώσεων είτε το αντίστοιχο τρίμηνο είτε το τρίμηνο της επόμενης χρονιάς. Για τον λόγο αυτό στο μοντέλο οι ανεξάρτητες μεταβλητές θα αναλυθούν την ίδια χρονική στιγμή με την κάθε εξαρτημένη μεταβλητή, με διαφορά ενός τριμήνου, με διαφορά δύο τριμήνων, με διαφορά τριών τριμήνων και τέλος με διαφορά ενός χρόνου. Με αυτό τον τρόπο δημιουργούνται είκοσι πέντε ανεξάρτητες μεταβλητές για τις οποίες θα εξεταστεί αν επηρεάζουν τον κλάδο.

- Loss Ratio

Στόχος είναι η εύρεση ενός μοντέλου που να δείχνει κατά πόσο η μεταβλητή loss ratio (LR) επηρεάζεται από τις ανεξάρτητες μεταβλητές ΑΕΠ (GDP, GDP1, GDP2, GDP3, GDP4), Γενικό δείκτη (GD, GD1, GD2, GD3, GD4), Ανεργία (UNEM, UNEM1, UNEM2, UNEM3, UNEM4), Επιταγές-Συναλλαγματικές (SECUR, SECUR1, SECUR2, SECUR3, SECUR4) και τα Επιτόκια Διάθεσης Εντόκων Γραμματίων (RATES, RATES1, RATES2, RATES3, RATES4).

Πριν την εύρεση και την ανάλυση του μοντέλου θα πρέπει να γίνει έλεγχος αν ισχύουν οι προϋποθέσεις του γραμμικού μοντέλου η οποίες είναι:

- Κανονικότητα καταλοίπων

Τα κατάλοιπα πρέπει να ακολουθούν κανονική κατανομή με μέση τιμή 0 και διακύμανση σ^2 σταθερή.

Με χρήση του στατιστικού πακέτου spss παράγονται τα κατάλοιπα (residuals) από το μοντέλο (Analyze> Regression> Linear) και στη συνέχεια με την εντολή Analyze> Descriptive Statistics> Explore με Dependent List: Standardized Residual προκύπτει ο πίνακας 4.4..

Πίνακας 4.4.
Tests of Normality

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Standardized Residual	,143	17	,200*	,898	17	,062

a. Lilliefors Significance Correction

*. This is a lower bound of the true significance.

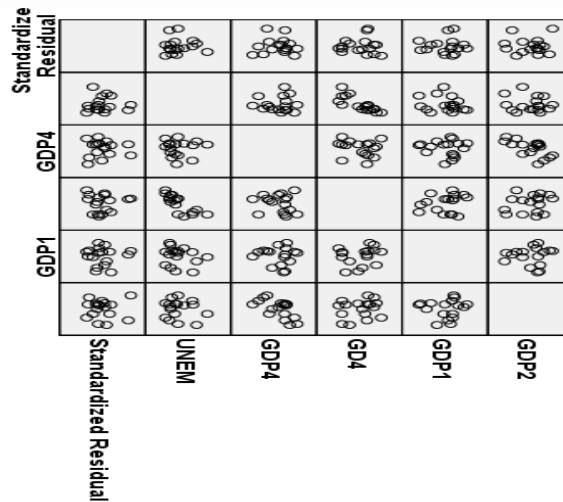
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10 και οικονομικών στοιχείων.

Η Κανονικότητα μπορεί να ελεγχθεί μέσω του ελέγχου Kolmogorov-Smirnov και Shapiro-Wilks με μηδενική υπόθεση H_0 : τα κατάλοιπα ακολουθούν κανονική κατανομή και H_1 : τα κατάλοιπα δεν ακολουθούν κανονική κατανομή. Όταν το p-value του ελέγχου είναι μεγαλύτερο από 0,05 τότε γίνεται δεκτή η μηδενική υπόθεση. Στην περίπτωση αυτή $p\text{-value} > 0,05$ και στα δύο μοντέλα, άρα ισχύει η κανονικότητα των καταλοίπων.

- Ομοσκεδαστικότητα

Για τον έλεγχο της ομοσκεδαστικότητας κατασκευάζεται ο πίνακας 4.5. διαγραμμάτων σημείων (Matrix Scatter Plot) των καταλοίπων με τις ανεξάρτητες μεταβλητές που είναι στατιστικά σημαντικές για το μοντέλο μας.

Πίνακας 4.5.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10 και οικονομικών στοιχείων.

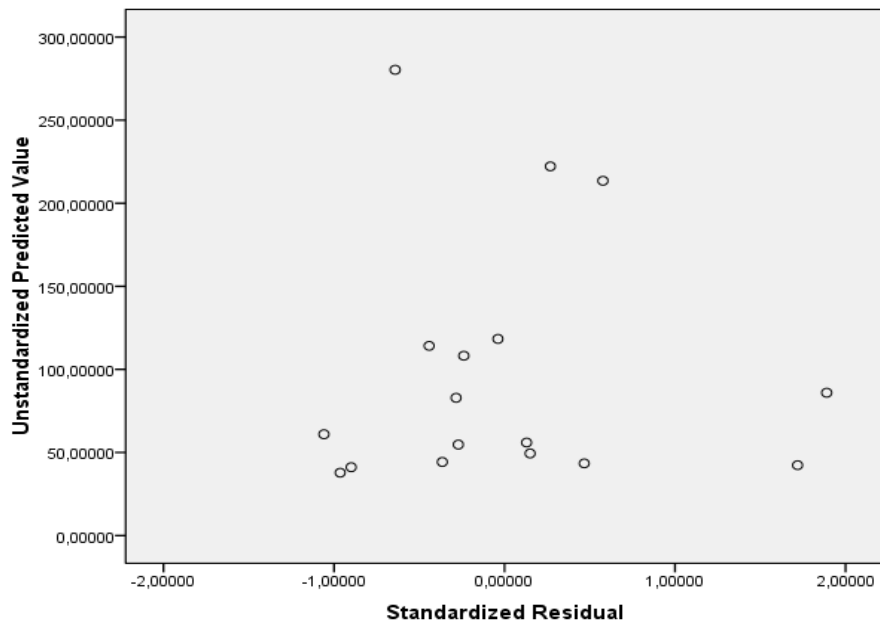
Από την πρώτη γραμμή του πίνακα 4.5. που αφορά τα Standardized Residuals σε σχέση με τις επεξηγηματικές μεταβλητές παρατηρείται ότι τα σημεία είναι τυχαιοποιημένα, δηλαδή σύννεφο (δεν είναι τόσο καθαρό αλλά δεν φαίνεται να έχει κάποιο πρόβλημα) άρα ισχύει η υπόθεση της Ομοσκεδαστικότητας.

- Ανεξαρτησία καταλοίπων

Για τον έλεγχο της ανεξαρτησίας των καταλοίπων κατασκευάζεται διάγραμμα (4.6.) σημείων μεταξύ των προβλεπόμενων τιμών (Predicted values) και των καταλοίπων (Residuals) καθώς και έλεγχος με την βοήθεια του μέτρου Durbin - Watson.

Από το διάγραμμα 4.6. δεν παρατηρείται κάποια σχέση των σημείων καθώς και από τον πίνακα παρατηρείται ότι η τιμή του δείκτη Durbin-Watson είναι κοντά στο 2 άρα δεν παραβιάζεται η υπόθεση της ανεξαρτησίας καταλοίπων. Επιπλέον από αυτό το πίνακα 4.7. παρατηρείται ότι από το μοντέλο εξηγείται το 94% της συνολική διακύμανσης.

Πίνακας 4.6.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10 και οικονομικών στοιχείων.

Πίνακας 4.7.

Model Summary^f

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	,899 ^a	,808	,795	33,97797	
2	,942 ^b	,888	,872	26,89589	
3	,959 ^c	,920	,901	23,60014	
4	,973 ^d	,947	,930	19,85933	
5	,979 ^e	,958	,940	18,44609	2,262

a. Predictors: (Constant), UNEM

b. Predictors: (Constant), UNEM, GDP4

c. Predictors: (Constant), UNEM, GDP4, GD4

d. Predictors: (Constant), UNEM, GDP4, GD4, GDP1

e. Predictors: (Constant), UNEM, GDP4, GD4, GDP1, GDP2

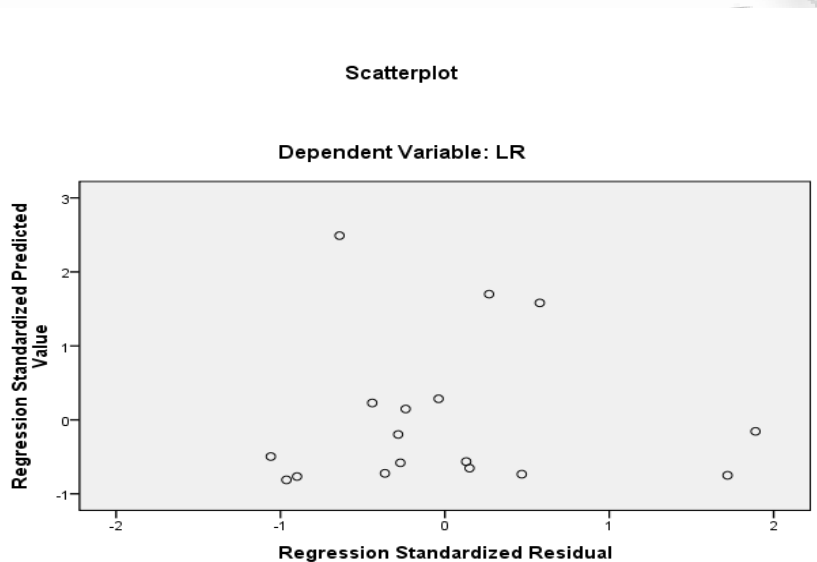
f. Dependent Variable: LR

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10 και οικονομικών στοιχείων.

- Γραμμικότητα

Για τον έλεγχο της γραμμικότητας κατασκευάστηκε το διάγραμμα 4.8. των προβλεπόμενων τιμών έναντι των καταλοίπων.

Πίνακας 4.8.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10 και οικονομικών στοιχείων.

Αναμένεται ότι $0.05 \cdot 25$ παρατηρήσεις εκτός του $[-2,2]$, δηλαδή το πολύ 1,25 παρατηρήσεις έξω από τον διάστημα παραπάνω. Στο διάγραμμα κανένα σημείο δεν είναι έξω από το διάστημα οπότε δεν παραβιάζεται η υπόθεση της γραμμικότητας.

- Έλλειψη συγγραμμικότητας

Το μέτρο που χρησιμοποιείται για τον έλεγχο ύπαρξης πολυσυγγραμμικότητας είναι το VIF. Για τιμές μεγαλύτερες από 10 έχουμε σοβαρό πρόβλημα πολυσυγγραμμικότητας. Από τον πίνακα 4.8. παρατηρείται ότι $VIF < 10$ άρα δεν υπάρχει πρόβλημα πολυσυγγραμμικότητας.

Πίνακας 4.9.

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	-221,505	40,997		-5,403	,000		
	UNEM	33,808	4,258	,899	7,940	,000	1,000	1,000
2	(Constant)	-595,775	123,070		-4,841	,000		
	UNEM	33,611	3,371	,894	9,971	,000	1,000	1,000
	GDP4	,008	,003	,283	3,153	,007	1,000	1,000
3	(Constant)	-823,333	147,147		-5,595	,000		
	UNEM	43,186	5,142	1,148	8,399	,000	,331	3,023
	GDP4	,010	,002	,331	4,065	,001	,931	1,075
	GD4	,020	,009	,316	2,277	,040	,321	3,111
4	(Constant)	-558,389	162,392		-3,439	,005		
	UNEM	42,209	4,344	1,122	9,717	,000	,328	3,047
	GDP4	,009	,002	,320	4,657	,001	,927	1,079
	GD4	,021	,007	,327	2,799	,016	,321	3,115
	GDP1	-.005	,002	-.171	-2,522	,027	,951	1,052
5	(Constant)	-884,199	243,393		-3,633	,004		
	UNEM	42,934	4,057	1,141	10,582	,000	,325	3,081
	GDP4	,012	,002	,407	4,981	,000	,565	1,769
	GD4	,021	,007	,327	3,017	,012	,321	3,115
	GDP1	-.005	,002	-.164	-2,598	,025	,947	1,056
	GDP2	,004	,003	,137	1,706	,116	,582	1,717

a. Dependent Variable: LR

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10 και οικονομικών στοιχείων.

Εφόσον όλες οι προϋποθέσεις ισχύουν το μοντέλο μπορεί να εφαρμοστεί και οι εκτιμήσεις μας να είναι συνεπής.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω ως εξαρτημένη μεταβλητή λαμβάνεται το loss ratio και ως ανεξάρτητες μεταβλητές το ΑΕΠ (GDP, GDP1, GDP2, GDP3, GDP4), ο Γενικό δείκτη (GD, GD1, GD2, GD3, GD4), η Ανεργία (UNEM, UNEM1, UNEM2, UNEM3, UNEM4), οι Επιταγές- Συναλλαγματικές (SECUR, SECUR1, SECUR2, SECUR3, SECUR4) και τα Επιτόκια Διάθεσης Εντόκων Γραμματίων (RATES, RATES1, RATES2, RATES3, RATES4). Επιπλέον χρησιμοποιείται η διαδικασία Stepwise για να κρατήσουμε στο μοντέλο μόνο εκείνες τις μεταβλητές που είναι στατιστικά σημαντικές για την ανάλυσή μας. Εφαρμόζοντας το μοντέλο στο spss λαμβάνουμε τους παρακάτω πίνακες.

Πίνακας 4.10.**Model Summary**

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,899 ^a	,808	,795	33,97797
2	,942 ^b	,888	,872	26,89589
3	,959 ^c	,920	,901	23,60014
4	,973 ^d	,947	,930	19,85933
5	,979 ^e	,958	,940	18,44609

a. Predictors: (Constant), UNEM

b. Predictors: (Constant), UNEM, GDP4

c. Predictors: (Constant), UNEM, GDP4, GD4

d. Predictors: (Constant), UNEM, GDP4, GD4, GDP1

e. Predictors: (Constant), UNEM, GDP4, GD4, GDP1, GDP2

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10 και οικονομικών στοιχείων

Πίνακας 4.11.**ANOVA^f**

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	72791,395	1	72791,395	63,050	,000 ^a
	Residual	17317,538	15	1154,503		
	Total	90108,934	16			
2	Regression	79981,490	2	39990,745	55,283	,000 ^b
	Residual	10127,444	14	723,389		
	Total	90108,934	16			
3	Regression	82868,371	3	27622,790	49,595	,000 ^c
	Residual	7240,563	13	556,966		
	Total	90108,934	16			
4	Regression	85376,217	4	21344,054	54,119	,000 ^d
	Residual	4732,717	12	394,393		
	Total	90108,934	16			
5	Regression	86366,092	5	17273,218	50,765	,000 ^e
	Residual	3742,842	11	340,258		
	Total	90108,934	16			

a. Predictors: (Constant), UNEM

b. Predictors: (Constant), UNEM, GDP4

c. Predictors: (Constant), UNEM, GDP4, GD4

d. Predictors: (Constant), UNEM, GDP4, GD4, GDP1

e. Predictors: (Constant), UNEM, GDP4, GD4, GDP1, GDP2

f. Dependent Variable: LR

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10 και οικονομικών στοιχείων

Πίνακας 4.12.

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	-221,505	40,997		-5,403	,000		
	UNEM	33,808	4,258	,899	7,940	,000	1,000	1,000
2	(Constant)	-595,775	123,070		-4,841	,000		
	UNEM	33,611	3,371	,894	9,971	,000	1,000	1,000
	GDP4	,008	,003	,283	3,153	,007	1,000	1,000
3	(Constant)	-823,333	147,147		-5,595	,000		
	UNEM	43,186	5,142	1,148	8,399	,000	,331	3,023
	GDP4	,010	,002	,331	4,065	,001	,931	1,075
	GD4	,020	,009	,316	2,277	,040	,321	3,111
4	(Constant)	-558,389	162,392		-3,439	,005		
	UNEM	42,209	4,344	1,122	9,717	,000	,328	3,047
	GDP4	,009	,002	,320	4,657	,001	,927	1,079
	GD4	,021	,007	,327	2,799	,016	,321	3,115
	GDP1	-,005	,002	-,171	-2,522	,027	,951	1,052
5	(Constant)	-884,199	243,393		-3,633	,004		
	UNEM	42,934	4,057	1,141	10,582	,000	,325	3,081
	GDP4	,012	,002	,407	4,981	,000	,565	1,769
	GD4	,021	,007	,327	3,017	,012	,321	3,115
	GDP1	-,005	,002	-,164	-2,598	,025	,947	1,056
	GDP2	,004	,003	,137	1,706	,116	,582	1,717

a. Dependent Variable: LR

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10 και οικονομικών στοιχείων

Από την εφαρμογή της πολλαπλή γραμμικής παλινδρόμησης παρατηρείται ότι η εξαρτημένη μας μεταβλητή loss ratio επηρεάζεται από το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν και ειδικότερα επηρεάζεται από τις τιμές του ένα χρόνο πριν, δύο τρίμηνα πριν καθώς και ένα τρίμηνο πριν. Επίσης επηρεάζεται από τον γενικό δείκτη ένα χρόνο πριν καθώς και το επίπεδο της ανεργία την ίδια χρονική στιγμή.

Στον πίνακα 4.10. το R Square (συντελεστής προσδιορισμού) φανερώνει το ποσοστό της μεταβλητότητας των δεδομένων που εξηγείται από το γραμμικό μοντέλο που προσαρμόστηκε. Δηλαδή το μοντέλο εξηγεί το 95.8% της μεταβλητότητας των δεδομένων.

Στον πίνακα 4.11. (ανάλυση διακύμανσης με τα F τεστ) δοκιμάζονται πέντε μοντέλα. Τα παρατηρηθέντα επίπεδα στατιστικής σημαντικότητας είναι μηδέν και στα πέντε μοντέλα. Το μοντέλο που μας ενδιαφέρει είναι το μοντέλο με τις πέντε ανεξάρτητες μεταβλητές που στους πίνακες είναι το πέμπτο μοντέλο.

Ο πίνακας 4.12. περιέχει τις εκτιμήσεις του μοντέλου. Το μοντέλο δηλαδή που προσαρμόστηκε στα δεδομένα αυτά είναι το εξής:

$$\text{Loss Ratio} = -884,199 - 0,005 * \text{GDP1} + 0,004 * \text{GDP2} + 0,012 * \text{GDP4} + 0,021 * \text{GD4} + 42,934 * \text{UNEM}$$

Η σταθερά -884,199 είναι η τιμή στην οποία η ευθεία (ελαχίστων τετραγώνων) τέμνει τον κατακόρυφο άξονα συντεταγμένων. Ο συντελεστής του GDP1 (-0.005) δείχνει τη μείωση στην αναμενόμενη μέση τιμή του loss ratio αν αυξήσουμε το GDP1 κατά μία μονάδα, δεδομένου ότι κρατάμε σταθερές τις υπόλοιπες μεταβλητές. Ο συντελεστής του GDP2 (0.004) δείχνει την αύξηση στην αναμενόμενη μέση τιμή του loss ratio αν αυξήσουμε το GDP2 κατά μία μονάδα, δεδομένου ότι κρατάμε σταθερές τις υπόλοιπες μεταβλητές. Ο συντελεστής του GDP4 (0.012) δείχνει την αύξηση στην αναμενόμενη μέση τιμή του loss ratio αν αυξήσουμε το GDP4 κατά μία μονάδα, δεδομένου ότι κρατάμε σταθερές τις υπόλοιπες μεταβλητές. Ο συντελεστής του GD4 (0.021) δείχνει την αύξηση στην αναμενόμενη μέση τιμή του loss ratio αν αυξήσουμε το GD4 κατά μία μονάδα, δεδομένου ότι κρατάμε σταθερές τις υπόλοιπες μεταβλητές. Τέλος ο συντελεστής του UNEM (42.934) δείχνει την αύξηση στην αναμενόμενη μέση τιμή του loss ratio αν αυξήσουμε το UNEM κατά μία μονάδα, δεδομένου ότι κρατάμε σταθερές τις υπόλοιπες μεταβλητές.

Σύμφωνα με την πρόβλεψη του μοντέλου το loss ratio του κλάδου επηρεάζεται από το επίπεδο του Ακαθάριστου Εγχώριου προϊόντος, του Γενικού Δείκτη καθώς και της Ανεργίας. Το μοντέλο αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την πρόβλεψη μελλοντικών επιπέδων loss ratio με γνωστά τα επίπεδα των ανεξάρτητων μεταβλητών.

Κεφάλαιο 5

Συμπεράσματα

Στα προηγούμενα κεφάλαια έγινε ανάλυση του χαρτοφυλακίου της Εθνικής Ασφαλιστικής καθώς και έλεγχος για το πώς η οικονομική κρίση επηρέασε τον κλάδο.

Από τα αποτελέσματα είναι εμφανές ότι ο κλάδος επηρεάστηκε δραματικά από την κρίση καθώς και από την διαχείριση του χαρτοφυλακίου. Όπως αναφέρεται και στην εισαγωγή η Εθνική Ασφαλιστική έχει 'παγώσει' τον κλάδο. Από τα τέλη του 2010 δεν συνάπτει νέα ασφαλιστήρια συμβόλαια στο κλάδο πιστώσεων ούτε ανανεώνει τα ήδη υπάρχοντα.

Από πλευράς διαχείρισης του χαρτοφυλακίου πάνω στον ενθουσιασμό ενός κερδοφόρου κλάδου τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του δόθηκαν τεράστια πιστωτικά όρια καθώς και λανθασμένη κατανομή ασφαλισμένων στους δώδεκα κλάδους. Αυτά τα διαχειριστικά λάθη είχαν ως αποτέλεσμα την δημιουργία ενός μεταβαλλόμενου χαρτοφυλακίου χωρίς συνέπεια στην επιλογή και σωστή κατανομή των ασφαλισμένων. Κλάδοι παραγωγής που έδειξαν από νωρίς ότι εμφάνιζαν πολλές ζημίες δεν συρρικνώθηκαν αλλά συνέχισαν να υπάρχουν και μάλιστα με μεγάλα εγκεκριμένα όρια.

Στην διάρκεια του 2008 και ύστερα όπου η οικονομική κρίση ήρθε στο προσκήνιο οι δύο άλλες ασφαλιστικές εταιρίες που ασκούν τον κλάδο πιστώσεων (Euler Hermes και την Atrudius) παρατηρείται ότι μειώνοντας το χαρτοφυλάκιο τους κατάφεραν να μειώσουν το Loss – Ratio τους εν μέσω κρίσης χωρίς να μειωθούν αισθητά τα ασφάλιστρα τους. Αντιθέτως η Εθνική Ασφαλιστική, έχοντας ένα κυμαινόμενο και μεγάλων αποκλίσεων χαρτοφυλάκιο, ενώ καινοτόμησε στην επιβολή ρητρών με αποτέλεσμα την αύξηση των ασφαλιστρών από το 2009 και ύστερα, δεν κατάφερε να μειώσει το Loss- Ratio εφόσον δεν μείωσε εγκαίρως τα εγκριθέντα όρια.

Από την πρόβλεψη του μοντέλου πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης παρατηρείται ότι το loss ratio του κλάδου ασφάλισης πιστώσεων επηρεάζεται από τις συνεχείς μεταβολές των οικονομικών μεγεθών και ειδικότερα από το ΑΕΠ, τον Γενικό Δείκτη καθώς και από την Ανεργία.

Μετά την απόφαση να μην εκδοθούν νέα συμβόλαια αλλά και να μην ανανεωθούν τα ήδη υπάρχοντα συμβόλαια, συνεργασίας πολλών ετών, έχει επέλθει αναστάτωση στους επιχειρηματικούς κύκλους. Ίδη πολλοί πελάτες τις Εθνικής Ασφαλιστικής έρχονται σε επαφή με την Euler Hermes και την Atradius.

Αξίζει να σημειωθεί επίσης, ότι ένας από τους βασικότερους λόγους που ο Κλάδος Πιστώσεων της Εθνικής Ασφαλιστικής έχει επέλθει σε περίοδο κορεσμού είναι ότι δεν της παρέχεται πια αντασφαλιστική κάλυψη.

Ο κλάδος ασφάλισης Πιστώσεων είναι σημαντικό ασφαλιστικό προϊόν για τις επιχειρήσεις καθώς και ένας κλάδος που μπορεί να αποφέρει στις ασφαλιστικές εταιρίες κέρδη. Η σωστή διαχείριση και επιλογή των μελών του χαρτοφυλακίου είναι πολύ σημαντική καθώς βέβαια και ένα σταθερό οικονομικό περιβάλλον.

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

Βιβλία

1. Γιαννίτσης Τ. (2008), ‘Ελληνική οικονομία: Κρίσιμα ζητήματα οικονομικής πολιτικής’, Alpha Bank.
2. Γκίκας Χ. (2008), ‘Διεθνής οικονομική κρίση του 2007 και Οικονομικές Επιπτώσεις’, Ομιλία στο Κέντρο Ερευνών Προοδευτικής Πολιτικής.
3. Καρλής Δημήτρης (2005), Πολυμεταβλητή Στατιστική Ανάλυση, Εκδόσεις Αθ. Σταμούλη, Αθήνα
4. Τήνιος Π. (2010), ‘Οικονομική της ασφάλισης’, Πανεπιστήμιο Πειραιά.
5. Τράπεζα της Ελλάδος (Ιούλιος 2010) ‘Έκθεση για τη Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα’, Τράπεζα της Ελλάδος.
6. Marija J. Norusis (2005), Οδηγός Ανάλυσης Δεδομένων με το SPSS 12.0, Εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα.

Άρθρα σε περιοδικά

1. Αζαριάδης Κ., Ιωαννίδης Γ., Πισσαρίδης Α. (Μάιος 2011) ‘Ανατομία της ελληνικής κρίσης και προτάσεις για ανάπτυξη’, Athens Review of Books, Τεύχος 18°.

Ξενόγλωσση

1. Icisa (2010), International Credit Insurance & Surety Assosiation.
2. Joint Forum (2010), Review of the Differentiated Nature and Scope of Financial Regulation: Key Issues and Recommendations, available at www.bis.org.
3. Lionel Macedo (2009), The Role of the Underwriter in Insurance, The World Bank.
4. Michael Hafeman (2009), Role of the Actuary in Insurance, The World Bank.
5. OECD (2011), The Impact of the Financial Crisis on the Insurance Sector and Policy Responses No. 13, OECD.
6. Peter M. Jones (2011), Trade Credit Insurance, The World Bank.
7. Rodney Lester and Oliver Reichert (2009), Insurance Governance and Risk Management, The World Bank.

Λιαδικτυακές Πηγές

1. Εθνική Ασφαλιστική: www.ethniki-asfalistiki.gr
2. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, οικονομικά στοιχεία και εκθέσεις.
http://www3.mnec.gr/dim_symbaseis_07.aspx
3. Atradius: <http://global.atradius.com/>
4. Co face: www.coface.com
5. Euler Hermes : www.eulerhermes.gr
6. Icisa : www.icisa.org
7. Τράπεζα της Ελλάδος: <http://www.bankofgreece.gr/Pages/default.aspx>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

➤ Παράρτημα 1.1

Ασφαλιστικές εταιρίες που εξειδικεύονται στον κλάδο πιστώσεων καθώς και οι χώρες στις οποίες δραστηριοποιούνται.

AFIANZADOR	AXIS RE	COFACE	ECICS LTD.	FIANZAS ATL	MITSUI SUMI	SACE BT.S.P.A	ZURICH
Αργεντινή	Ζυρίχη	Καναδάς	Σιγκαπούρη	Μεξικό	Ιαπωνία	Ιρλανδία	Αργεντινή
	Αυστραλία	Χιλή				Λουξεμβούργι	Αυστραλία
ALLIANZ SE	Καναδάς	Αργεντινή	ΕΘΝΙΚΗ	FIANZAS MO	MUNICH RE	Βέλγιο	Αυστρία
Γερμανία		Νότια Αφρική	Ρουμανία	Μεξικό	Μαδρίτη	Ισπανία	Βέλγιο
Ζυρίχη	CESCE	Αυστραλία	Ελλάδα		Λονδίνο	Πορτογαλία	Βουλγαρία
Ντουμπάι	Αργεντινή	Ιρλανδία		GARANT	Μιλάνο	Γαλλία	Γαλλία
Σιγκαπούρη	Βέλγιο	Βέλγιο	EULER HERM	Ιρλανδία	Σάο Πάολο	Ηνωμένο Βασ	Γερμανία
	Γαλλία	Ισπανία	Καναδάς	Λουξεμβούργι	Τόκιο	Ολλανδία	Δανία
ASKRINDO	Γερμανία	Πορτογαλία	Αργεντινή	Βέλγιο	Σύννευ	Δανία	Ελβετία
Ινδονησία	Δανία	Γαλλία	Μαρόκο	Ισπανία		Γερμανία	Ελλάδα
	Εσθονία	Ηνωμένο Βασ	Αλγερία	Γαλλία	NATIONALE B	Σουηδία	Εσθονία
ATRADIOUS	Ηνωμένο Βασ	Νορβηγία	Τυνησία	Ηνωμένο Βασ	Βέλγιο	Φιλανδία	Ηνωμένο Βασ
Καναδάς	Ιρλανδία	Ολλανδία	Ρωσία	Ολλανδία	Ολλανδία	Εσθονία	Ιρλανδία
Χιλή	Ισπανία	Δανία	Πακιστάν	Δανία		Λετονία	Ισπανία
Τυνησία	Ισπανία	Γερμανία	Κατάρ	Γερμανία	PARTNER RE	Λιθουανία	Ιταλία
Ρωσία	Λιχτενστάιν	Ελβετία	Σαουδική Αρα	Ελβετία	Μεξικό	Πολωνία	Καναδάς
Αραβικό Εμιρ	Λουξεμβούργι	Σουηδία	Αραβικό Εμιρ	Σουηδία	Τορόντο	Σλοβακία	Κύπρος
Ινδία	Μαρόκο	Λιθουανία	Ινδία	Φιλανδία	Σάο Πάολο	Τσεχία	Λετονία
Κένυα	Νορβηγία	Πολωνία	Μαυρικίας	Εσθονία	Τόκιο	Αυστρία	Λιθουανία
Νότια Αφρική	Ολλανδία	Σλοβακία	Νότια Αφρική	Λετονία	Τσεσούλ	Ιταλία	Μάλτα
Αυστραλία	Πορτογαλία	Τσεχία	Αυστραλία	Λιθουανία		Μάλτα	Νορβηγία
Νέα Ζηλανδία	Σουηδία	Αυστρία	Νέα Ζηλανδία	Πολωνία	PICC	Ουγγαρία	Ολλανδία
Ισπανία	Φιλανδία	Ιταλία	Ισπανία	Σλοβακία	Κίνα	Σλοβακία	Ουγγαρία
Ιρλανδία	Χιλή	Ουγγαρία	Ιρλανδία	Τσεχία		Ρουμανία	Πολωνία
Λουξεμβούργι	Λετονία	Ρουμανία	Λουξεμβούργι	Αυστρία	PRISMA	Βουλγαρία	Πορτογαλία
Βέλγιο	Λιθουανία	Τουρκία	Βέλγιο	Ιταλία	Αυστρία	Ελλάδα	Ρουμανία
Ισπανία	Πολωνία	ΗΠΑ	Ισπανία	Μάλτα		Κύπρος	Ρωσία
Πορτογαλία	Σλοβακία	Μεξικό	Πορτογαλία	Ουγγαρία	QBE		Σλοβακία
Γαλλία	Τσεχία	Βραζιλία	Γαλλία	Σλοβενία	Ινδία	SCOR SWITZE	Σλοβενία
Ηνωμένο Βασ	Αυστρία	Σιγκαπούρη	Ηνωμένο Βασ	Ελλάδα	Αυστραλία	Παρίσι	Σουηδία
Νορβηγία	Ιταλία	Χονγκ Κονγκ	Νορβηγία	Κύπρος	Νέα Ζηλανδία	Λονδίνο	Τσεχία
Ολλανδία	Μάλτα	Ιαπωνία	Ολλανδία		Ιρλανδία	Ζυρίχη	Φιλανδία
Δανία	Ουγγαρία		Δανία	GCNA	Λουξεμβούργι	Νέα Υόρκη	ΗΠΑ
Γερμανία	Σλοβενία	COSEC	Γερμανία	Καναδάς	Βέλγιο		Βενεζουέλα
Ελβετία	Ρουμανία	Πορτογαλία	Ελβετία		Ισπανία	SEOUL GUAR	Βολιβία
Σουηδία	Βουλγαρία		Λιχτενστάιν	GROUPAMA	Πορτογαλία	Κορέα	Βραζιλία
Φιλανδία	Ελλάδα	CREDIT GUAR	Σουηδία	Ιρλανδία	Γαλλία		Κίνα
Πολωνία	Κύπρος	Νότια Αφρική	Φιλανδία	Λουξεμβούργι	Ηνωμένο Βασ	SID - FIRST CR	Σιγκαπούρη
Σλοβακία	Μεξικό	Εσθονία	Εσθονία	Βέλγιο	Ολλανδία	Σλοβενία	Χονγκ Κονγκ
Τσεχία	Κολομβία	DUCCROIRE / C	Λετονία	Ισπανία	Δανία		Ταϊβάν
Αυστρία	Βενεζουέλα	Ρωσία	Λιθουανία	Πορτογαλία	Γερμανία	SOMPO JAPA	Ιαπωνία
Ιταλία	Περού	Ισπανία	Πολωνία	Γαλλία	Ελβετία	Ιαπωνία	
Ουγγαρία	Βραζιλία	Ιρλανδία	Σλοβακία	Ηνωμένο Βασ	Σουηδία		
Ελλάδα	Ουρουγουάη	Λουξεμβούργι	Τσεχία	Ολλανδία	Φιλανδία	SWISS RE	
Τουρκία		Βέλγιο	Ιταλία	Γερμανία	Αυστρία	Ζυρίχη	
ΗΠΑ	CSIG	Ισπανία	Ουγγαρία	Πολωνία	Ιταλία		
Μεξικό	Κένυα	Πορτογαλία	Ρουμανία	Τσεχία	Ελλάδα	TOKIO MARINE	
Βραζιλία	Ζιμπάμπουε	Γαλλία	Βουλγαρία	Ιταλία	ΗΠΑ	Ιαπωνία	
Κίνα	Γκάνα	Ηνωμένο Βασ	Ελλάδα	Ουγγαρία	Κολομβία		
Σιγκαπούρη	Μαυρικίας	Νορβηγία	Τουρκία	Ρουμανία	Βραζιλία	TRYGVESTA	
Χονγκ Κονγκ	Νότια Αφρική	Ολλανδία	ΗΠΑ		Κίνα	Νορβηγία	
Ταϊβάν		Δανία	Μεξικό	HANNOVER R	Σιγκαπούρη	Δανία	
Ιαπωνία	CHINA I & G	Γερμανία	Κολομβία	Γερμανία	Χονγκ Κονγκ	Σουηδία	
		Ελβετία	Βραζιλία		Ταϊβάν	Φιλανδία	
AXA ASSURCREDIT		Λιχτενστάιν	Κίνα	HCC INTERNA	Ιαπωνία		
Γαλλία	CLAL	Σουηδία	Σιγκαπούρη	Ιρλανδία	Ταϊλάνδη		
Μοναχό	Ισραήλ	Φιλανδία	Χονγκ Κονγκ	Ηνωμένο Βασ	Βιετνάμ		
		Εσθονία	Ταϊβάν		Μακάο		
		Λετονία	Ιαπωνία	ICIC	Κορέα		
AXA WINTERTHUR		Λιθουανία	Ταϊλάνδη	Ισραήλ	Φιλιππίνες		
Ελβετία		Πολωνία	Βιετνάμ		Ινδονησία		
		Σλοβακία	Μακάο	MAPFRE			
		Τσεχία	Κορέα	Χιλή			
		Αυστρία	Φιλιππίνες	Αργεντινή			
		Ιταλία	Ινδονησία	Ισπανία			
		Μάλτα		Πορτογαλία			
		Ουγγαρία		Μεξικό			
		Σλοβενία		Κολομβία			
		Ρουμανία		Βενεζουέλα			
		Βουλγαρία		Περού			
		Ελλάδα		Βραζιλία			
		Κύπρος		Ουρουγουάη			

Πηγή: Icisa: International Credit Insurance & Surety Assosiation, Directory 2010

➤ Παράρτημα 2.1.

Πλήθος συμβολαίων, εγγεγραμμένα όρια, εγγεγραμμένα ασφάλιστρα καθώς και ζημιές ανά κλάδο ανά έτος.

2005	Πλήθος Συμβολαίων	Εγγεγραμμένα Όρια	Εγγεγραμμένα Ασφάλιστρα	Ζημιές
TEXTILE	40	222.392.000,00 €	1.339.318,72 €	1.206.942,84 €
FOOD & DRINK INDUSTRY	27	267.550.000,00 €	1.399.432,19 €	813.177,24 €
METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT	35	836.340.000,00 €	2.770.510,09 €	1.554.385,10 €
PHARMA-CEUTICALS & PERFUMES	8	168.249.000,00 €	383.698,54 €	253.189,10 €
CHEMICAL PRODUCTS	8	19.292.000,00 €	258.579,88 €	13.569,50 €
ELECTRICAL MACHINERY & APPARATUS	6	81.156.000,00 €	1.418.931,60 €	5.504.115,45 €
FACTORING	3	153.853.000,00 €	377.122,81 €	544.098,85 €
PRESS - PRINTING - ADVERTISING	6	126.169.000,00 €	529.200,30 €	409.574,21 €
CARS - TRANSPORTATION - WAREHOUSING	8	27.582.000,00 €	258.892,33 €	125.046,68 €
OTHER WHOLESALE & SEGVICES	6	20.103.000,00 €	108.630,00 €	205.893,75 €
WOOD - PAPER - GLASS -PLASTIC	5	38.401.000,00 €	238.392,82 €	92.518,66 €
FUEL TRADE	0	0,00 €	0,00 €	0,00 €
ΣΥΝΟΛΟ	152	1.961.087.000,00 €	9.082.709,28 €	10.722.511,38 €

2006	Πλήθος Συμβολαίων	Εγγεγραμμένα Όρια	Εγγεγραμμένα Ασφάλιστρα	Ζημιές
TEXTILE	42	223.107.000,00 €	1.471.887,28 €	414.999,80 €
FOOD & DRINK INDUSTRY	26	310.029.000,00 €	1.635.502,23 €	1.028.731,03 €
METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT	34	1.098.576.000,00 €	3.022.224,98 €	1.987.670,84 €
PHARMA-CEUTICALS & PERFUMES	7	191.179.000,00 €	432.521,45 €	0,00 €
CHEMICAL PRODUCTS	11	37.718.000,00 €	334.994,47 €	164.330,08 €
ELECTRICAL MACHINERY & APPARATUS	12	116.449.000,00 €	1.079.150,94 €	928.879,91 €
FACTORING	3	197.180.000,00 €	494.370,85 €	251.427,50 €
PRESS - PRINTING - ADVERTISING	9	143.269.000,00 €	317.856,91 €	187.916,18 €
CARS - TRANSPORTATION - WAREHOUSING	7	21.090.000,00 €	400.467,04 €	129.606,19 €
OTHER WHOLESALE & SEGVICES	10	40.890.000,00 €	230.656,47 €	122.378,11 €
WOOD - PAPER - GLASS -PLASTIC	8	69.476.000,00 €	333.981,34 €	123.999,46 €
FUEL TRADE	1	1.835.000,00 €	8.082,11 €	0,00 €
ΣΥΝΟΛΟ	170	2.450.798.000,00 €	9.761.696,07 €	5.339.939,10 €

2007	Πλήθος Συμβολαίων	Εγγεγραμμένα Όρια	Εγγεγραμμένα Ασφάλιστρα	Ζημιές
TEXTILE	48	230.356.000,00 €	1.187.899,81 €	621.441,66 €
FOOD & DRINK INDUSTRY	40	408.852.000,00 €	1.780.907,10 €	746.169,50 €
METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT	43	1.454.010.000,00 €	3.377.530,13 €	940.302,69 €
PHARMA-CEUTICALS & PERFUMES	7	137.020.000,00 €	488.427,09 €	31.635,62 €
CHEMICAL PRODUCTS	15	134.880.000,00 €	410.187,27 €	271.955,12 €
ELECTRICAL MACHINERY & APPARATUS	14	148.958.000,00 €	901.077,10 €	308.950,45 €
FACTORING	4	423.948.000,00 €	790.858,34 €	1.345.124,50 €
PRESS - PRINTING - ADVERTISING	9	164.769.000,00 €	463.619,72 €	114.192,89 €
CARS - TRANSPORTATION - WAREHOUSING	10	33.019.000,00 €	419.979,95 €	0,00 €
OTHER WHOLESALE & SEGVICES	12	45.615.000,00 €	273.648,88 €	232.332,70 €
WOOD - PAPER - GLASS -PLASTIC	10	105.170.000,00 €	353.013,96 €	296.708,80 €
FUEL TRADE	3	27.000.000,00 €	176.059,73 €	143.268,75 €
ΣΥΝΟΛΟ	215	3.313.597.000,00 €	10.623.209,08 €	5.052.082,68 €

2008	Πλήθος Συμβολαίων	Εγγεγραμμένα Όρια	Εγγεγραμμένα Ασφάλιστρα	Ζημιές
TEXTILE	60	240.746.000,00 €	1.133.540,90 €	626.769,31 €
FOOD & DRINK INDUSTRY	59	522.731.000,00 €	2.679.365,08 €	2.209.620,79 €
METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT	51	1.127.304.000,00 €	4.319.908,27 €	4.292.509,16 €
PHARMA-CEUTICALS & PERFUMES	6	72.745.000,00 €	484.625,85 €	432.318,71 €
CHEMICAL PRODUCTS	15	125.112.000,00 €	340.549,89 €	357.516,95 €
ELECTRICAL MACHINERY & APPARATUS	17	221.758.000,00 €	1.235.372,06 €	474.090,03 €
FACTORING	4	527.098.000,00 €	1.196.408,87 €	1.084.475,51 €
PRESS - PRINTING - ADVERTISING	18	229.969.000,00 €	560.953,03 €	149.973,55 €
CARS - TRANSPORTATION - WAREHOUSING	11	29.027.000,00 €	352.188,95 €	80.499,19 €
OTHER WHOLESALE & SEGVICES	15	37.960.000,00 €	326.713,54 €	338.843,46 €
WOOD - PAPER - GLASS -PLASTIC	16	227.255.000,00 €	594.206,77 €	1.057.477,84 €
FUEL TRADE	3	61.495.000,00 €	257.077,08 €	65.260,14 €
ΣΥΝΟΛΟ	275	3.423.200.000,00 €	13.480.910,29 €	11.169.354,64 €

2009	Πλήθος Συμβολαίων	Εγγεγραμμένα Όρια	Εγγεγραμμένα Ασφάλιστρα	Ζημιές
TEXTILE	39	164.593.000,00 €	1.413.208,16 €	2.118.901,51 €
FOOD & DRINK INDUSTRY	65	669.815.000,00 €	4.357.458,88 €	4.416.447,85 €
METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT	32	910.830.000,00 €	5.234.741,93 €	11.835.785,88 €
PHARMA CEUTICALS & PERFUMES	3	86.301.000,00 €	811.819,33 €	643.266,03 €
CHEMICAL PRODUCTS	11	101.030.000,00 €	556.953,41 €	1.603.039,68 €
ELECTRICAL MACHINERY & APPARATUS	17	245.239.000,00 €	1.827.902,41 €	1.102.907,82 €
FACTORING	4	369.920.000,00 €	1.320.928,02 €	1.875.745,12 €
PRESS - PRINTING - ADVERTISING	27	235.780.000,00 €	882.215,74 €	619.582,10 €
CARS - TRANSPORTATION - WAREHOUSING	4	22.257.000,00 €	296.251,06 €	117.751,86 €
OTHER WHOLESALE & SEGVICES	19	68.975.000,00 €	463.620,67 €	156.377,30 €
WOOD - PAPER - GLASS -PLASTIC	16	198.533.000,00 €	1.195.033,75 €	1.344.629,87 €
FUEL TRADE	4	89.029.000,00 €	980.526,12 €	600.224,26 €
ΣΥΝΟΛΟ	241	3.162.302.000,00 €	19.340.659,48 €	26.434.659,28 €

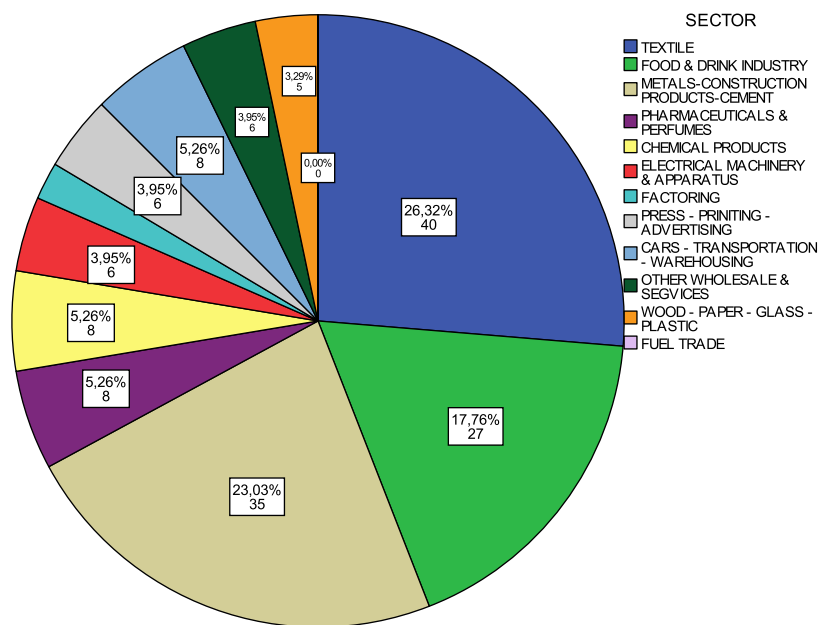
2010	Πλήθος Συμβολαίων	Εγγεγραμμένα Όρια	Εγγεγραμμένα Ασφάλιστρα	Ζημιές
TEXTILE	24	83.625.000,00 €	1.158.734,35 €	2.338.296,72 €
FOOD & DRINK INDUSTRY	44	426.786.000,00 €	3.854.716,15 €	5.154.200,07 €
METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT	30	678.302.000,00 €	5.914.293,11 €	11.315.745,01 €
PHARMA CEUTICALS & PERFUMES	7	85.305.000,00 €	723.287,95 €	629.386,89 €
CHEMICAL PRODUCTS	14	144.504.000,00 €	730.360,16 €	554.880,40 €
ELECTRICAL MACHINERY & APPARATUS	17	211.198.000,00 €	2.021.311,97 €	2.850.237,61 €
FACTORING	6	197.416.000,00 €	1.614.625,76 €	1.684.178,08 €
PRESS - PRINTING - ADVERTISING	19	216.689.000,00 €	763.155,28 €	340.870,25 €
CARS - TRANSPORTATION - WAREHOUSING	4	19.589.000,00 €	276.330,80 €	244.874,33 €
OTHER WHOLESALE & SEGVICES	7	37.562.000,00 €	416.940,16 €	462.961,69 €
WOOD - PAPER - GLASS -PLASTIC	14	96.125.000,00 €	1.043.872,03 €	1.448.201,49 €
FUEL TRADE	6	116.434.000,00 €	1.272.279,91 €	1.715.320,39 €
ΣΥΝΟΛΟ	192	2.313.535.000,00 €	19.789.907,61 €	28.739.152,95 €

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

➤ Παράρτημα 2.2.

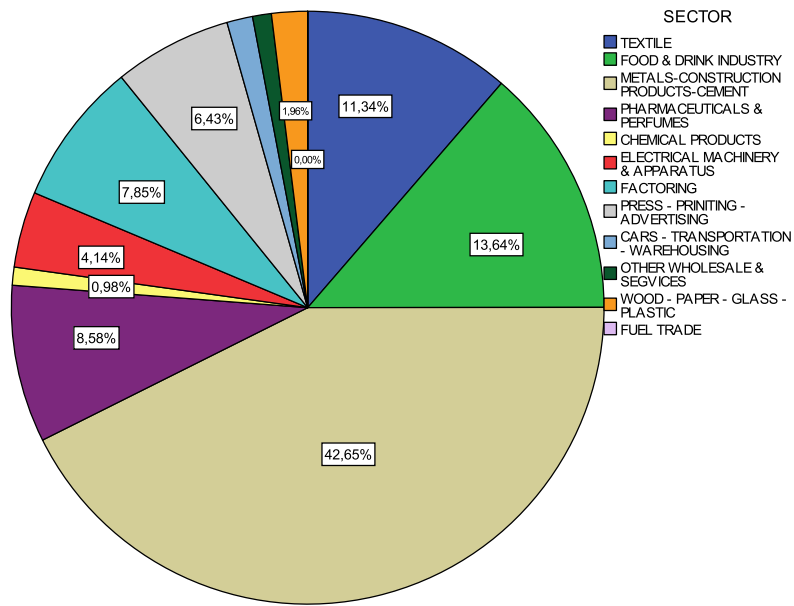
2005

- 2.2.1. : ΔΙΑΦΩΡΩΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΑΝΑ ΠΛΗΘΟΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

• 2.2.2. : ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΑΝΑ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΟΡΙΑ

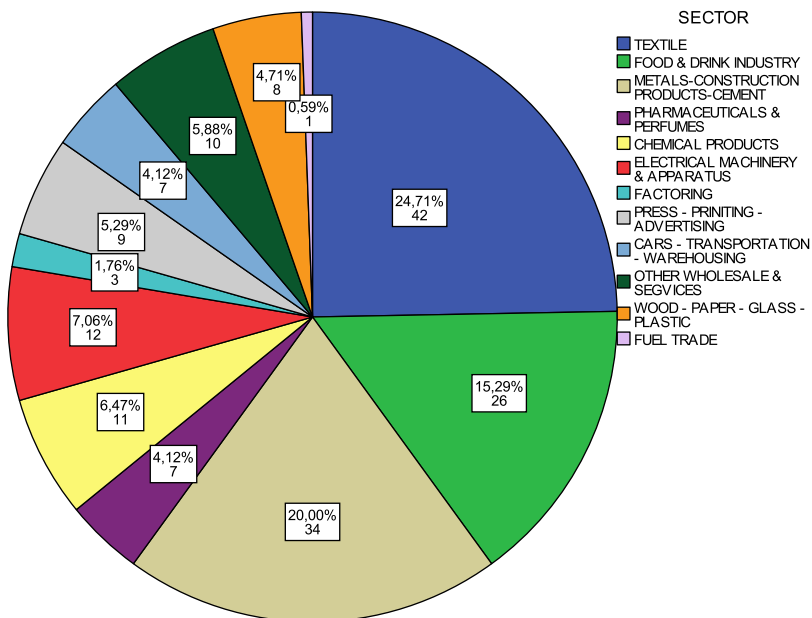

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

➤ Παράρτημα 2.3.

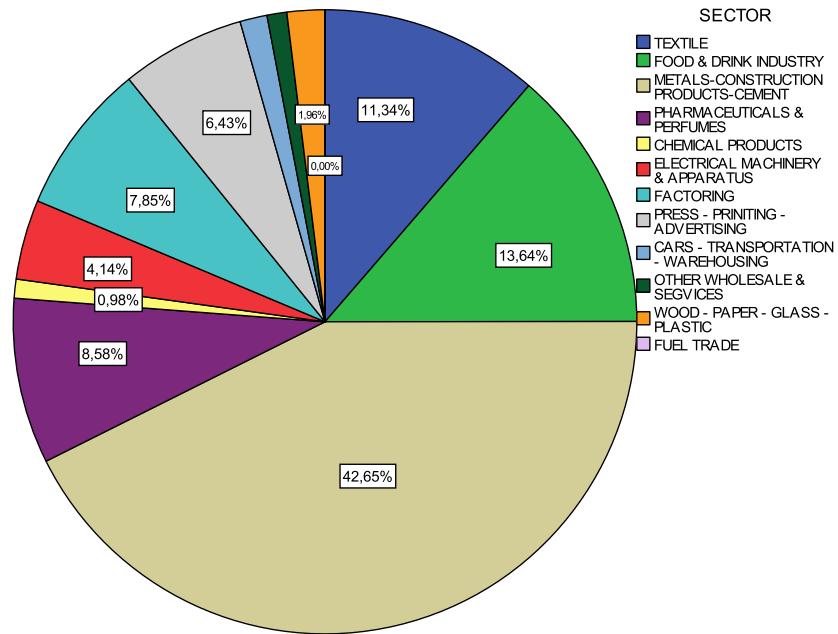
2006

• 2.3.1. : ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΑΝΑ ΠΛΗΘΟΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

• 2.3.2. : ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΑΝΑ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΟΡΙΑ

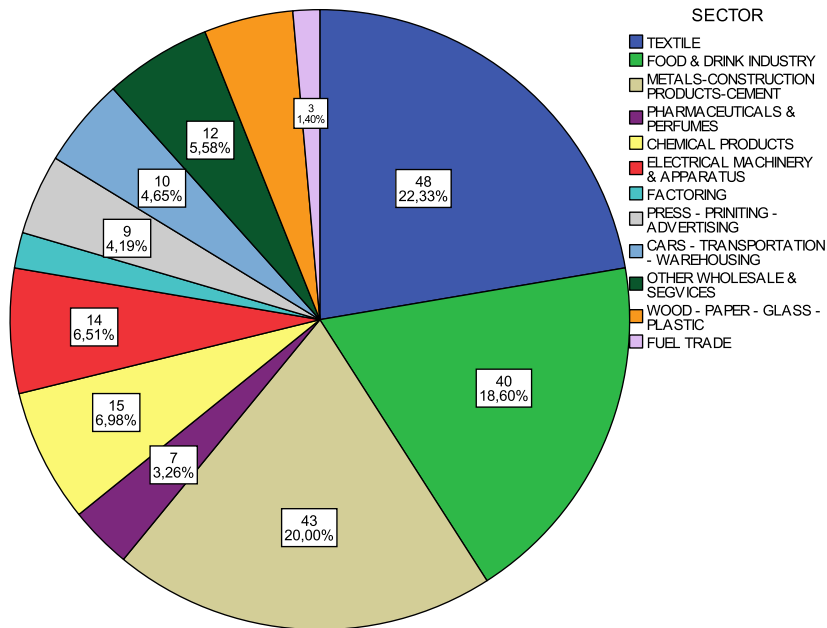

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

➤ Παράρτημα 2.4.

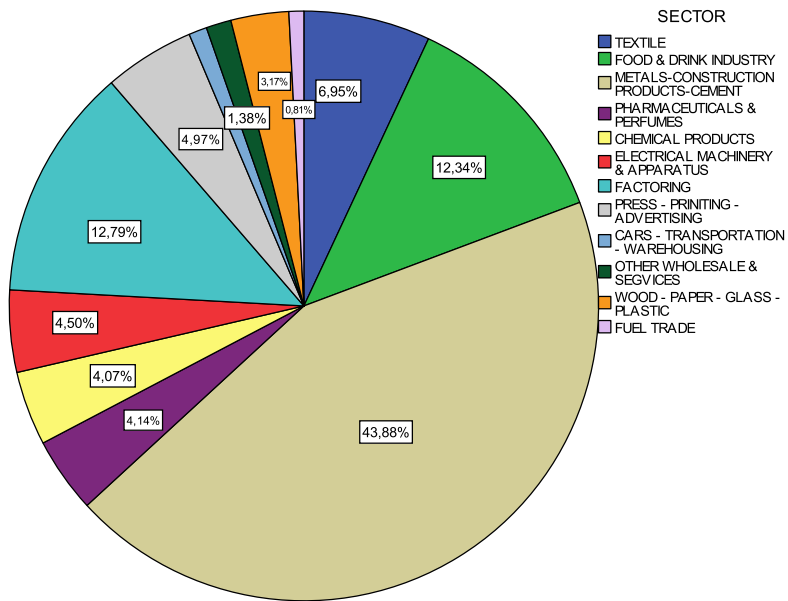
2007

• 2.4.1 : ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΑΝΑ ΠΛΗΘΟΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

• 2.4.2. : ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΑΝΑ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΟΡΙΑ

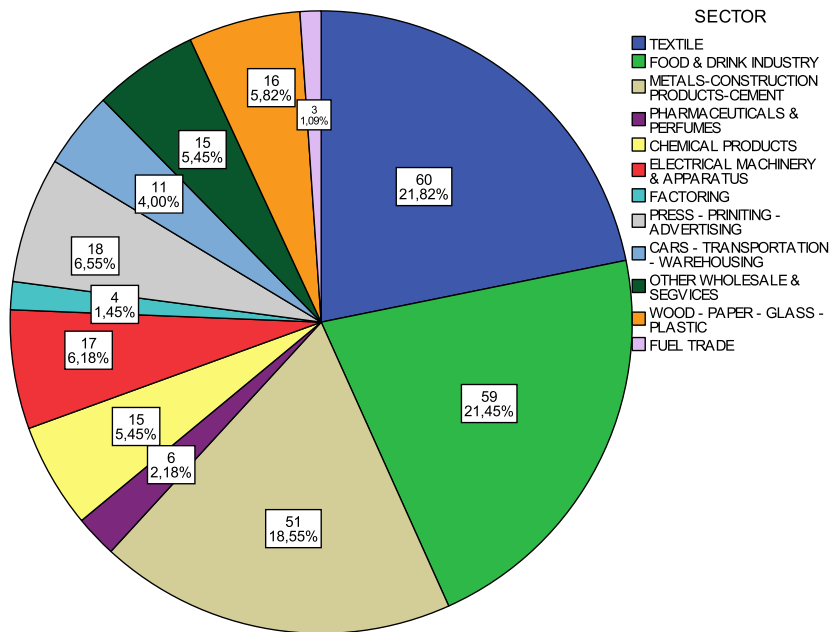

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

➤ Παράρτημα 2.5.

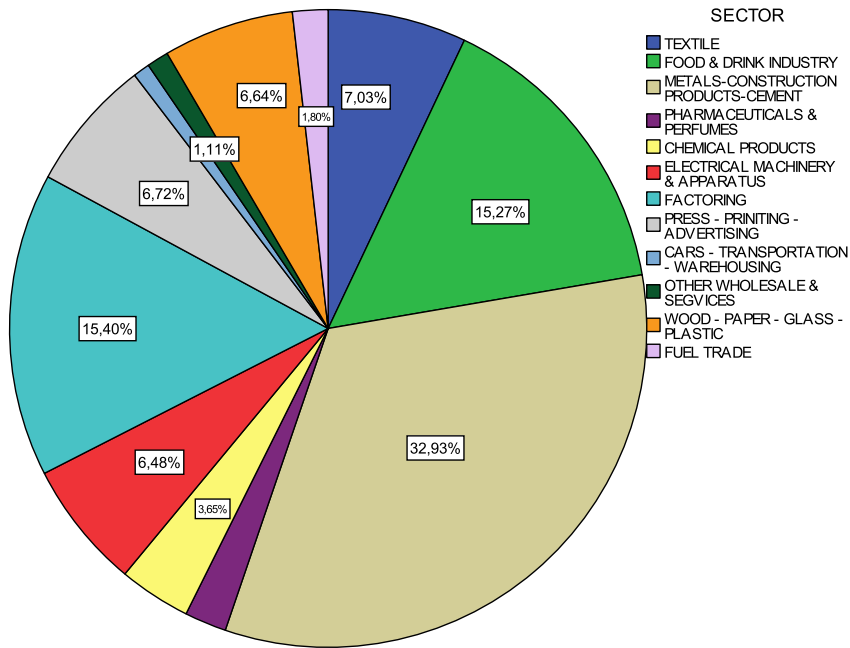
2008

• 2.5.1 : ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΑΝΑ ΠΛΗΘΟΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

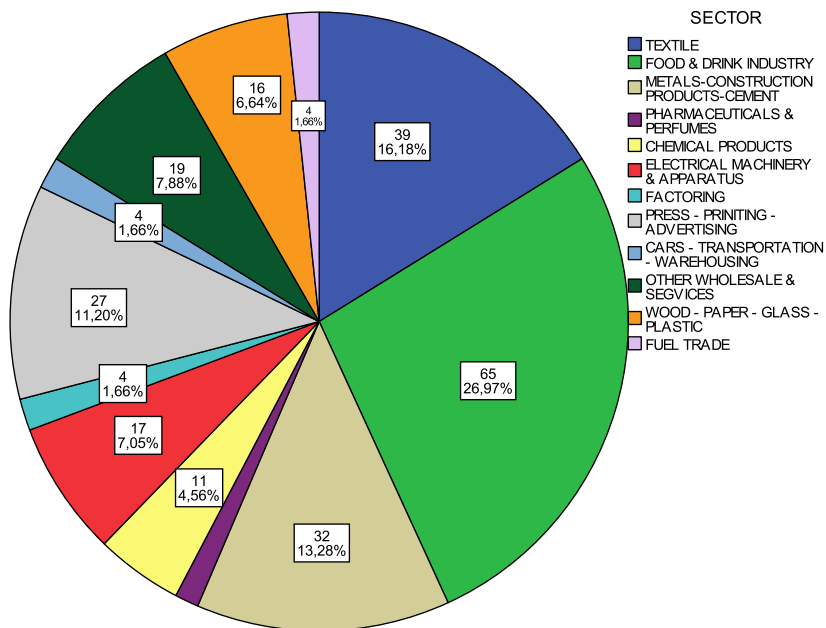
• 2.5.2. : ΔΙΑΦΩΡΩΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΑΝΑ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΟΡΙΑ

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

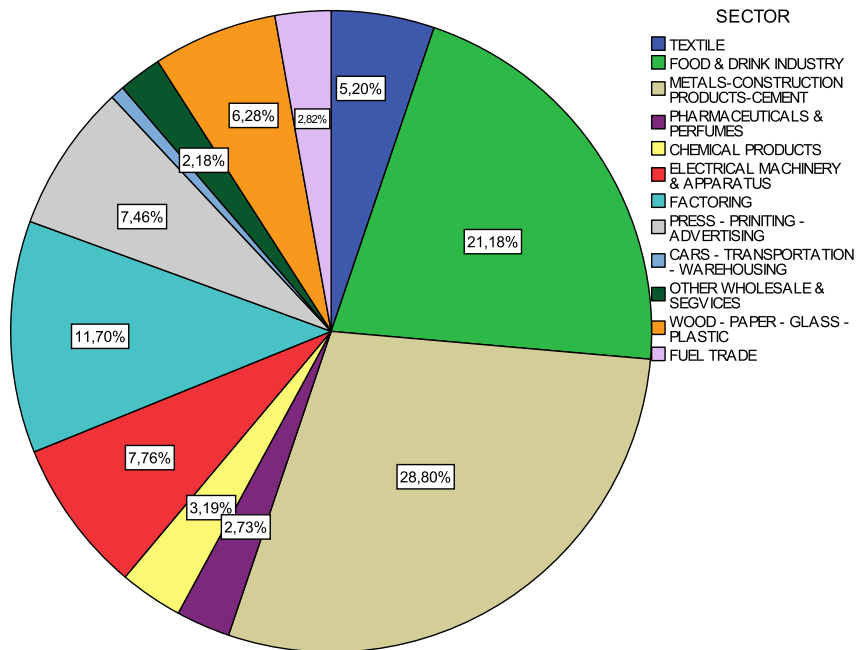
➤ Παράρτημα 2.6.
2009

• 2.6.1 : ΔΙΑΦΩΡΩΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΑΝΑ ΠΛΗΘΟΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

• 2.6.2. : ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΑΝΑ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΟΡΙΑ

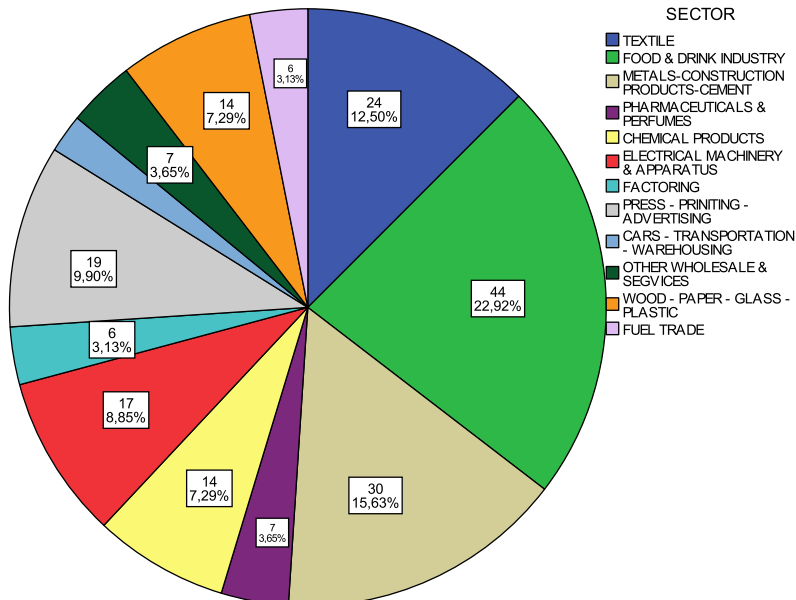

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

➤ Παράρτημα 2.7.

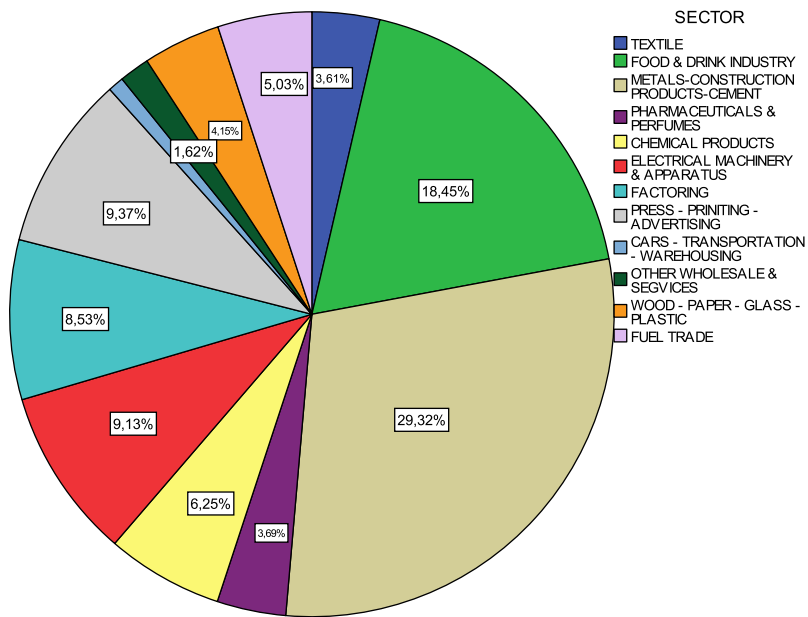
2010

• 2.7.1 : ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΑΝΑ ΠΛΗΘΟΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

• 2.7.2. : ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΑΝΑ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΟΡΙΑ

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

➤ Παράρτημα 2.8.

Συνολικά εγγεγραμμένα όρια, εγγεγραμμένα ασφάλιστρα, ζημιές καθώς και ποιοί κλάδοι είχαν μέγιστες και ελάχιστες τιμές.

• 2.8.1. : 2005

CREDIT_LIMITS		
N	Valid	11
	Missing	0
	Minimum: CHEMICAL PRODUCTS	19.292.000
	Maximum; METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT	836.340.000
	Sum	1.961.087.000

PREMIUMS		
N	Valid	11
	Missing	0
	Minimum: OTHER WHOLESALE & SEGVICES	108.630,00
	Maximum: METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT	2.770.510,09
	Sum	9.082.709,28

CLAIMS

N	Valid	11
	Missing	0
Minimum: CHEMICAL PRODUCTS		13.569,50
Maximum: ELECTRICAL MACHINERY & APPARATUS		5.504.115,45
Sum		10.722.511,38

• 2.8.2. : 2006

CREDIT_LIMITS

N	Valid	12
	Missing	0
Minimum: FUEL TRADE		1.835.000
Maximum: METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT		1.098.576.000
Sum		2.450.798.000

PREMIUMS

N	Valid	12
	Missing	0
Minimum: FUEL TRADE		8.082,11
Maximum: METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT		3.022.224,98
Sum		9.761.696,07

CLAIMS

N	Valid	12
	Missing	0
Minimum: PHARMACEUTICALS & PERFUMES		,00
Maximum: METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT		1.987.670,84
Sum		5.339.939,10

- **2.8.3. : 2007**

CREDIT_LIMITS

N	Valid	12
	Missing	0
Minimum: FUEL TRADE		27.000.000
Maximum: METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT		1.454.010.000
Sum		3.313.597.000

PREMIUMS

N	Valid	12
	Missing	0
Minimum: FUEL TRADE		176.059,73
Maximum: METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT		3.377.530,13
Sum		10.623.209,08

CLAIMS

N	Valid	12
	Missing	0
Minimum: CARS - TRANSPORTATION - WAREHOUSING		,00
Maximum: FACTORING		1.345.124,50
Sum		5.052.082,68

- **2.8.4. : 2008**

CREDIT_LIMITS

N	Valid	12
	Missing	0
Minimum: CARS - TRANSPORTATION - WAREHOUSING		29.027.000
Maximum: METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT		1.127.304.000
Sum		3.423.200.000

PREMIUMS

N	Valid	12
	Missing	0
Minimum: FUEL TRADE		257.077,08
Maximum: METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT		4.319.908,27
Sum		13.480.910,29

CLAIMS

N	Valid	12
	Missing	0
Minimum: FUEL TRADE		65.260,14
Maximum: METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT		4.292.509,16
Sum		11.169.354,64

• 2.8.5. : 2009

CREDIT_LIMITS

N	Valid	12
	Missing	0
Minimum: CARS - TRANSPORTATION - WAREHOUSING		22.257.000
Maximum: METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT		910.830.000
Sum		3.162.302.000

PREMIUMS

N	Valid	12
	Missing	0
Minimum: CARS - TRANSPORTATION - WAREHOUSING		296.251,06
Maximum: METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT		5.234.741,93
Sum		19.340.659,48

CLAIMS

N	Valid	12
	Missing	0
Minimum: CARS - TRANSPORTATION - WAREHOUSING		117.751,86
Maximum: METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS- CEMENT		11.835.785,88
Sum		26.434.659,28

• 2.8.6. : 2010

CREDIT_LIMITS

N	Valid	12
	Missing	0
Minimum: CARS - TRANSPORTATION - WAREHOUSING		19.589.000
Maximum: METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS- CEMENT		678.302.000
Sum		2.313.535.000

PREMIUMS

N	Valid	12
	Missing	0
Minimum: CARS - TRANSPORTATION - WAREHOUSING		276.330,80
Maximum: METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS- CEMENT		5.914.293,11
Sum		19.789.907,61

CLAIMS

N	Valid	12
	Missing	0
Minimum: CARS - TRANSPORTATION - WAREHOUSING		244.874,33
Maximum: METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS- CEMENT		11.315.745,01
Sum		28.739.152,94

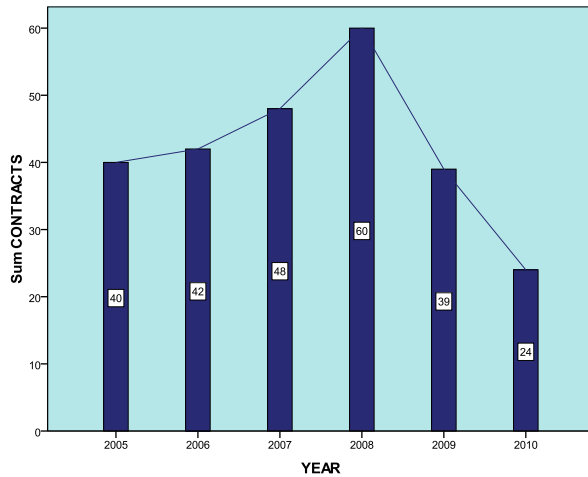
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

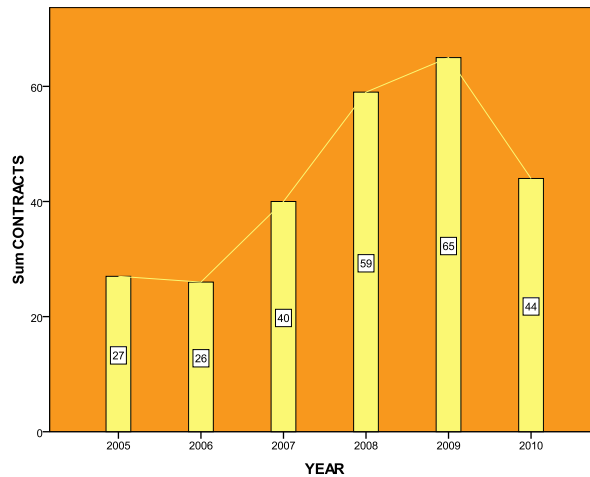
➤ Παράρτημα 3.1.

- Διαχρονική εξέλιξη πλήθους συμβολαίων ανά κλάδο

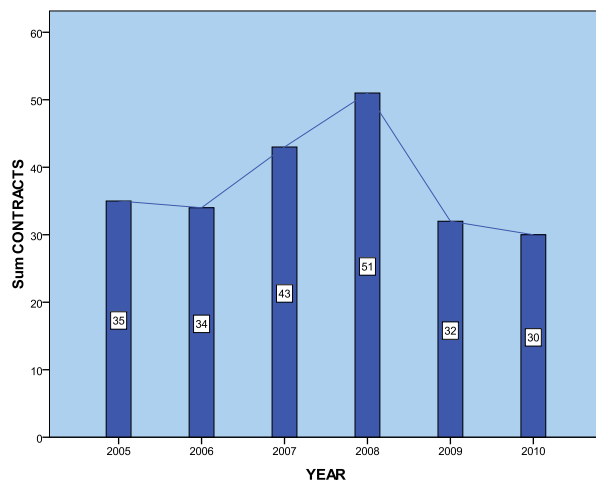
1. TEXTILE

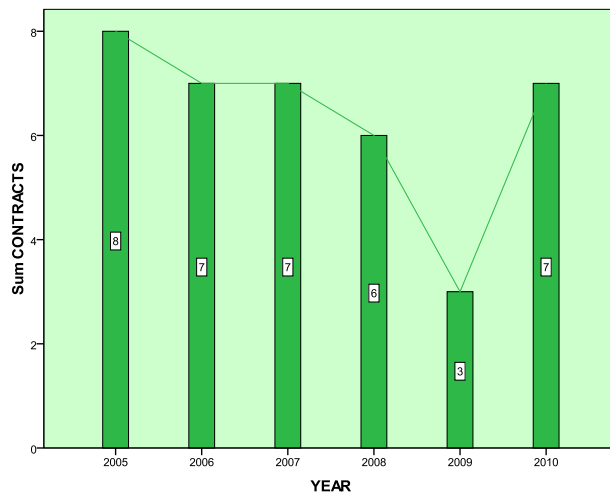
2. FOOD & DRINK INDUSTRY

3. METALS-CONSTRUCTION PRODUCTS-CEMENT

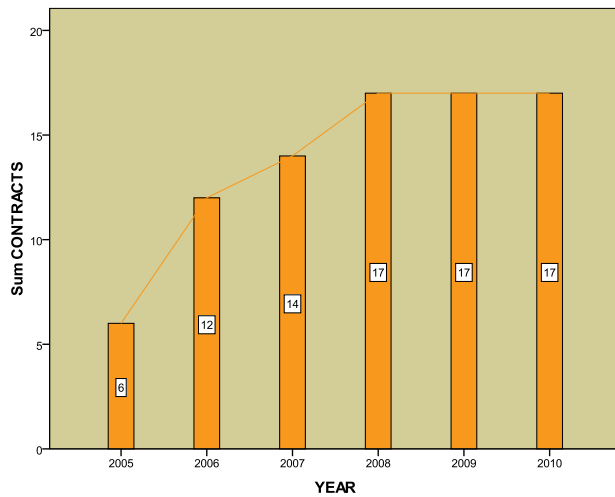
4. PHARMACEUTICALS & PERFUMES

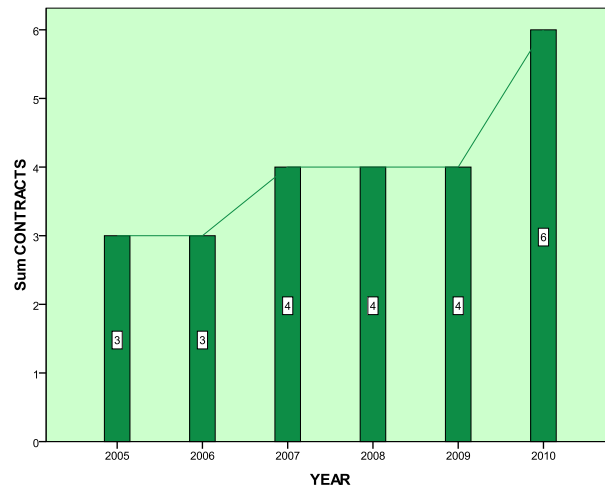
5. CHEMICAL PRODUCTS

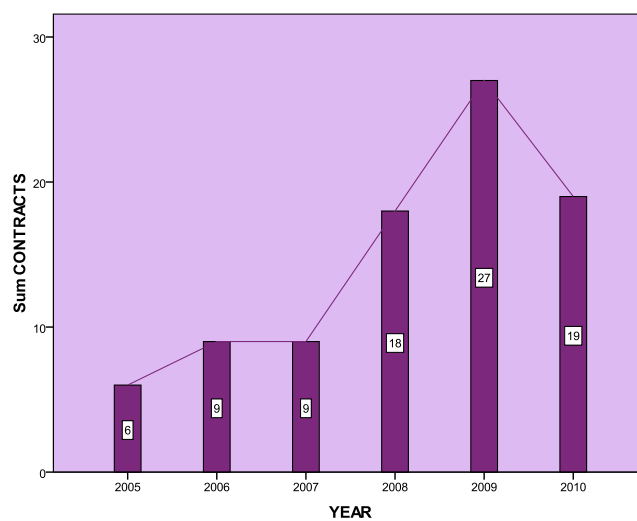
6. ELECTRICAL MACHINERY & APPARATUS

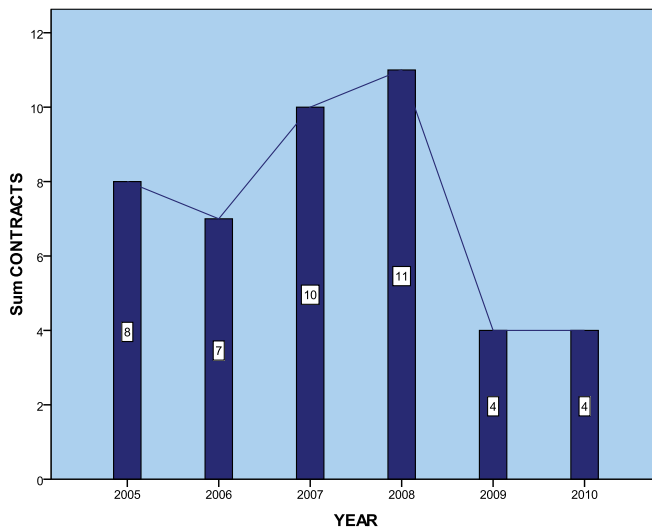
7. FACTORING

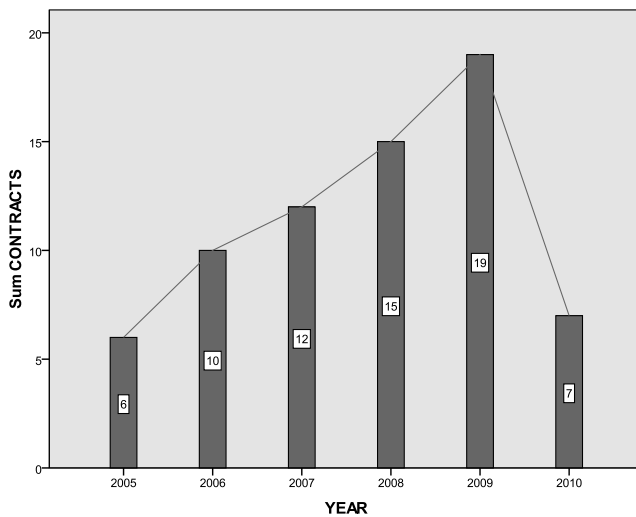
8. PRESS - PRINTING - ADVERTISING

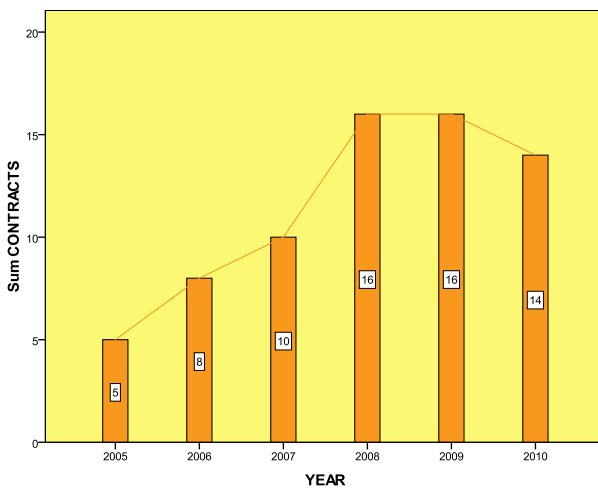
9. CARS - TRANSPORTATION - WAREHOUSING

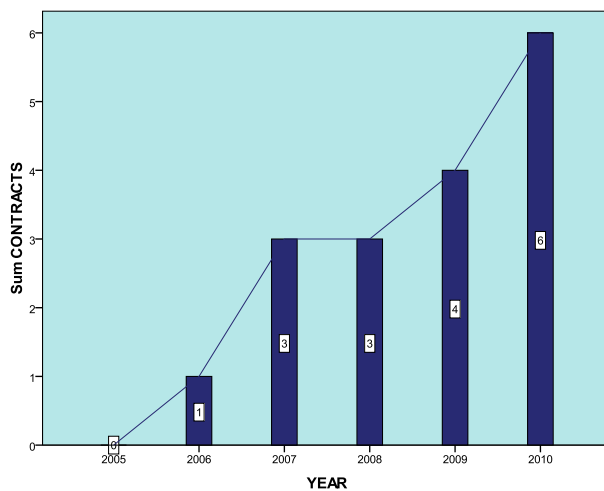
10. OTHER WHOLESALE & SERVICES

11. WOOD - PAPER - GLASS - PLASTIC

12. FUEL TRADE

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Κεφάλαιο 4

➤ Παράρτημα 4.1.

Τριμηνιαίο Loss Ratio του κλάδου ασφάλισης πιστώσεων της Εθνικής Ασφαλιστικής
2006-2010

YEAR		LOSS RATIO
2006	Q4	52,03%
	Q1	20,04%
2007	Q2	37,54%
	Q3	74,03%
	Q4	52,19%
	Q1	24,52%
2008	Q2	58,34%
	Q3	41,44%
	Q4	49,73%
	Q1	120,79%
2009	Q2	106,01%
	Q3	77,64%
	Q4	103,81%
	Q1	117,63%
2010	Q2	224,18%
	Q3	227,16%
	Q4	268,51%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Ασφαλιστικής 2005-10

Τριμηνιαίο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν σε σταθερές τιμές 2005-2010

YEAR		ΑΕΠ ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ
2005	Q4	43.103
2006	Q1	39.787
	Q2	43.673
	Q3	46.256
	Q4	44.980
2007	Q1	41.922
	Q2	45.507
	Q3	48.151
	Q4	46.592
2008	Q1	42.641
	Q2	46.252
	Q3	48.679
	Q4	46.463
2009	Q1	40.938
	Q2	45.959
	Q3	47.215
	Q4	46.160
2010	Q1	40.666
	Q2	43.662
	Q3	44.794
	Q4	43.093

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (<http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE>)

Τριμηνιαίος Γενικός Δείκτης Τιμών 2005-2010

YEAR		ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ
2005	Q4	3.978
2006	Q1	4.140
	Q2	3.748
	Q3	4.129
	Q4	4.710
2007	Q1	4.737
	Q2	4.918
	Q3	5.335
	Q4	4.363
2008	Q1	4.214
	Q2	3.395
	Q3	2.060
	Q4	1.779
2009	Q1	2.054
	Q2	2.362
	Q3	2.686
	Q4	2.048
2010	Q1	1.870
	Q2	1.682
	Q3	1.547
	Q4	1.420

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (<http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE>)

Τριμηνιαίο σύνολο διαμαρτυρημένων επιταγών-συναλλαγματικών 2005-2010

YEAR		ΕΠΙΤΑΓΕΣ	ΣΥΝ/ΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
2005	Q4	329.604.207	48.572.755	378.176.962
2006	Q1	340.161.271	53.268.797	393.430.068
	Q2	272.356.840	43.875.350	316.232.190
	Q3	307.387.056	43.931.479	351.318.535
	Q4	282.230.778	47.045.829	329.276.607
2007	Q1	303.722.964	53.951.723	357.674.687
	Q2	207.564.413	43.825.043	251.389.456
	Q3	211.513.623	41.778.245	253.291.868
	Q4	199.080.532	37.992.760	237.073.292
2008	Q1	237.599.971	42.776.636	280.376.607
	Q2	273.591.538	40.863.428	314.454.966
	Q3	304.153.868	42.901.317	347.055.185
	Q4	476.002.409	43.699.438	519.701.847
2009	Q1	712.651.928	59.483.534	772.135.462
	Q2	945.097.255	57.816.035	1.002.913.290
	Q3	762.510.577	66.819.382	829.329.959
	Q4	588.376.001	66.700.727	655.076.728
2010	Q1	366.011.437	55.502.514	421.513.951
	Q2	431.457.378	52.779.140	484.236.518
	Q3	525.235.699	59.428.212	584.663.911
	Q4	489.292.067	61.377.071	550.669.138

Πηγή: Τειρεσίας – Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών Α.Ε. (<http://www.tiresias.gr/>)

Τριμηνιαία Ποσοστά Ανεργίας 2005-2010

YEAR		ΑΝΕΡΓΙΑ
2005	Q4	9,7
	Q1	9,7
2006	Q2	8,8
	Q3	8,3
	Q4	8,8
	Q1	9,1
2007	Q2	8,1
	Q3	7,9
	Q4	8,1
	Q1	8,3
2008	Q2	7,2
	Q3	7,2
	Q4	7,9
	Q1	9,3
2009	Q2	8,9
	Q3	9,3
	Q4	10,3
	Q1	11,7
2010	Q2	11,8
	Q3	12,4
	Q4	14,2

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (<http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE>)

Τριμηνιαία Επιτόκια Διάθεσης Εντόκων Γραμματίων Του Ελληνικού Δημοσίου 2005-2010

YEAR		ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΕΝΤΟΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
2005	Q4	2,11
2006	Q1	2,48
	Q2	2,73
	Q3	3,13
	Q4	3,38
2007	Q1	3,54
	Q2	3,64
	Q3	3,97
	Q4	4,18
2008	Q1	4,41
	Q2	4,53
	Q3	4,95
	Q4	5,09
2009	Q1	2,46
	Q2	1,48
	Q3	0,91
	Q4	0,59
2010	Q1	1,38
	Q2	4,55
	Q3	4,65
	Q4	4,73

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος (<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Markets/titloi.aspx>)